

209114

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 4.

చెన్న పట్టణము 1917 సం. నవంబరు నెల 28 వ తేది బుధవారము

నెం 199

సంపుటము. 3.

పింగళ నామ సంవత్సర కార్తిక మాస శుద్ధ పౌర్ణమి గా.

సంచిక ౧౯౯

సర్వవృత్తిక విషయసంజీవిని.

(విజ్ఞప్తి (లేదు మార్పు))

588

గుణముతో కలపబడిన గంధముతో పోషణము. గుణము లేదని గుణపు చేయవారలకు రూ 100 ఇవ్వాలి.

ఇది ప్రతి కుటుంబమునం దుండవలసిన ముఖ్యమందు. అంగు, మూసాని, దేశీయ వైద్యులచే పొగడ్తగాంచబడియున్నది. ఎన్ని దినము లుండినను మందు గుణము మారుట లేకుండునట్లు మాత్రమే కాక ఎయిడి, క్షయ, పాము, జ్వర, మొదలగు విషయములకు కాయలకు నుపయోగించును. వెలపాకెట్ 1-కి 0.8-0.0 పోష్టేజి 0.8-0.0. 1 డబ్బా పాకెట్ వెల రూ 5-0-0. పోష్టేజి కేటా.

ఒకేసారి 2 ప్యాకెట్లు తప్పించుకొనువారికి పోష్టేజి ఇవ్వాలి. వర్తకలకు 100 కి 25 రూపాయలు కమీషన్ నియమింపబడును. చిరునామా:— ధనలక్ష్మి కంపెనీ, పింగళులే మేట్రి, వీధి, సాకారుపేట పోస్టు, మదరాసు.

ప్రకటనము (955)

చెంగల్ పట్టు డి.ప్రొక్టు, యెల్లూరు సర్కిల్, నల్లూరు అత్తి పట్టు ప్యాక్టరీ లలో ఉన్న మాతాలూకు మార్జినుదాఖలా ఉప్పు వాములు విక్రయించ దలచినామా. గాన కావలసిన వారు యిదిగను చిరునామావారుగాడికి ప్రాసినయెడలి కోరిన సంజాయిషీ పొందగలరు.

వల్లూరు ప్యాక్టరీ ప్రైవేటు నెం 34-య 32-19 అత్తిపట్టు ప్యాక్టరీ డిల్ 10-య 3-20 మోతే వెంకన్నగారు, ప్రైవేటు హోల్డరు, ఏలూరు, కృష్ణ జిల్లా.

కారణం:— ఇది శ్రీధర్మబోధిని యను నాటకము. సంఘమంతా సంగమమునకు మార్గ మిందు జాగ్రత్తపడినది. అందరు జదివితీరవలయును. వెల 0-4-0 పోష్టేజి కేటా. ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

మలయచందనము

(957) వెంగళమునకు కుతారము. మందు పుష్పకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని తెలియదు. పథ్యము లేదు. పిచికారీ మున్నగు కఠినికీర్తిల పనిలేదు. గుచ్చ మైన మా గుణముచందనము ఎటువైతేలుపు, పచ్చ ఆను మాడు విధముల కోగమును మాడుపుటలలో మానును. డబ్బీ 1-కి 2-0-0.

గంధర్వ ఛార్మ సి, రాజమండ్రి, తేక 83, లింగి కెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఆంధ్రసంరక్షణి (ప్రథమ సంపుటము)

అనేక మంచి విషయము లిందు జర్జింపబడియున్నవి. ఆంధ్రులందరూ జదివితీరవలయును. ప్రాశస్త్యము చదివిన వారికి బోధపడగలదు. కొన్ని ప్రతులు మాత్రమే మిగిలియున్నవి. త్వరపడు. 856 పుటలు. వెల ఒకరూపాయ మాత్రమే. (961) పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

గోవిందరాజు హరిశ్చంద్రగారు, ఆంధ్రసంరక్షణి పత్రికాధిపతి, కాకినాడ, గోదావరి జిల్లా.

NOTICE

(955)

Our marginally noted Salt Pans situated in Chengalput District, Ennore Circle, attached to Vollur and Athiput Factories will be sold. Intending purchasers are requested to address the undersigned for any particulars relating thereto.

	Ac	C
Vollur Factory License No. 34	32	19
Athiput Factory License „ 10	3	20

Mothay Venkanna Garu, License Holder, Ellore - Kistna Dt. AMRUTANJAN BEST INDIAN PAIN BALM. PRICE ANNAS 8 PER BOTTLE. SOLD EVERYWHERE. Our Catalogue sent free on application. Amrutanjan Depot, Madras & Bombay.

OTTO DILBAHAR REGD

THE

PERFUME OF ORIENTALS

DELIGHTFUL & LASTING

మిక్కిలి మనోహరమగు సువాసన 126

(విజ్ఞప్తి కాబడినది.) ఆటో దిల్ బహార్. (విజ్ఞప్తి కాబడినది.)

ఇప్పటికాలపు దుచి కనుగునది, సాటిలేని మనోజ్ఞమగు సువాసనగలది. అల్కాహాలుగాని, సారాయముగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము చేయబడిన కేవల పుష్పసారము. నీ కువాలపై కొన్ని బిందువులు చిలుకరించినచో, మనోగ్యమగు సువాసన ని స్థలపరించును.

దీప్తనైజ (ఆర (ద్రాం)	సీసా 1-కి రు	0-8-0
చంద్రకము నైజ 1-ద్రాం	„ „	0-12-0
శోకనైజ 2 „	„ „	1-4-0
వెద్దనైజ 4 „	తేక 1/2 డ్రాస్సు „	2-0-0

వి. పి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము. పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపాపులోను దొరకును. దీనికి అనేకమగు నకలుపెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనునపుడు సీసాపై నను, కాద్దనైనను ఆటో దిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుడు. ఈ ఆటో దిల్ బహార్ యొక్క సలక్షణములను పరిశీలనచేయ గోరువా రీ దిగువవారికి వ్రాసినచో అజాకిమ్మకుల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.

పోల్ వజంట్టు ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కో; నెం. 155, జమ్మామసీదు బొంబాయి.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు వరసామృతము చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0. తలనొప్పుల మాన్పును.

పార్శ్వపు నొప్పుల కారణం. వాయువు దోలును. వాయువు పోట్ల బోగొట్టును. సువాసనగలిగి యుండును. ప్రతియింట నుండదగినది.

వసమూలికలచే హిందూ దేశే మందు తయారుచేయబడు మంచిమందు. దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు. అమృతాంజనము, డిపో, బొంబాయి అండ్ మదరాసు.

నోటీసు.

(965)

యేలూరు సయ్యదు అహమ్మదు మిమోరియల్ క్రీడలు, ది 22 డిసెంబరునుండి పుట్ బాలు, టెన్నిసు డబ్బులు, కింగిలు, బ్యాడ్ మింటును, చతురంగం, కుస్తి, వడ్డు బిల్డింగు, మైలుపరుగు-పుచిత భోజన సమపాయములు-ఫీల్డులు, గిన్నెలు, వెండి బంగారు పతకములు. దరఖాస్తులు 5 డిసెంబరు లోపుగా చేరవలెను. యితర సంగతులు కార్యదర్శివలన తెలియగలుగు.

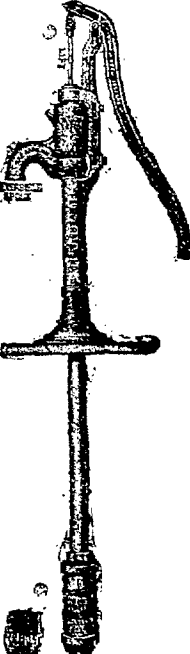
మోహినీ తైలము:— శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును. వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు చేరును. సువాసన గలిగియుండును. 0-12-0 అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

K. B. JOSHI & Co.,

32, Hornby Road Fort, BOMBAY.

LARGEST HAND PUMP

Our 3 inch Pump is the largest available Hand Pump on the Market. Very useful for Shallow Water. Large capacity to suit small irrigation write for particulars and prices (537)

ALSO Hand Pumps for very deeps wells up to 150 ft; Tank Pumps of new pattern, ready in stock. Write at once for further particulars.

కాంగ్రెసులీగుల సందేశము.

(పూర్వసంచికానుబంధము)

అభివృద్ధికి ర చట్టముల

గావించి సంవత్సరము చాటి విలువను గ్రహించి ప్రజల తరఫున తమ కృతజ్ఞతను తెలుపుటలో నీరెండు సంఘములం దేదియు వెను దేయలేదు. ప్రస్తుతపు పరిపాలనా విధానమున సాంఘికార్థిక సంస్కరణముల ప్రజలు కోరు నంతటి యభివృద్ధిజేంబు నేరవనియు, భారత ప్రజాప్రాణమున కిందుకయు జీవిత దేవునిదనియు, వివిధ సేవాకాళాభివృద్ధులు సమాన పరిపాలనమున కెల్లప్పుడును తక్కువ కాజాలవనియు, అంత రంగిక వ్యవహారములందు ప్రజల యభిప్రాయమునకే సాధ్యమగు సంత విలంబ ఈయబడునట్లు పరిపాలనా విధానము మార్చబడ వలయుననియు ఇన్ని సంవత్సరముల స్వాతంత్ర్యము మాకు బోధించినదని ఇందుకయు సంకల్పమునకుండ జెప్పటకు మా కనుగ్రహించ గోరెదము. ఈ సమ్యక్ముననే నీసభలు రెండును ప్రస్తుత మీ దేశము నందును ఇంగ్లండు దేశమునందును

శాసనపరిపాలక సంస్కరణము లావశ్యకము

అని మనవిచేసికొనుచున్నవి. ఈయభిప్రాయ ప్రకాశిక రెండు సభాసంఘములవారును కలసి సభగావించి చాలజాగ రూకతో నాలోచించిన పిమ్మట గావించబడినవి. క్రిందటి సంవత్సరము మీ శాసన సభయందలి 19 గురు నియోజకసభ్యు లు మిశ్రముగా కలిసి సంస్కరణముల విజ్ఞాపనము మానం స్కరణములతో పూర్తిగ నేకీకరించుచున్నది. సంస్కరణ ప్రకాశికయొక్క ముఖ్యముత్రముల నికరించుక మనవిచేయ ననుజ్ఞయింతు. 1. బ్రిటిషుహిందూ దేశసంబంధమున సంరక్షిం చుట. 2. పిమ్మట హిందూ దేశము యొక్కయు నాయారాష్ట్రముల యొక్కయు పరిపాలనము సాధ్యమగు సంతవీరు ప్రజలకు వారి నియోజకసభ్యులద్వారా ప్రాతినిధ్య బాధ్యతా సముపేత పరి పాలన ము గ క్రమక్రమమున మారుచుండ వలయును. ఇందు మొదటి నూత్రమునకు గాను హిందూదేశ పృథుత్వమువారికివలె విదేశసంబంధము లందును, దేశ రక్షకసంబంధములందును బ్రిటిషు దొరతనము వారికిని వారి మూలమున బ్రిటిషు పార్లమెంటునకును బాధ్యతగలవారుగ నుండవలయును. శాసనసభలకు వారమొద నేమియు సభికార ముండగూడదు. మరియు వారు స్వదేశసంస్థాన వ్యవహారము లందు ప్రవేశము గలిగించుకొన గూడదు.

అంతరంగిక పరిపాలనము

హిందూదేశ కాంగ్రెసుగారికుండు అధికారము శాసన సభలకుండ కలయును. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల వైని హిందూదేశ ప్రభుత్వము వారికి గల సంకల్పికార వటులనే యభివృద్ధి సేండు చుండవలయును. అంతరంగిక ప్రభుత్వములు తమకాననసభలకు బాధ్యతగలవిగ నుండవలయును. కాంగ్రెసునిర్వాహక సభలందును శాసనసభలం దును ప్రజానిర్వహిత భారతీయసభ్యుల సంఖ్య విశేషాధికముగ నుండవలయును. ఈ సభలొక్క శాసనసభ్యులముననే గాక ఆర్థిక విషయమునను పరిపాలనా విషయమునను విశేషాధికార ముండవలయును. కాంగ్రెసునిర్వాహక సభ్యులలోగలము భారతీయులగును శాసనసభ్యులలో నూటికి 80 వంతువంది ప్రజానిర్వహిత సభ్యులగును ఉండవలయునని కాంగ్రెసులీగులు కోరికొకటి లభ్యధికములని మేము తలంపము. అసభలకీయ గోరిన అధికారములను అధికములు గాని అచరణమున కసాధ్యములుగాని కావని మా సమ్యక్ము.

శాసన ఆర్థిక పరిపాలన విషయములందు శాసనసభలు తొందరపడుటకుగాని, అనందగ్భముల గావించుటకుగాని అవకాశములు లేకుండటకుగూడ తగిన పద్ధతు లేర్పరుపబడినవి. మరియు చిన్న చిన్న సంఘములవారి లాభములను గాపాటు విర్యాలులు గూడ చేయబడినవి. ఈ విషయమున నింకొక మనవి. వివిధ సంఘములవారికి సంబంధించిన అంశముల నిశ్చయించుటలో నా సంఘపు అధికార ప్రతినిధులలో మూడవ వంతు నుండి యే యేర్పాటునైన అధ్యంతరము చెప్పిన దాని సభ వారంతయును చరణ తీర్చింప కలయును. ఈ నూత్ర మన్ని శాసన సభలకును వర్తించును.

ఇంక కాంగ్రెసుగారు వారసరల విషయమున గావించ నెంచిన సంస్కరణములు చాలవర కేదేశమునందలి పరిపాలనా విధానమును బట్టి నుండును. ఆ సంబంధమున జేయవలయు సంస్కరణములు సాధ్యమగునంత తక్కువ వ్యయమును, ఉభ యప్రభుత్వముల అను రాగమున చెంపొందింప వలయును. మరియు దేశపరిపాలనా సామర్థ్యమున కాసంబంధమువలన నెట్టి నష్టములను గలుగ గూడదు.

మాయుద్దేశముల తోపాటుగ సంపదన విజ్ఞాపనమున వివిధ సంస్కరణములు కొంతవరకు చేర్చింప బడినవి. స్థానిక స్వపరిపాలనము గూర్చియు కొంత చర్చించబడినది. వెంటనే పరిపాలనమునందు జేయవలయు మార్పులు సంఘ సూచించబడినవి. అమూల్య సాధ్యమగు సంతర్పణలో ప్రవేశింపబడునని మా సభలు రెండు సర్వంత ఆతురతతో గోరు

చున్నవి. దేశీయసభా తీర్మానములు, మహమ్మదీయ సభా తీర్మానములు, ఉభయులు గలసి జేసిన తీర్మానములు, 19 గురు నియోజకసభ్యుల విజ్ఞాపనము నిందుతో మీకు సమర్పించు చున్నాము. యదాన్త స్థానిక స్వపరిపాలనమునుగూర్చి యెంత యో యున్నతాళములతో సిద్ధముచేసిన రిపసు ప్రభువుగారి సంస్కరణములు సాధ్యమగునంత త్వరలో పూర్తిగ జరిగింప బడుననియు మా దేశీయులు ను కీర్తితే ము లు న గు దావాభాయి నారోజిగారు తమ జీవనకాలమంతయు నేసం స్కరణముల కొరకు పయిల్చింపెనో ఆ సంస్కరణల నొస గి ప్రభుత్వకాఖలు చాలవరకు భారతీయులచే నింపబడవలయు ననియు, న్యాయకాఖను పూర్తిగ కార్యనిర్వాహక కాఖనుండి విడవవలయుననియు, నాగరికతా దేశము లందును, స్వదేశ సంస్థానములందును, ఇచ్చటి యూరోపియను లందును, ప్రజ లెట్లు శ్రేష్ఠపాణులగు చున్నారో అటులనే వర్తనములు లేకుండ భారతీయులను శ్రేష్ఠపాణులగు రీతిని సాధ్యమగు నంత త్వరలో ఆయుధభాసనమును సంస్కరించుటయు జేయ వలయుననియు ఈ సంస్కరణముల నిమిత్తము దేశీయులు చిరకాలము నేచియుండ నవసరము లేదనియు మేము నమ్ము చున్నాము.

భారతీయులకు నైనికోద్యోగముల నిచ్చినందులకు సంతస ము తెలుపబడెను. భారతీయులలో జాతి మతభేదములు లేక తిగిగగుణముల గలిగియున్న వారందరికిని ఉన్నతోద్యోగముల నియవలయుననియు వారన్ని యుద్యోగములనును సంత గాం చుట కేయే పరీక్షలం దు తీర్పులు గావలయునో నా పరీక్షల నీదేశమునందును నెలకొల్పు గోరుచున్నాము. భారతీయులు చాలకాలమునుండియు స్వచ్ఛందనైనికులుగ జేర్చుకొనబడ కున్నారు. అందుచే హిందూదేశ రక్షణల సమీకరణము యుద్ధాంతరమున గూడ నుండవలయు ననియు, అందలి నైనికు లకు యూరోపియనుల తోబాటుగ సమాన సత్వము లుండ వలయుననియు గోరుచున్నాము.

ఇంక మిశ్రవ సెలవుతీసుకొనుటకు పూర్వ మొకటి రెండు సంకతుల జెప్పవలసియున్నది. సామ్రాజ్యమున హిందూ దేశమునకు తిగిన గౌరవము నొసగుట అత్యంతావశ్యకము. ప్రస్తుతపు స్థితినిదాటి మేము వలసదేశీయులతో సమానస్థితి జేందు టావశ్యకము. వలసదేశీయులకు హిందూదేశమునం దెట్టి అధికారము లుండునో అట్టి అధికారములే భారతీయుల కును వలస దేశీయులం దుండవలయును. మాదేశపరిపాలనమున వలస దేశీయుల కధికారమొనరించిన మా అనర్థక స్థితినికను తగ్గించిన వారగుదురు. దేశీయుల యసంతుష్టికి మేర యుండదు. శ్రీచక్రగిరిగారి దొరతనము వారట్టి యన్యాయ కార్యమును చేయరని నమ్ముచున్నాము. ఈలోన హిందూదేశమునకు సామ్రాజ్యసభను ప్రాతినిధ్య మొసగుబడునని తలంచుచున్నాము. యుద్ధసభలో మాకిచ్చిన ప్రాతినిధ్య మెంతయు సంత సప్రదము. ఇక హిందూదేశమున కన్ని సభలందును ప్రాతినిధ్యము నొసగ వారు తీర్మానించినందులకు మేము కృతజ్ఞులము. అయిన హిందూదేశ దొరతనము వలసదేశీయులవాటికలే ప్రజాప్రాతినిధ్య ప్రభుత్వ ముకాదు గావున దొరతనపు నియమితసభ్యులు హైందవప్రతి నిధులు కాజాలరు. కావున బాధ్యతాసహిత స్వపరిపాలనము మాకిచ్చునంతవరకు సామ్రాజ్య మంత్రంగమునందును, సామ్రా జ్యసభయందును హిందూదేశ ప్రతినిధులు నియోజక శాసన సభ్యులచే నెన్నుకొనబడవలయును.

దేశ సుపరిపాలనము

న కత్వంతావశ్యకము అని నమ్మబడిన సంస్కరణములను సామ్రాజ్యమునందును పరిపంచమునందును స్వతంత్ర నాగరిక జాతులతో తుల్యమగు స్థానమును, అత్యంతమును గలిగియు న్నుటలు ఇతరులచే నొప్పకొనబడి మాజాతీయగౌరవము ప్రజ లసంకల్పి కాకకమగునంత యభివృద్ధిమొందుటయు ఎంతయు నావశ్యకములు. ఈ పురాతన పుణ్యభూమికిని బ్రిటనునకు ను గల సంబంధముల దృఢపరచుటకు గూడ నీ సంస్కరణము లత్యంతావశ్యకములు. హిందూదేశమతి ఉదారభావమున తన ప్రేమను, నేమను ఉన్నదేశమున కొసగినది. శ్రీబాల్మీ సార్వభౌ ముని ప్రజలమగుట కంతయు నతిశయము నొందుచున్న తక్కి నజాతులతో తుల్యమగు స్థానమున సామ్రాజ్యమున హిందూ దేశమునకును గలగ వలయునని హిందూదేశము న్యాయముగ వాంఛించుచున్నది. ఇదివర లో చెప్పబడిన రీతిని మానవ సత్వముల గాపాడుటకు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమి అత్యంతమ బలమైనపుడు తనకన్ని నిధముల జెందవలయు మాకు తనకు నికారించబడదని హిందూదేశము నమ్మకముతో నాశించుచు న్నుది. ముఖ్యముగ నీ మహామార్గాంతరము—హిందూదేశము కీర్తనీయమగు గొప్పభాగము పూరిన సామంత్రాధ్యక్షము గావించబడిన ఈ యుద్ధాంతరము—గూడ తీవ్రతక్కినత్వము తీరస్కరింపబడదని హిందూదేశము నమ్ముచున్నది.

శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారి యువన్యాసము.

ఉపాధ్యాయ కళాసంఘమువారి ఏర్పాటు ప్రకారము రెడ్డిగారు క్రమశిక్షను గూర్చి యుపన్యాసించిరి. దంకనుగారభ్యక్షులను వహించిరి.

ఉపన్యాసము.

ఇటీవల విద్యార్థులు చాలమోట్లనమ్మకట్టుట వినవచ్చి నది. అనినదివి అందులకు గల కారణములనువివరించుచు కల కత్తా కమిషనువారి నివేదికను పేర్కొని రెడ్డిగారిట్లు నడివెరి. రాష్ట్రము, సంఘము, కుటుంబము, పాఠశాల. ఆ ను నాలుగు ముఖ్యభాగములును భిన్నములుగానున్నంత కాలము నిట్టివి కలుగకమానవు. వీనిని ఉపాధ్యాయులను విద్యార్థులును కూడ గమనింపవగును. తొందరలు తప్పవు ఉపాధ్యాయులు సానుభూతిని చూపవలెను. రాజకీయములగు మార్పు లధికముగ కలుగుననునా శ పత్ర కలం దును ఉపన్యాసములందు న త్యధిక ము గ కలిగింప బడినందునను విద్యార్థులు విమర్శనా దృష్టితో గాక వానిని సంపూర్ణముగ విశ్వసించుట వలనను ఈతొందరలు చాల వరకు కలిగినవని చెప్పదగిను. సంఘమునందు విద్యా, రాజకీయములు రెండును అనినాభావ సంబంధముతో పనిచేయవలసియున్నది. విద్యార్థులు తాము చేయుపని నిర్దుష్టమును భావముతో చేయు చున్నారు గాని దోషముని తెలిసి చెయుటలేదుగాన నుపాధ్యాయులు మెలకువతో పనిచేయవలెను. ఇందుకలిగినది నీతి విరహితము గాదు. వివేచనా లోపము. ప్రకృతికాత్మజుడు ప్రకృతిలోనిశక్తులను ఉపయోగపరచుకొనునట్లుపాధ్యాయుడు విద్యార్థులలో నుండు నైతికోత్సాహ భావోన్మాద శక్తుల నుపయోగ పరచుకొని సంఘమును లాభమును కలిగింపవలె ను. ఈదేశమున విద్యావిధానము భావవిరహితముగ నున్నది. జాతీయ విధానమునకు పాఠశ్వమే ఫలితవనియు దానిని బడయుటయే విద్యా విధాన సంకల్ప మని యు స్థిర పరుపకున్న నిర్దేశమగు విద్యావిధానమునకును అధికోత్సాహులగు నవయోవనులకును సంఘర్షణము తప్పదు. ఈ దేశమున సంఘమునకును పాఠశాలకును—కుటుంబమునకును పాఠశాల కును సంఘర్షణము గలిగియున్నది. సంఘ ముయొక్క ఏర్పాటువలన రాజకీయములకు సంఘ మనర్హముగ చేయబడెను. అట్టి రాజకీయములనే సంఘము కోరుచున్నది. ఈ దేశమున కుటుంబస్థితి యొకతీరుననున్నది. ప్రజాబాధ్యత యనుభావము వారికింకను భాగుగా కలుగలేదు. కాన సుత్వవర్తనమునై నది చక్కగా పనిచేయగల స్థితి కలుగలేదు. దానివలన అస మర్థులగు తలిదండ్రులు పాఠశాలల విషయములందు కల్పించు కొనుట యిబ్బందిని కలిగించుచుండును.

ఉపాధ్యాయుని వ్యక్తిత్వమే విద్యార్థుల నాకర్షింప దగిన ప్రధానవిషయముగా నాతియ సర్వవిషయములందును వారితో నేకీకరించి వారి విశ్వాసమునకు వాత్తుడు కావలెను. ఈ సానుభూతిక ప్రత్యేక మొకజాతివారికి మాత్రమే కలుగు నదిగాదు. అంగ్లేయులకును హైందవులకు నిట్టి సానుభూతి కలుగుట కంతరాయ మేమియును ప్రకృతిసిద్ధముగలేను అని రెడ్డిగారు నడివెరి.

పారిశ్రామిక సంఘము:—సంఘమువారు 28-వ తేదీని ఇరువుర సాక్షులను విచారించిరి. బొంబయి దొరతనమువారి హిస్తాకలు ఇంజనీయరు పూర్వదొరతనమువారితో నియమింప బడిననిపుణు లుచితుముగ ప్రజలకునలమో నొసగుచుండవలయు ననియు, పారిశ్రామిక ప్రతిస్థాపనములను నేర్పరుపవలసిన దని యుచెప్పిరి. దొరితమువారు కొను సామగ్రి యిచ్చటివర్తక సంఘమునొద్ద నె పుచ్చుకొనుట యుక్తము. ఇచ్చటి సంఘములు గాన పగుల్లు మున్నగువాటి కుత్తురువామై యుండును. స్తోర్యు డైరెక్టరుడనరలు ద్వారా ఆర్డరుచేసినయెడల హిందూ దేశపు టనుభవములేనియద్యోగియొకడు వస్తువులను గొనుటయు వాటినిగూర్చి నై సందర్భములందు సమాధాన మిచ్చుకొనుట కచ్చముగ నుండుటయు సంభవించునని పూర్వగారు చెప్పిరి. అనంతరమున బొంబయి దొరతనమువారి వ్యవసాయశాఖ డైరెక్టరుగారు నాత్యుమిచ్చిరి. పశ్చిమలకు దొరతనమువారి సహాయమునుగూర్చి యారోపణ విప్రులముగ ముచ్చటించెను. వ్యవసాయము నెల్ల నడపించిన లాభ ముండునటయు వీవరం చెను. బొంబయి వ్యవసాయశాఖవారు ప్రత్యేకముగ వ్యవసాయ మునర్ప రయితులకు నిర్ద్యులుల చూపిండువలన ననీన పద్ధతులను మా ప్రజలు చాలవర కనుసరించిరి.

మా కలకత్తా జాబు.

(మా స్వకీయ విశేషమునందే)

కలకత్తా, నవంబరు 21: మాంగళికా రాష్ట్రమునందలి రాజ్యాంగ చర్యలను గూర్చియు వానిని నడపుచున్న సూక్ష్మధారులను గూర్చియు దెలిసికొనుటకు మీ కశ్యంతి కుతూహల ముండు నని తెలంచెదను. దేశమువహసభవారిచేతిను మోసెము లీగు వారిచేతిను అంగీకరింపబడి క్యరాజ్య సమితివారిచే నామో దింపబడిన సుప్రసిద్ధ సంస్కరణ ప్రజాశాసన జనసామాన్య మును మా నాయకులలో బహుసంఖ్యాకులును హృదయపూర్వకముగా బలపఱచుచున్నారనియు, దట్టమైన సంస్కరణములు వారిని సంత్రిప్తి పఱపజాలవనియు వేటుగా దెలుప నక్కరలేదు. కాని, యిటీవల మా పట్టణమున ననేకములైన క్రొత్త సంస్కరణ సిద్ధాంతములు బయలుపడెదలి యుండుట మీకుఁ దెలిసి యే యుండును. వీని లోఁ గొన్ని యుద్ధాని సంకల్పాల గు మాంత్రి గూ గారి రాక ను నిష్ప్రయోజనము గావించుటకును హైందవుల స్వాతిం త్రాణివృద్ధిని సోధించుటకును బద్ధ కంకణులై విశ్వప్రసా ద్ములు సేయుచున్న పని యాంగ్లో యిండియను సోదరుల కరుణాప్రవాహమున జన్మించినవి. వటికొన్ని యాత్య ప్రాముఖ్యమును నిచ్చి చేసికొనుటయును దొరతనమువారి యాదర మును సంపాదించుకొనుటయును బరమాదర్శములుగాఁ గల స్వార్థ పరాయణులగు పుణ్యాత్ముల ప్రయత్నములవలనఁ బుట్టినవి. వీని కన్నిటికిని భిన్నమైన మతీయొక్కటి లోని కాంగ్రెసు సమయమున నబ్బునోళ్లను బడ్డ ప్రసిద్ధపురుషులగు కర్మిసుగారి ప్రయత్నముల ఫలితమై యున్నది.

కర్మిసుగారి సంస్కరణ ప్రణాళిక

కర్మిసుగారు మనకుఁ గ్రొత్తవారుకారు. ఆత్మప్రముఖ త్వమును గూర్చి వీరికి గల యహంభావమును మనకుఁ గ్రొత్తది కాదు. హిందూదేశమునకు సరియైన సంస్కరణవిధాన మును నిర్ణయించు భారము మాంత్రిగూర్తిగారి మీదకుం టెను దమవైననే విశేషముగాఁ గల దని మీ భావించుకొని, కొందఱు హైందవులను కొందఱు యూరోపియనులను దార్పి లింగు కలకత్తాపట్టణములందు సమావేశపఱచి, వీరి రాక రాజీనామాపత్రమును దయారుచేసియున్నారు. అందలి ముఖ్య విషయము తిది వఱకే తింతిలనఁ దెలిసియుండును. ఇప్పు డయ్యది యిరువదియేనిమిదిపుటల పుస్తకముగాఁ బ్రకటింపఁ బడినది. ఇందు వెక్కండ్రు యూరోపియనులును, మహారా జులును, సర్ కృష్ణగోవింద గుప్త, ప్రవాసచంద్రమిత్ర, ఆర్. డి. మెహతా, యస్. ఆర్. దాసు మున్నగు మితివాదినాయ కులును సంతకములు చేసియున్నారు. ఇండియా ప్ర భుత్వము ప్రజాప్రతిభల యభిప్రాయములచే నిర్బంధిత్వముకాఁ గూడదనియు, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు కొన్ని విషయముల యందు ఇండియా మాంత్రిగారికిని మతీకొన్ని విషయముల యందు ప్రజాప్రతిభలకును నుత్తరవాదులై యుండవలెనని యు, ఏడుసంవత్సరముల కొక్కసారి మతీయే క్రొత్తవిషయ ములు ప్రజాప్రతిభలకు అప్పగింపబడవలెనో నిర్ణయింపఁ బడవలెననియు, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములందుఁ బ్రజాప్రాతి నిధ్యము పంపకొప్పితి సొంతిని తిరునాతి ఇండియాప్రభుత్వ మొక్కమృదంగ ప్రజాప్రతిభల కిప్పగింపబడి యిండియా పార్లమెంటు ఏర్పడవలెననియు, ఇందలి ముఖ్యోత్తములై యున్నవని స్థూలదృష్టిని నుడువవచ్చును. ఈవై విధానము జాతీయ నాయకులను సంత్రిప్తిపఱపఁ జాలక పోయినను, కేవల ప్రక్రమముగా లేదనియు, భాగుగా నాలోచింపబడవలెనో త్రోసివేయఁ బడదగినది కాదనియు నేను భావించుచున్నాను. ఈ ప్రణాళిక యందలి మూడవ నిబంధన యాంధ్రులకు ముఖ్యముగా సంహోషకరముగా నుండును. ఈ పుస్తకముయొక్క యావపుటయుండుఁ ప్రస్తుత రాష్ట్ర విభాగము త్రిప్తికరము గాదనియు, రాష్ట్రీయ స్వపరి పాలనము జయప్రదముగా జరుగవలెనన్న రాష్ట్రీయులు చరిత్ర జాలి భావ మున్నగువానిని బట్టి పునర్నిర్మాణము చేయఁ బడవలెననియు, వ్రాయబడియున్నది. ఆంగ్లోద్యమ మూల మాత్రమిట్లు వీరి యంగీకారమును బడయుట సంహోషకరము. జమిందారులననుసర్య

రాజోపు సంస్కరణ విధానమునందు జమిందారుల స్థానమునుగూర్చి యిచ్చటఁ గొంత తీవ్రమైన చర్చ నడచు చున్నది. ఇటీవల జమిందారుల సంఘము బ్రిటిషు ఇండియన్

ఆసోసియేషను మండలిమన సమావేశమై యింగ్లాండులోని ప్రభువులసభ కంటిజీ హిందూదేశమునఁ గూడ జమిందారుల సభ యొకటి యుండవలెనని కోరియుండుట చదువరులకుఁ దెలిసియేయున్నది. దీనివై బాహ్యురు కే ఆహమ్మదు మున్నగు వారలు పత్రికలలోఁ దీ ప్రముగా విమర్శించియున్నారు. ఇంగ్లాండులోని ప్రభువులు పూర్వజన్మ పద్ధతిలనఁ బ్రాముఖ్య మును వహించి యుండిరినియు, ఇచ్చటి జమిందారు లంతకు ముందుఁ బన్నాలు కమూలుచేయుచుండి పర్వతెంటు సెటిలు మెంటువలన భూస్వాములగుటచేత నింగ్లాండులోని ప్రభువుల వంటివారు కాఁజాలనియు, కావున వీరికోరిక లసంగతియులు గా నున్నవనియు, ఆహమ్మదుగారు వాదించుచున్నారు. ఈ వాదమునందు విశేషసత్యము కలదనుటకు సంభేదము లేదు. మా రాష్ట్రమునందు జనసామాన్యముయొక్క మహా దాడిద్రవ్య మునకు జమిందారులే కొంత కాలకుఁ గారణభూతులని యిచ్చటి పరిస్థితులను దెలిసియున్న వారలగీరింపక తప్పదు. జమిందారులు ప్రభుత్వము వారి కిచ్చుచున్నది మూడు కో టైనను, రహితులకద్ద వీరు 12 కోట్లు వసూలు చేసికొనుచు న్నారని రివెన్యూదోస్తావారు తెలిపి యున్నారు. ఇట్టియెడ నిరుపేదలైన రయతులను శాశ్వతముగా నణగఁద్రొక్కఁగలు గు నధికారమును వీరి చేతిల కొనుగడుటకంటెఁ దెలిపిపిన మైన పని యుండ జాలదని చెప్పవచ్చును.

అతిమిత వాదులు

మా రాష్ట్రమున ప్రజాసేవక జీవనమునందు ప్రాముఖ్య స్థానమును వహింపఁజాలకపోయిన కొందఱు మహాసభావులు తమవేరెల్లెను బైకి కచ్చుటకుఁగాను తిరిగి అతివాదిమితవాది భేదములను సృష్టింపఁ బ్రయత్నించు చున్నారని వ్రాయుటకు చింతిల్లు చున్నాను. పుష్కళి చంద్రరాయగారి నామము నిది వఱకే నాతేఖలలో రెండుమూడు సారు లెత్తినది వచ్చెను. వీరిపప్పుడు మితవాదికత్తును బునరుజ్జీవిత్వముచేయుటకు గా మొక లేఖను ముద్రించి తమ మిత్రులకుఁ బంపుచున్నారు. మితవాది కత్తు నామమత్రావశ్యమైనదనియు, 1915-వ సంవత్సరము నుండి దేశీయ సహసభను అతివాదులు వశపఱచుకొన్నారనియు, ఆత్మిగౌరవముగల మితవాది యెవ్వఁడును నిరక్షముండు దేశీయమహాసభతో సంబంధము గలిగియుండఁ జాలదనియు, రాజోపు క్రొత్తమునులో మితవాదికత్తును బునరుద్ధరించుటకు ఒకసభ యిచ్చట జరుపఁజూడవలెనని వీరందు వ్రాసియున్నారు. పుష్కళిచంద్రరాయగారు రాత్మిగౌరవముగలమితవాదియనియే నేను భావించుచున్నాను. అట్లయ్యెను, వీరింకను రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీ కార్యదర్శిత్వమునకును దేశీయమహాసభా హోదన సంఘకార్యదర్శిత్వమునకును రాజీనామా నేల యొ సంగ లేదో యూహింపఁజాలకున్నాను. రాయగారిదివఱకే రెండుసారులెట్టి ప్రయత్నములుచేసి విఫలమనోరథులై యుం డిరి. ఈ పర్యాయము జయము గాంతుగనుటకు దగిన నూ చనలు లేవు. ఆ యి న ను దేశాన్ధవాయకమగు నీకుట్రను గురించి దేశీయులు తెలిసికొని యుండుట మంచిది

తెలిగ్రాఫ్ గురుస్తాల విన్నపము:— డిప్యూమెంటు ను సవరింపవలసిన దని బర్మాతెలిగ్రాఫ్ గురుస్తాలు 1915సం॥ మున ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుగారికి విన్నపము సంపుకొనిరి. 1910 సం॥ మున నె సవరణములు జరిగియుండెను గాన నవరల మా ర్పుల నొనర్చుట యవసరమని వై స్పష్టము మన్నింప బడ లేను. ఈ విన్నపము ననుసరించుచున్న వేగొక విజ్ఞాపన పత్ర మిపుడు సంపుకొనబడెను. జీతములు స్థలము గుటచేత న, ఆహార పదార్థముల ధరలు పెరిగియుండుట చేతను, అద్దె లు విస్తారముగ నుండుటచేతను, తాము సుఖజీవన మొనర్చుచు ఉద్యోగ కార్యములను నిర్వర్తించుకొనుట కనకాశము లేక యున్నది. రంగూను ఆఫీసులో 40 రూ॥ మొదలు 140 రూ॥ లు గ్రేడు కల గుమాస్తాలు 48 రున్నారు. కాని, యీ శాఖయందె పారిభాషికజ్ఞానముగలవారు తమకంటె నధికముగ జీతములను స్వాతంత్ర్యముగను కలిగియున్నారు. బర్మా ఎల వెన్యూకెందకొంత, ఇంటిమున గాక్రిందకొంత, చొప్పున వీరికిధనము విశేషముగ ముట్టుచున్నది. ఉభయవర్గములను కలసి సహ కారముగ పనిచేయ డిప్యూమెంటునుండి వచ్చు ఆదాయము వృద్ధిసొందును. కనుక గుమాస్తాల జీతముల వృద్ధిచేయుట కాల మును నియమించి, ఆ ప్రకారము వారలకు 50 నుండి 150 రూ॥ ల వరకు జీతముల నొసగవలసిదనియు, జీతముల బట్టి నూటికి 50 రూపాయల చొ॥ బర్మా మజూరా నియ్యవలసిన దనియు, నైవిధానమును వెంటనే యామోదించి యములులో లెట్టవలసిన దనియు గుమాస్తాలు విన్నవించుకొనిరి.

న్యాయస్థాన వార్తలు.

విశాఖపట్టణము జిల్లాలోని చెమ్మేపల్లిటను కుర్ పామురాజాగారు కుదువపట్టి. దానినికొకరు కొనిరి. తాము కొనినతోట తమస్వాధీనము చేయించవలయు నని తోటను కొనినవారు విశాఖపట్టణము జడ్జి కోర్టులో దావాచేసిరి. వారుల కనుగుణ్యముగ జడ్జిగారు తీర్మానించిరి. వారి డీక్రి ఆములు జరిగించ దలచినందున డీక్రి ఆములు జరిగించుట కొంత కాలము ఆపుచేయవలసినదని ప్రతివాదులు హైకోర్టులో ఆర్జి పెట్టిరి. తోట రాజడికి సరిహద్దునట్టి 15 వేల రూ॥ లను ధరావతు కట్టినవైని డీక్రి ఆములు ఆపుచేయబడు ననియు, నీలోపున తోట కేమి భంగము కలిగినను ఆనప్తము ప్రతి వాది వారి కిచ్చుకొనుటకు అంగీకరించవలె ననియు, వారుల ఖర్చుల తక్షణము ఇచ్చివేయవలయు ననయు హైకోర్టు వారు ఆర్జి యొసగిరి.

రాబడి పన్నునుగూర్చి ఇండియా మంత్రివైన దావా చేయుట:— ఎస్. ఆర్. ఎం. రామస్వామిపెట్టి, టి. ఆర్. ఆర్. ఎం. రామనాథముపెట్టి అనువా రిద్దఱు మైగాజ్ మొదలగు ప్రైవేట్ కొచ్చి దేశముల వారితోను చై నావారితోను వర్తకము చేయుచు విశేషలాభములు పొందుచుండిరి. వీరికి దొరతనము వారు 7000, 1700 లు రూ॥ లను రాబడిపన్నులను విధించిరి. తిగాయివాక్రింద, వీరిమొత్తములను నెల్లించిరి. దీనిని గూర్చి ఇండియామంత్రివైన దావాచేయుటకు ఆజ్ఞయొసగ వలెనని మీ హైకోర్టుకు ఆర్జి పెట్టుకొనిరి. రాబడిపన్ను విధిం పబడిన రాబడి బ్రిటిషు హిందూదేశమందలి వర్తకమువల్ల రా లేదనియు, ఆసామ్య బ్రిటిషు హిందూదేశమునకు లేబడ లేదనియు ఆర్జి అంశములో పన్నుట్టుట శాసన విరుద్ధ మనియు ఆర్జి దావల తగవున ఎ. కృష్ణస్వామి అయ్యగారు వాదించిరి. హైకోర్టువారు ఆర్జిని ఆమోదించి అంగీకారము నిచ్చిరి.

నగ్నాను కేసులో ప్రత్యేక న్యాయస్థానములవారు 11 రు ముద్దాయిలు దోషులని తీర్మానించి, దోషులకు కారా గార శిక్షలను, జరిమానాలను విధించిరి. జరిమానాల మొత్త ము అల్లులలో బాధనొందినవారికి పంపబడును.

ఖయదునుండి పాతిపోవుట:— పంగదేశమున అల్లిపు రము కైలులో ఖయదీగనుండిన టామి మియ్యా అనువా దొక దినమున ఇతిరఖయిచిలతో పనిచేయుచు వార్దరు లేనిసమయ మున గోడదుమికి పాతిపోయెను. మతీయొక 2, 3 దినములకు వాడు తనయింటిలోనే పట్టుబడిన. వెనుకటికత్తు తోడుగ మతీయొక 3 మాసములు కఠినశిక్ష వానికి విధింపబడిన.

హత్యకేసు:— మలబారుజిల్లా ఇరనాదు తాలూకా లోని తింగలూరు గ్రామములో నివసించుచుండిన యొక మోస్తావాడు తనభార్య మరియొక మోస్తావానితో పోవుచు న్నదనిభావించి ఆమోస్తావానిని చంపివేసెను. హంతకుని పోలీ సువారు పట్టుకొనిరి.

50 రూ॥ ల నోటుకేసు:— మలబారులోని విరియము గుడ్డపిక్కును కంపెనీ వారు చెన్నపురి బ్యాంకి శాఖా ఆఫీసు నుండి యీ నెల 24వ తేదీన 1700 రూ॥ లను తీసికొనిరి. ఒక్కొక్కటి 50 రూ॥ ల చొప్పున 10 నోట్లును మిగిలిం ద్ర వ్యము రొట్టముగను ఇయ్యబడిన. కంపెనీ నవుకరు రూ॥లను నోట్లను తీసికొనిపోయి కంపెనీ కాషీయరుకు యిచ్చెను. కాషీయరు నోట్లను బాగ్రత్తగ పరిశోధన చేయసాగాను. ఒక 10 రూ॥ ల నోటుపై గల 10 అంకెగల భాగము తీసివేయబడి 50 రూ॥ ల నోటుపై నుండి 50 అంకెముక్క బాగ్రత్తగ అతుకపడెను. ఈ నోటు తిరుగ బాంకివారికి పంపబడిన కాని వారు దానిని పుచ్చుకొనలేదు. దీనిని గురించి తిగాయదా చేయవలెనని బాంకివారు నిశ్చయించిరి.

సోల్టరుభార్య పోషణము:— పెండెరాబాదుకు సమీ పముననున్న బోలారములో నుంచబడిన వైద్యములో సోల్టరు గనున్న ఏ. ఏ. సిమ్సను అనువాడు తాను కలకత్తాలో నున్న పుడు 1914 సంవత్సరములో మిగును గ్లేడిన్ ఏడిలెను అన నామెను వివాహమాడి 1916 వ సంవత్సరములో వైద్యములో జేరెను. ఈ నెల 1 వ తేదీనుండియు అతిదు ఆమెను పోషి చుట మానివేసినందున ఆమె కలకత్తాలో దావాచేసెను. ఆవై ధర్మకు నోటీసు పంపబడినది. కేసు విచారణ చేయబడును.

స్వీస్వితులు ప్రాధాన్యముగారి ఉపన్యాసము.

కోయిలముకూర్చు కళాశాల ప్రెస్విటెన్షు ప్రాధాన్యముగారు ఈనెల 24 వ తేదీ శనివారమునాడు సాయంత్రము తిరువళి క్రైస్తవ కలెజియములో గా. వ్యా.టి. వి. తేజగిరిఅయ్యగారు వి. పి. వి. ఎల్. గారి అధ్యక్షతన జరిగినసభలో నిట్లుపన్యసిరిరి.

ప్రాధాన్యముగారు విజ్ఞానసము, విద్యాభ్యుదయము ఉపాధ్యక్షముననుసరించి చా. విభిమానము లుపాసని అధ్యక్షులు నుడిచిరి.

ఉపన్యాసము.

దక్షిణ యిండియా ఉపాధ్యక్షులసంఘమువారు నన్ను పన్యసించు గోరుటచే నేను వాగ్దత్తు కృతజ్ఞుడను. జాతీయంద్యయము పరమున నేనువిని యుక్తివర్ణములకు నీధానిములతో నూడిన విద్య యను సేవగ్రహించితిని. పాశ్చాత్య విద్యా విధానమున స్వలి స్పష్టత గురించి మేము నున్నాము. యథార్థమున పాశ్చాత్య విద్యావిధాన మిదేమున నున్నది. ముఖ్యముగా బడవించుటయు పోలికలుగ నుపయోగించుటయు జరిగినది. పాశ్చాత్య భారతీయులకు గ్రహణశక్తియందు తారతమ్య మేమియును లేదు. వారికి శక్తియు అపకాళములును మానసిక వికాసమును ప్రవర్తనమును సమానమే. ప్రస్తుతవిద్యావిషయమున గల లోపములను పలువురు నివరించి యున్నారు. నేను క్రొత్తగా నిపుడు వివరింపబోవున దేదీయును లేదు. ఉపాధ్యాయనిరీక్షితు బాధ్యతలతో కూడినదేగాక కష్టమైనది. అది సంపూర్ణ స్వాధ్యాయముతో కూడినది. బాలనికంటే వాక్చేతనకు నది యీ ప్రపంచమున నుండియును లేదని గ్రహించుటయే స్వాధ్యాయమునకు ఫలితము. అభావము యథాధ్యాయనిరీక్ష కలుగనిచో గురుశిష్యులకు గల గొప్పబంధము తెగిపోవును. గొప్పవిద్యా సాధనముగూడ మొక్కపోవును.

బాలనిరీక్షను శరీరమును ప్రవర్తనమును ఆధి బావమును సమముగ వృద్ధిపెండ్లించుటయే విద్య అట్లుగాక పినిలోనేదో యొక వానిని నభికముగ వృద్ధిపెండ్లించుట వాని కరము ప్రస్తుత మీ రాష్ట్రమునందు గల విద్యావిధానము లెలలవుచు. గలదానికలె నున్నది. ఈ రాష్ట్రమున పాఠశాల విద్యకు మూలము ప్రాధాన్యమునంగబడినది గాన నీ విద్యా వ్యయ ఉత్తర హిందుస్థాన మందలి వారిలో పోల్చిచూచిన కేవలము దుర్బలులుగా నున్నారు. సంపూర్ణ విద్యాఫలితములు వారికి మొదటి నుండియు కలిగింపబడినచో వారన్నిట పను గ్రులుగ నేయుండియుండురు. విశ్వవిద్యాలయము మహావిద్యాం ములు నెప్పులను కలిగించి జాతీయతాభివృద్ధికి తోడ్పడవలెను. ఉన్నతి నిద్యకొరకు ఆత్మభర్త కేంద్రీకృత కళాశాలల కేగువారి సంఖ్య చాలస్వల్పముగాని అటుకేగినవారిలో సంపూర్ణ విద్యాభివృద్ధియు బడసి వచ్చువారి సంఖ్య తక్కువ గాదు. ఈ దేశమున విద్యావిధానమున లోపముండిన ఆలోచనము క్రిందితరతులలో నే నవరింపబడవలెను గాని కళాశాలలందు గాదు. పాఠశాలలందు విద్యార్థులు గడతేరినపిమ్మటనే కళాశాలలందు చేర్చుకొనబడవలెను. పాఠశాలలనుండి కళాశాలలకు వచ్చువారికు దేవాదాధ్యయను సుత్తమర్తనమును కార్యోత్సాహమును కళాశాల విద్యగ్రహణశక్తియు వాంఛలును ఆశయములు నుండవలెను. ఉపాధ్యాయులు బాలలపుస్తకములవై గాక బాలరైతనే లక్ష్యముంచవలెను. స్వల్ప విషయములని నిర్లక్ష్యము చేయునచియే బాలరను చక్కజేయు దగిన ముఖ్యవిషయములై యుండును.

పాఠశాలగదులు విశాలములును గాలియును వెలుగుయును భాగము రావలెగలవియు నై యుండవలెను. అట్టి పాఠశాలల సదుపాయములు లేని గదులలో చదువు బాలల ఆరగంట కొకసారి వెలువలికి బోవుచుండవలెను. పాఠశాల భవనమునకు ఆటలములు చాల సమీపముగ నుండవలెను. ఆటయు చదువును మిలిచియుగా నుడిగగాని మనశ్శరీరమును సమముగా వికసించుటవు. దక్షిణ ఇండియాలో నీ విషయమున విద్యాభ్యుదయిని పోషించుచున్నాము. వారు విదేశ భాషలోనే అన్ని విషయములను గ్రహించవలసి యున్నది. అది యొక్కటియే గొప్ప నిరోధమై యున్నది. అన్యభాషలో నభ్యసించుటకు వారు కేక్రిని కాలమును ద్వీగుణముగ వ్యయ పరచవలసి యున్నది.

బాలర శరీరమును దాద్యమును బడసి వారికి సుత్తమర్తనము కలుగుటకు వారు ఆటల నాడవలెను. ఉపాధ్యాయులు సానుభూతితో విద్యార్థుల నడుమ మెండుగుటవలన గూడ విద్యార్థులకు సుత్తమర్తన పులవదును. పాఠశాలలో జరుగు పనులవలన విద్యార్థులలో పాపమును ఆత్మవిశ్వాసము ఆత్మరక్షణశక్తి నిర్బల భావము, కార్యోత్సాహము, వివేచనము మున్నగున వికలము గవలెను. విద్యాభ్యాసము వలన ఉత్తరతీవనమున వారికు పయోగింప దగినజ్ఞానము లివియే. ఉపాధ్యాయుడు సానుభూతితో విద్యార్థిని పాఠశాలలో జరుగుపనికిని ఇతరపనులకును గూడ నాకర్షింపవలెను. బాలుడు సముత్తరములను సంబంధముగల విషయమును సుత్తరముల కొనుగునట్లు ప్రోత్సహించబడవలెను.

విద్యార్థులకువారిపనియం దాన క్రికలిగింపవలెను. నేన్న బడినవానిని బాలురు గ్రహించుటకు తుపాధ్యాయులు సాధనముల నాలోచింపవలెను. బాలుగను చదువగోరిన గ్రంథములనువారు చదువుట వలన కలుగుఫలితములను వారికి ముందు చెప్పవలెను. విజ్ఞానముయొక్క కేక్రిని బాలురకు చూపవలెను.

ప్రస్తుతము కళాశాల పరిస్థితులు చాల హెచ్చుగ నుండుటచే 100 కి 10 మందిమాత్రమే వాని నభ్యసించజాలి యున్నారు. ఇంతకన్న హెచ్చుగావారుసగురుగునట్లు చేయదొగ కొనవలెను. బాలురు నీరనులును ఆత్మ విశ్వాస విహీనులును ఉత్సాహ విరహితులునైన వారట్లు సదుద్ధులు కాగలుగుదురు? అతిభారమగు కళాశాలాధ్యయందు వారెట్లు పాఠంగతులు కాగలుగుదును. రెండవ అంగభాషాసామగ్ధ్యము ప్రతివిద్యార్థియు సర్వవిషయములకు ఈరాష్ట్రమున అంగభాషామూలముననే గ్రహించవలెను. అంగభాష పండితుడు కావలెను. అంగ భాషను సలక్షణముగ మాట్లాడవలెను గల శక్తియుండిన చాలును. అదియే అవధిగా ఏర్పరుపబడిన విద్యార్థులకు చాల సౌకర్యము కలుగగలదు. బాలురకు గల వ్యాకరణజ్ఞానమును వారు సరిగ నుపయోగించజాలని కాలముననే విదేశీభాష యనులను గూర్చి అంగభాషలో వ్యాసమును వ్రాయవారిని కోరెదను. కుంభకోణములోని బ్రాహ్మణుల జీవితమును గూర్చి నన్నొక వ్యాసమును వ్రాయునని అని యిట్టి దని యెరుగకుండు నెట్లు వ్రాయగలుగుదును. నేను ప్రయత్నించితి నేని చాలకేక్రి వ్యయపరప వలసియుండును. బాలురు చదివిన విషయములనుగూర్చి అంగగ్రంథములు వారిచే చదివించవలెను. అన్యభాషను బాగుగా చదువుటకు భాషాంతరీకరణమే ముఖ్యవిషయము. ఇది పాఠశాలలలో చదివిన కళాశాలలో వారికి సాధ్యము కలుగును. బాలర భాషకేక్రిని గూర్చియే గాక ఆలోచనాశక్తిని హెచ్చించుటకు గూడ ఉపాధ్యాయులు యత్నించవలెను.

పాఠశాలను విడుదలపప్పటికి బాలుడు తా నేవృత్తిని వరింపవలెనో నిర్ధారణ చేసికొనదగి యుండవలెను. కార్యకృత్తులందు బాలురకు గౌరవము కలిగింపవలెను. కాన ఉపాధ్యాయులు నిస్పృహ జెందరాదని ప్రాధాన్యముగా నుడిచిరి.

అధ్యక్షులు

ఉపాధ్యాయులను ప్రేమించి వారికి మాగ్ధ్యమై స్వాధ్యాయము వారి నభివృద్ధి పొందించు తలంపు లేనివారు కేవలము జీతముకొగ తుపాధ్యాయత్వమును స్వీకరింపగూడదు. ఉపాధ్యాయుడని చాల పవిత్రమైనది; మరియేమియును గూడ దీని కీడుగాదు విశ్వవిద్యాలయము జాతీయతాభివృద్ధికి ముఖ్యముగా పనిచేయవలెను. ప్రత్యేకించుపద్ధతి కూడదు. ప్రాధాన్యముగా గొరంగిని యుపన్యాసమునకు వారు వందనీయులు అని అధ్యక్షులు నుడిచిరి. పి. పి. సుబ్రహ్మణ్యఅయ్యగారు గారు వందనము లొసరించిరి.

ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల దీపావళిసమాధు:— గోవా వరజిల్లా వెదురుపాకలోని సనాతన సభవారు ఈనెల 14-వ తేదీని ఆగ్రామున ప్రతియుద్ధు తిరిగి బృందావనపురములోని “ఆంధ్ర”జాతీయ కళాశాల” కొరకు. రు. 5-0-0 (అయిదురూపాయలు) వసూలుచేసి ఆకళాశాల వ్యవసాపకుల పేర 15-11-17 న మున్సిపల్ కౌన్సిల్ వారికి కాన్వెన్షన్ ఆఫీసు కనకయ్య గారు మాకు వ్రాసిరి.

త్వరపను జాతకఫల మణిమంజరి త్వరపను

ఇది జాతకభాగము సమగ్రముగ దెలుపు పుస్తకము. జాతకరహస్యముల నెల్ల సులభముగ దెలియునట్లులను జాతకభాగ మెంతమాత్ర మిదివరకుదెలియనివా కత్వంతోపయుక్తముగను గురుసహాయ ముక్కురతేమండగను నవలీల జాతకములు వ్రాసి ఫలములు చెప్పుటకును పండితులగుటకును నూతన పద్ధతిని ప్రవృత్తరూపముగ నుదాహరణములతో వ్రాయబడినది. కొద్దిప్రతులు మాత్రమే యున్నవి. త్వరపనుడు. దీనివెల పోస్టేజిసహా రు. 1-6-0 అనేక యోగ్యతాపత్రికలు గలవు.

చూడుడు యోగ్యతాపత్రిక చదువుడు

గోదావరి మండలములో తేనీప అచలపురం నివాసులగు బ్రహ్మశ్రీ ఇంటూరి అయ్యన్నమూర్తి రాజుశక్యగూర్తచే రచియింపబడిన జాతకఫలమణిమంజరి యను గ్రంథమును సాకల్యముగా జూచినాడను ఇది యపూర్వానేక గ్రంథ రాజంబులం బరిశీలించుటచే గలిగిన నిజానుభవంబున జాతకశాస్త్రరహస్యంబులనెల్ల దెల్లంబుగావించి యాంధ్రజనుల యుల్లంబులు పల్లవించుజేయు నుద్ద్యమించి నల్లలితముగ రచియింపబడినదని వెల్లడించు నల్లసిల్లుచున్నాడు. ఇందలి విషయములు స్వానుభవ సిద్ధిములనియు సప్రమాణికములనియు సర్వజన గ్రాహ్యము లనియు నేను నిస్సంశయముగ జెప్పుగలను.

(సంక) దండిభట్ట రామమూర్తిశాస్త్రి, మోడేకురు.

సందేశములు

సంయుక్త రాష్ట్రముల దేశీయ సభాసంఘమువారి సంతకమును డాక్టరు తేజబహద్రుసామ్రాధ్యాయ చదివిరి. మాంజేగుగాంకి స్వాగతమిచ్చిన పిమ్మట నతడిట్లు చెప్పెను. కాంగ్రెసు లీగుసంస్కరణములను తమ సభవారు పూర్తిగా నామోదించిరి గావున దానిగూర్చి అంతా జెప్పవసరములేదు: “ఈ రాష్ట్రముల ప్రత్యేకావసరముల గూర్చి కొంచెము చెప్పవలసి యున్నది. విభజనము ప్రకారము సంయుక్త రాష్ట్రములు హిందూదేశమునందన్ని రాష్ట్రముల కంటె జనసంఖ్యలో పెద్ద రాష్ట్రముగ నున్నది. భూమి సిస్టులలో నెక్కువ వైకమీదేశమే హిందూదేశ దొరతనము వారికి చెల్లించు చున్నది. ఈ రాష్ట్రముల కొక గవర్నరును నియమించి కార్యనిర్వాహక సంఘము నెలకొల్పవలయు నని మే మెన్ని దినములనుండియోగోరు చున్నాము. ఏవర కిప్పటికి కార్యనిర్వాహక సంఘమునునింపబడినది. ఇంత వేగము గవర్నరునినియోజింప నిశ్చయింప బడెనో లేదో చెప్పజాలము. ఈ సంస్కరణములు చాల కాలము క్రిందటనే జరుగగలసి యుండెను. ప్రస్తుతపు రెప్రెంటేటు గారి నియమితకాల మంతమైనంతనే ఈరాష్ట్రమును రాజధానిగ జేసి గవర్నరు నొసంగగోరు చున్నాము. కార్య నిర్వాహక సంఘ మెట్లుండ వలయు నదియు మేమును నరల చెప్ప నేల? ఇప్పటి కానన సభ పరిమితి యెంత స్వల్పముగ నున్నదియు నిం చు క ప ర కిం ప గోరెదము. ప్రస్తుతము 4 కోట్ల 80 లక్షల ప్రజలకు 21 రూమాత్రమే నియోజకసభ్యుల నెన్నుకొనుట కంగీకరింపబడెను. ఎన్నికస్వాతంత్ర్యము లైనను బాగుగ లేవు. ఇంతమంది ప్రజల కధిపతులు 125 గురైన శాసనసభ్యులుండవలయును. వారిలో నూరుగురైన నియోజకసభ్యులుగ నుండవలయును. తెంగాలు లీహారులందు నియోజక సభ్యుల సంఖ్య యేమాత్రము హెచ్చింపబడినది. సాధ్యమగునంత సరళభావమున ఎన్నికాస్వాతంత్ర్యమును వ్యాపింపజేసి సభ్యులలో చాలమంది నియోజకసభ్యులుగ నుండవలయు నని మాకోరిక. శాసనసభకు కార్య నిర్వాహకసభవై అధికారముండుటకు చాలమంది ఆక్షేపించు మండుటకు మే మెఱుగుదుము. అందుకొకే గవర్నరుగారికి సభ్యుల అభిప్రాయమును ద్రోసిపుచ్చు నధికారమియబడెను. కాని 12 మాసము లైతెనువారి మరల నా తీర్మానమునే సభ్యులలో నెక్కుడుమంది ఆమోదించినపుడు దాని గవర్నరుగా నంగీకరింపవలెను. అధికారయోగ్యత బాధ్యతాయోగ్యత నొసగుచున్నది. గవర్నరుగారు తమ అధికారమును చాల నరుదుగ ఆవసరపనుములందే ఉపయోగింతురు గాక యని కోరుచున్నాము.

పెద్దపులిచే నెదుర్కొనబడుట:—గత సోమవారమున నిద్దరు మోస్తావాండు మంజరినుండి మఱియొక గ్రామమునకు బోవుచుండిరి. వారు కొంతదూరము పోవునప్పటికి మార్గములో వారి కొక పెద్దపులి అరుపడినది. అది వాదెట్టిని యదుర్కొని చంపిజేయ యత్నించెను గాని ఆమాగ్ధమున వచ్చుచుండిన మరికొందరి ధ్వనినివిని పారిపోయెను. వారిరువురు గట్టిగాయములు తగిలినవి. వెనుకవచ్చినవారు వారిని మంజరి ఆసుపత్రిలో నుంచిరి.

ఆలస్యమేల ముందుసంగతి చూడుడు

భృగుసంహిత పారాశరహోరారి సుప్రసిద్ధ గ్రంథములను గ్రంథములను బట్టియు, అనేక పూర్వానుదిత గ్రంథములను బట్టియు, చిరకాలానుభవజ్ఞానమునుబట్టియు, సుప్రసిద్ధులైన పండితులచేత చర్చింపబడియు జాతకములు వ్రాయబడును. కళాపారాశరీ, రాశి, అంశ, ఆరూఢచక్రములువ్రాసి, పూర్వజన్మ కృత్యంతము తన్వారి ద్వాదశభావములు మహాదశాఫలములు వివరము వ్రాయుటకు రు. 4 లు. జననకాల ఘటికాదులుగాని జాతకముగాని పంపవలెను.

జాతకము గాని జననకాలము గాని తెలియనివారికి రమారమి ప్రస్తుత వయస్సుగాని, పేరు గాని తెలివినయెడల వై ప్రకారము జాతకము వ్రాయుటకు రు. 8 లు.

పూర్తిగా జాతకమువ్రాయుట అనగా గ్రహస్థితులు, పోడశేవర్గులు క్రేక్కాది లగ్నములు, నవగ్రహములకు షడ్బలములు, సమయములు, అసంఖ్య వగయరాజుకట్టి పూర్వజన్మ వృత్తాంతము, తన్వారి ద్వాదశభావములు అవసరమైనచోట సకారణముగా చర్చించి వ్రాసి మహాశేదలు, అంత్యశిలకు సంవత్సరముల వారిగా వివరమువ్రాయుటకు రు. 20 లు. రు. 5 లు ముందుగా అడ్వాన్సు పంపుతూ జననకాల ఘటికాదులు తెలియపరచవలెను. యోగ్యతాపత్రికలు అనేకముగలవు.

విలాసము:— పుణ్యోధానిలయము, జగన్నాథపురం, కాకినాడ.

(967)

స్థానిక వార్తలు

—(౧)—

జరుగజోవు సమాచారములు

28-11-17 వ్యాధిమయ ప్రదర్శనము. సెనేటుచౌకాను సాయంకాలము 6 గంటలకు

29 వ తేదీ విద్యావిషయక సంఘమువారి ఉపన్యాసము. సెనేటుచౌకాను సాయం 6 గంటలకు.

30 వ తేదీ ఆస్పత్రి నాకసహాయకము స్కాటిష్ కాన్సల్ట మ్యూజియము తిరుటరు 6-15 ని. లకు.

30-11-17 మ్యూజియము తిరుటరులో ఆస్పత్రినాక సహాయకము స్కాటిష్ కాన్సల్ట ప్రదర్శనము. సా.గం 6-15.

1-12-17 ఆస్పత్రినాక సహాయకము సెంటు ఆంధ్రూ చర్చలో గాడ్డెయిట్టు సా. గం 4.

క్రొత్త వీక్షణి:—ఎస్. తులసీదాసు, పి. మార్కుండే యులు గార్లు నిన్నటి దినమున (27-11-17) హైకోర్టు పక్షిక్షణ నామోదించబడిరి.

చెన్నపురి ఆసుపత్రినాక:— వై నాకపోష కా ర్థము బంగనపల్లి నబాబుగారు సెలకు రూ 250 లు చొప్పున నిచ్చుచున్నారు. ఇప్పుడు వెయ్యిరూపాయల విరాళముగనిచ్చిరి.

బారిష్టరు త్రిపురనేని రామస్వామి చౌదరిగారు. — నేటిదినము డాక్టరు పాండలేగారి యుపపాదనముపై వ్యాస సహావయ్యురగారు ముఖ్య వ్యాఖ్యానమును త్రిపురనేని రామస్వామి చౌదరిగారిని బారిష్టరుగా జేర్చుకొనిరి.

బ్రాహ్మణేతర మహాజనసభ:— దత్తమండల ముల బ్రాహ్మణేతర మహాజన సమావేశము యీసంవత్సరము డిశంబరునెల 8 వ తేదీని దివాకెపహుద్దారు శేకవత్తిగారి అధ్యక్షత క్రింద కడపలో జరుగును.

మదరాసు కమ్యూనికేషన్ల సంఘము:—సంఘ మువారి యాజమాన్యముక్రింద యీ నెల 29 వ తేదీ గురు వారము సాయంకాలము 5 - 15 ని. లకు ఆర్మీనియనువీధి నెం 62 రు వ గృహమందు బారిష్టరు త్రిపురనేని రామస్వా మి చౌదరిగారు కమ్యూనికేషన్లముగూర్చి ఉపన్యాసించెదరు.

మోటారుబండిని నడుపువానికి జాల్మానా. — ఈ నెల 8 వ తేదీ సాయంకాలము 4 గంటలకు తిరునెల్లీక్కేణి హైకోర్టులో అట్టులు అజీజా అనువాడు మోటారుబండిని రిఫ్టుమాన్యమున నడుపినందుకు రాజధాని ప్రధాన మేజిస్ట్రేటు గారు వానికి 10 రూపాయ జాల్మానా విధించిరి.

చెన్నపురి విద్యావిషయ సంఘము:— ప్రా చీన కష్ట కాభోధ్యులు ఏ. వెచ్ లోగ్ నాస్టుగారు ఈ నెల 29 వ తేదీ సాయంకాలము 6 గంటలకు సెనేటుమందిర మున శ్రీశైలము శేషశాస్త్రిగూర్చి ఉపన్యాసించెదరు. ఉప న్యాసములోని యంశములు బొమ్మలు మూలమున కనపరచ బడును. వ్యాఖ్యానము ఓల్డఫీల్డుగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించెదరు.

మహమ్మదీయ విద్యార్థులకు విందు:— ఈ సంవత్సరము పట్టుములబడసిన మహమ్మదీయ విద్యార్థులకు గత ఆదివారమున లాల్ మందిరమున అట్టుల్ హాజీమ్ సాహెబు గారు విందును చేసిరి. పట్టుములు బడసిన విద్యార్థు లంద ఱును, మహమ్మదీయ నాయకులు సుమారు వంద మందియు విందునకు వచ్చిరి. విద్యార్థులను ఆహ్వానించు హుస్సేను బి. ఎ. ఎల్. ఎల్. బి. గారు సభ్యులకు పరిచియు గానించిరి.

హైందవ బాలయోధులు, నైదావేట:— నైదావేట కొ ఆపరేటివ్ సొసైటీ భవనములలో గత శని వార ముదయమున నైదావేటలోని విద్యార్థులను పొలులను సమావేశమైరి. ఎస్. శేషాద్రి అయ్యంగారు అగ్రాసనాధి పత్యము వహించిరి. టి. పి. సిహ్నా సంజీవకామస్టు, కె. స్వా మి నాథన్ గార్లు సభాధ్యక్షులు సభ్యులకు పరిచియు గా నించిరి. బాలయోధుల గూర్చి వారు మువ్వురును ఉపన్యాసిం చిరి. కాగా బాలయోధులందఱు మోకటి ఏడ్వకుండు బడెను. 25 గ్రుగు విద్యార్థులు అంగుళేరి.

ప్రారంభోత్సవము:— చింతాద్రిపేటలోని జేవి సిద్ధ వైద్యశాల యజమానులు డాక్టరు ఏ. సి. కన్నప్ప మొదలి యాదుగా ఎస్సీ సేతులోని ఎస్సీసేతు భవనమునందు జేవి మదనబాణసాగర్ని ఆను పేరుతో నాక వైద్యశాలను మొన్న టిడిన ముదయమున 28-11-17 తెరచిరి. వైద్యశాల బాగుకోరు వా రందరును చాలమంది ప్రారంభోత్సవమునకు వచ్చిరి. యథావిధివైద్యశాల తెరచబడిన వెనుక సభ్యులకు ఫలహారములు అత్తరు పన్నెరు తాంబూలాయులు మొసంగబడెను.

దక్షిణ హిందూ జేత బ్రాహ్మణేతరసోదర సంఘము:—జుష్టిసు పత్రికా కార్యాలయమున యీ నెల 26 వ తేదీ వైసోదరసంఘ ఆహ్వానసంఘసభ్యులు సమావేశమైరి. ఈ సంవత్సరము డిశంబరు నెల 28, 29 తేదీలను చెన్నపురిలో వైసంఘము వారి సభ బహుపవటకు, ప్రతినిధులుగ వచ్చు వారొక్కరుగ రూప ల టికెట్టును కొనవలయుననియు బస, భోజన సౌకర్యముల భారమును సంఘము వారే వహించుట కును, సభ్యులుగ వచ్చు వారు మొదటి తరగతి టికెట్టునుగాని రెండవ తరగతి టికెట్టును గాని ద్వారము కడ చూపవలసి లోనికి విడుబడ కూడదనియు తీర్మానించబడినది.

సౌరాష్ట్ర యువజనసంఘము:— ఈ సంఘ ము వారి బాడ్ మెంటుకు బంధితులు రాబోవు డిశంబరునెల 23న తేదీ నుండియు మధురలో ప్రారంభించ బడును. ఈ యాటలకు దరఖాస్తులు పంప గోరువా రందరును తమ దర ఖాస్తులను డిశంబరు 15వ తేదీ లోపల సంఘ కార్యదర్శులకు పంపవలయును. ఆటలలో గెలుచువారికి 75రూపాయ విలువగల రజితపాత్రము బహుమతివేయబడును. ఒక పర్యాయము 7లి దినము మరెందు సంవత్సరములు వరుసగ 7లిదినయెడల ఆ పాత్రను తమ యొద్దనే ఉంచినవారికి నచ్చును. అంతయే గాక ఒక్కొక్కటి 20రూపాయ విలువగల 5 బంగారు పతక ములు ఆటలో 7లిదిన 5 గురికిని బహుమతి చేయబడును. ఇందు ఓడిపోయిన వారికి రజితపత్రము లియ్యబడును.

చెన్నపురి పరిశ్రామిక వస్తుప్రదర్శనము:— ఈ ప్రదర్శనము డిశంబరు నెల 21వ తేదీ సాయంకాలము 4 గంటలకు రాజప్రతినిధిగారిచే తెలుపబడును. సుమారు వెయ్యి మంది వస్తుసంకలన వైద్యకాల వేయబడినది. స్పెషలు టికెట్టు నుగాని టికెట్టునుగాని లేనివారు లోనికి విడువబడెను. 15 రూప టికెట్టును కొనుదారు కష్టప్రదర్శన ప్రారంభోత్సవ మును, వస్తుప్రదర్శనమును చూడవచ్చును. అంతయే గాక ఎస్. బి. ఏ. పి. మైదానములకు గూడ పోవచ్చును. ఒకరు కొనిన టికెట్టుతో నొకరు పోగూడదు. 15 రూప టికెట్టు కొనుదారు ప్రారంభోత్సవములో ముందర భాగమున కూర్చుం డవచ్చును. వీరివెనుక 5 రూప టికెట్టును కొనిన వారు కూర్చుందురు. మాంటేగూగారితో చెన్నపురిలో నాగు కాలములో రాజప్రతినిధిగారు గావించు కార్య మిదియొక్క టియే యెవందున కాలయంతయు 18 రూప టికెట్టు కొని నవారితోనే నిండునని తెలపబడిన చున్నది. ఈ టికెట్టును స్పెషలు టికెట్టును వైవిక్ కాగ్యదర్శనగాకయొద్ద చూడవచ్చు.

క్రొత్త ఉద్యోగులు:— డిప్యూటీ కమీషనరు ఉద్యోగములలో ఆటుగరిని అధికముగ ప్రతిపాదన నియ మింప వలెనని చెన్నపురి కొంతకాలమునా నిశ్చయించిరి. వచ్చే నెలలో నాలుగురు నియమింప బడుదురు. ఈ పదలకు దర ఖాస్తు చేయవారు 25 సంవత్సరముల లోపు వయస్సు కలిగి యుండి బి. ఏ. పరీక్షలోగాని వారిష్టరు పరీక్షలోగాని కృ తార్థతై యాంక్షనలయును. 3 సంవత్సరముల కాలము యీ రోపులో గడపిన వారు 25 సంవత్సరములోపు వయస్సు వారు గూడెనాండవచ్చును. రెవెన్యూ సెక్రటరీమెంటు నిక్రెటరీ గారికి దరఖాస్తు పంపబడవలయును. నాపు, కాచిగన మే జారి బాంక్సు, గార్లు దరఖాస్తు దాఖలను చూచి వారిలో 12గురును యెంచెనని. వారిలో ఆరుగురూని చూచి చెన్నపురి దొంతకమునా నిర్ధారణచేసెనని. చేరియొక 100రూప నెల వేతనమువైవి 3 సంవత్సర ముల వ గ కు ప్రా చె క న 3 తిహాశీలదారులుగ నియమించెదరు. ప్రా చె క న 3 కాలములో వీరు తమపదవుల నిర్వహించుకొనెడివి. సంపాదించిన యెడ ల నెలకు 125 రూపాయ వేతనమువైవి 2. వ ప్రా కు తిహాశీల దారులుగ నియమింప బడుదురు. వారికి 100రూప

వేతని వైఆగ్డరుదొంతకమువారి అనుమతిని పొందినది. ఈ నెల 16 - వ తేదీ లోపున దరఖాస్తులు పంపబడవలయునని ఆంధ్రు వై వాసియుండెను. నిన్నటి దినముననే యీఆర్డరు ప్రకటిం పబడినది కావున దరఖాస్తుకాలము హెచ్చించ బడునను.

గవర్న మెంటు గరల్సుస్కూలు, తిరునెల్లీక్కేణి

ఈ పాఠశాలలో విద్యార్థినులుగా నున్న 5వందల బాలి కలకు తాళగారు, రిటైర్డ్ (సర్వే) సబ్ ఆసిస్టెంటు డైరె క్టరును ఆయన ఎస్. భావ్యకాన్యగారు ఇట్లు వాయు చున్నారు:—

మదరాసు గవర్న మెంటువారు శ్రీల విద్యుల అభిగృ ధికి తమ పాఠశాలలను హోస్టలులను ఉంచి, (స్కూల్స్ ఫుల ను ఇచ్చి) భవనసహాయము చేయుచున్నందునకు మందనీయులు. తిరునెల్లీక్కేణిలో తుళుసింగ పెరుమాళ్ళ కోవిలవీధిలో రాజా తుమ్మలపల్లి రామారావుగారి లోగిలిలో ఒక స్కూలును ఉంచినయ్యారు. ఈస్కూలులో చదువు బ్రాహ్మణ శ్రీలకు ఐస్ హాసునకు సమీపములో ఒక హోస్టలును వీరరాఘవ మదలాలవీధిలో బ్రాహ్మణేతర శ్రీలకు ఒక హోస్టలును క్రైస్తవశ్రీలకు మరియొక హోస్టలును నుంచి యున్నారు.

ఈస్కూలు ప్రస్తుత మును ప్రవేశము తిగిగడికారు. హోస్టలు ఈస్కూలునకు చాలదూరములో నున్నవి. బాలి కలు ఇంతదూరమునుండి తాము చదువు పుస్తకములను తట్టు పవలకు కావలసిన సదుపాయము కలిపి (పతిపూట) చెంచుచేతుల లో మోపెడు తీసికొని భారముచేత నడువలేక వాటిని పొట్టల కానించుకొని శ్రమపడెదరు. దీనితోపాటు వారిలో తుంట రుల యుపద్రవములు మెండు.

ఈకష్టములను గవర్న మెంటువారు గుర్తించి కరుణించి ఐస్ హాసునకు సమీపములో తిగిన యేకాంత స్థలమున స్కూలు భవనము కట్టుటకు ఏర్పరచినట్లు ప్రజలు తెలిసికొని సంతోషించుచున్నారు. స్కూలు ఆవరణములోనే వివిధ మైన హోస్టలులను సయితము కట్టించి బాలికల కష్టములను తాపప్రాధితులు, అట్లు చేయువరకు ప్రస్తుతముండు హోస్ట లుల నుండి పోలికలు స్కూలునకు వెళ్లవచ్చును తిగి వచ్చునప్పుడు వారిలో దుర్మార్గుల దుశ్చేష్టలను మాన్చి పోలీసువారు ప్రాధితులు. ఈ హోస్టలులలో రాత్రినైట్ గార్డుగా వెన్నెన్ సిఫాయిల నుంచుట యవశ్యము.

మదరాసు ఆంధ్రు సదరకమరాటా రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్డు. (9^వ)

(ఇంగ్లాండు కంపెనీతో ఇంకాల్పాకేటు చేయబడినది.)

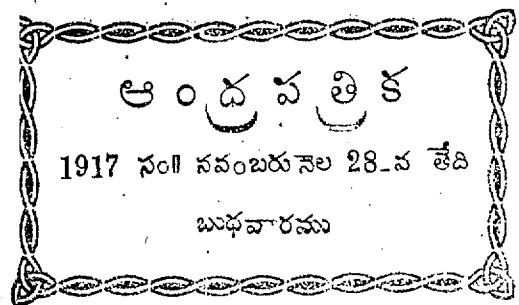
1917 సం॥ డిశంబరు (శనివారము) 1వ తేదీ నుండి తెనాలి రేపల్లె యినుపదారులపై పోవు 39, 43, 44 మిక్సెడు రైలుబండ్లును, బెజవాడ నుండి బిట్రగుంటకు బోవు 32 ప్యాసంజరుబండ్ల రాకపోక లిట్లు మార్చబడినవి:—

39 మిక్సెడుబండి:— 5-30 గంటలకు బరు లుగ 8-30 గంటలకు రేపల్లెనుండి బయలుదేరును. తెనాలికి 6-33 గంటలకు బరులుగ 9-40 గంట లకు పోవును.

43 మిక్సెడు బండి:— 15-30 గంటలకు బరులుగ 17-0 గంటలకు రేపల్లెనుండి బయలు దేరి తెనాలికి 16-35 గంటలకు బరులుగ 18-10 గంటలకు పోవును.

44 మిక్సెడు బండి:— 16-40 గంటలకు బరులుగ 15-20 గంటలకు తెనాలినుండి బయలు దేరును. రేపల్లెకి 17-45 గంటలకు బరులుగ 16-30 గంటలకు పోవును.

32 ప్యాసంజరు బండి:— పాస్తూమిక్సెడు బం డిగ మార్పునొంది బెజవాడలో 15-25 గంటలకు బరులుగ 13-45 గంటలకు బయలుదేరి బిట్రగుం టకు 22-52 గంటలకు బరులుగ 21-15 గంట లకు పోయి చేరును.

మొయిలుపత్రిక:

నోరులేని ప్రజాసామాన్యము

(-0-)

అంగ్లో-హైందవ పత్రికలకు, ప్రజాసామాన్యముపై గల అభిమానము నిరుపమానము. ప్రజాసామాన్యము నోరులేనిది. వానికి అంగ్లో-హైందవ పత్రికలు అయాచితముగ ప్రాతినిధ్యము బూని స్వార్థత్యాగ భావమును వెల్లిబుచ్చుచున్నవి. ఏ సమస్య దేశములో నుద్భవించినను, ప్రజాసామాన్య మే మగుదరో యను చింత వీటి నెల్లప్పుడు నావహించి యుండును. మహాధికులవలె అంగ్లో-హైందవులు అధికమందుటచే గాని, లేనిచో విద్యాధికులు ప్రజాసామాన్యమును యీలోపున కబళించెడి వారే! ఇంతకాలమునుండియు, స్వార్థమును మరచి వీరు చూపుచున్న త్యాగము, వీరి పరగ్రస్తుల యనుభవమును పురికొల్పుట సహజము! ఆయుధశాసనమును ప్రవేశ పెట్టినది ప్రజాసామాన్యము యొకరి కుత్తుక లొకరు గోసికొనకుండుటకే. దేశీయపత్రికా శాసన మమలులోనికి వచ్చుట ప్రజాసామాన్యమును విప్లవకారుల దుర్బోధలనుండి మరల్చుటకే. నిర్బంధ విద్యా వ్యాప్తము వలదని చలము పట్టినది, జనసామాన్యము విద్యనభ్యసించుటచే అందోళనాపరులు గాకుండుటకే. సైన్యములో స్వేచ్ఛాప్రవేశమును నిషేధించినది, జనసామాన్యమును అపాయముల నుండి తప్పించుటకే. పరిశ్రమలకు చేయూత నొసగినది గూడ ప్రజాసామాన్యదేశము నిమిత్తమే. స్వపరిపాలనా ప్రతిష్ఠాపనల నెలకొల్పినది, జనసామాన్యమును విద్యాధికుల బాండుండియు, అందులో ముఖ్యముగ బ్రాహ్మణవర్గపు బాండుండియు తప్పించుటకే. ఇటుల ప్రజాసామాన్యమును కంటికి రెప్పలవలె అంగ్లో-హైందవులు అహూతములు పోషించికాపాడుచుండ, వారి ప్రాబల్యము దగ్గించి తమయధికారమును స్థాపించుటలన విద్యాధికులు అందోళనము గావించుచుండుట, దేశద్రోహము గాక మరి యేమగును? ప్రజాసామాన్యమునకు నోరులేనంతవరకు, అంగ్లో-హైందవులే పోషణకర్తలు. వారలగూడ విద్యనభ్యసించిచో, నోరు గల వారయ్యెదరు. ఆపును వారిపై అంగ్లో-హైందవులకు గల మక్కువ దూరమగును. స్వపరిపాలనా ప్రదానాంతరము, జాతీయవాదులు విద్యావ్యాప్తముజరుగునని యుద్విఘోషించుచున్నారు. పరిశ్రమ లభివృద్ధి జేయునని ఆశించుచున్నారు. పారిశుధ్యత నలుగడలను వ్యాపించు నని సంతసము జెందుచున్నారు. ఇట్టి దుష్కార్యములు ప్రబలు నేని, ప్రజాసామాన్యము వెతలపాలగుదరని అంగ్లో-హైందవపత్రికలు జాతీయవాదులపై పట్టరానికోపము గనబడుచున్నవి. వాటి సదయహృదయము గ్రహింపలేక, దేశాపకారులగు జాతీయవాదులు సంస్కరణముల కొరకై భూమ్యాకాశముల తలక్రిందుల జేయుచున్నారు.

నిజముగ జాతీయవాదు లేవిధముగ ప్రవర్తించవలెనో, అందునుకూర్చి నిన్నటి మొయిలుపత్రిక సర్వసాధారణ మొనగినది. బాధ్యత గల స్వపరి

పాలన మొనగట. హిందూదేశమునకు సరిపడు నదిగాదు. హిందూదేశ మెల్లప్పుడును పారితోత్రము మాత్రమే ననుభవించు నర్హతగలది. స్వాతంత్ర్య మన హిందూదేశమునకు గిట్టును. అట్టివిధిలో భారతజాతీయోక్తి నిజస్వభావమును గుర్తింపలేక, జాతీయవాదులు స్వపరిపాలనా విషయమునొకదానిని దేశములో బాతుటకు ప్రయత్నించుచుండ, మొయిలుపత్రిక ఎట్లున హింసగలదు? ఇటుల దేశద్రోహము గావించునది జాతీయవాదు లొక్కరేగారు. వీరికి దోడు, యూరపీయులుకొందరు బయలు వెడలుచున్నారు. వీరికి హిందూదేశ పుస్థితి తెలిసియుండియు, తప్పుద్రోవ ద్రొక్కుచున్నారు. స్వపరిపాలన మిప్పుడు ప్రసాదించబడకూడదని వీరు చాటుచున్నారు. బ్రాహ్మణవిద్యాధికుల యధికారప్రాబల్యము వీరికి సరిపడదు. అట్టితరీ స్వపరిపాలనమే ఆదర్శముగ నుండవలయునని, వీరెందుకు జెప్పవలయునో, మొయిలుపత్రికకు గ్రాహ్యము గాకున్నది! నోరులేని ప్రజాసామాన్యము నోరుపెట్టి స్వపరిపాలనము గోరినచో, అప్పుడు స్వపరిపాలనమును మొయిలుపత్రికయు ఆదర్శముగ గ్రహించును. అట్టిదుర్గతి దేశమునకు సంభవించక బూర్వమే, దూరాలోచన లేని యూరపీయులు స్వపరిపాలనమే గమ్యస్థానమని యెంచి, పరిపాలనా విధానముల దయారుజేయుట, ఎట్టి వివేకమో మొయిలుపత్రిక యూహించ లేకున్నది. మొయిలుపత్రిక హితవాక్యములను గమనించియెవను కర్మిను మొదలగు యూరపీయులు తను వ్యక్తప్రయత్నములను మాని, జాతీయవాదులకే యిట్టి ప్రయోజన విరహితముగ కార్యములను విడిచిపెట్టుట భావ్యముగ నుండును! మొయిలుపత్రికను చదువుటకు నోరుకొనని వారీకింది వాక్యరత్నముల పరికించి మననము జేయుట భావ్యము.

“స్వపరిపాలనమని భారతవర్షమునకుగ్రాత్య. స్వపరిపాలనము ఈ దేశమునకు సరిపడునో సరిపడదో తెలియదు. ఇంతవరకును అల్పసంఖ్యాకులగు విద్యాధికులే దీనిని కోరుచున్నారు. వారిలో గూడ కొన్ని జాతులవారు వెంటనే స్వపరిపాలనమును దేశమున ప్రతిష్ఠించుట కిష్టపడదు. స్వపరిపాలనాధిక్యము గూర్చిగాని, అది హిందూదేశమున కెంతవరకు సరిపడునో ఆవిషయము గూర్చిగాని, ప్రజాసామాన్య మెట్టియభిప్రాయము నొసగుస్థితిలో లేదు. హిందూదేశపు నిజముగ ప్రజలు వీరే. విద్యాధికులకంటె, సత్యముగ జాతీయాభిప్రాయములు గలవారు వీరే! కాలము గడచినకొలదిని, ప్రజాసామాన్యము రాజకీయాభిప్రాయముల గలిగియుండుటకు శక్తిగలవారగుదురు. ముందెన్నచో వారి యభిప్రాయములు ప్రజాహితీవనమున ప్రస్తుతమగును. కాని బ్రాహ్మణులకువలె పాశ్చాత్యాభిప్రాయములు వీరికి పట్టువడవు. పాశ్చాత్య విధానములను హిందూదేశమున జొప్పించుట లాభకరము గాదని మున్నందు వీరిచే గ్రహింపబడును.”

నోరులేని జనసామాన్యం యభిప్రాయములను, స్థితిగతులను ఇంతచక్కగ మొయిలుపత్రిక ఎటుల గ్రహించెనో యని కొందరికి సందియము గలుగవచ్చును. ఇట్టి సందియములకు దావులేదు. మొయిలుపత్రికకు గల సూక్ష్మదృష్టిచేతను, కాలజ్ఞానముచేతను, నోరులేనివారి భావములు అద్దమువలె గన్పట్టినవి! భవిష్యత్కార్యమెద్ది? మొయిలుపత్రికవాక్యము లీవిషయమై స్పష్టపరచుచున్నవి.

“హిందూదేశపు గమ్యస్థానము నిప్పుడు నిర్ణయింప గూడదు. అటుల నిర్ణయించుటయు ససాధ్యమే. ప్రజాసామాన్యమునకు దానిని నిర్ణయించు

శక్తిగలిగినపుడు, వారి నిర్ణయమునకు వదలవలయును. మనకు హిందూదేశపు జాతీయ ప్రతిభ యెడల గౌరవము కలదేని, నిజముగ హిందూదేశము తన యభిప్రాయములను వెల్లిబుచ్చునరకు వేచియుండుట నున ధర్మము. జాతీయభావమును మఱచిన విద్యాధికులు గోరెడి విధానమును దేశమున బలవంతముగ జొప్పించుట ధర్మము గాదు. నిజముగ హిందూదేశమునకు తన నిజాభిప్రాయము నిపుడొసగుటకు శక్తిగలదు. ఇంకను విశేషకాలము గడచిన గాని తన యభిప్రాయమును వెల్లిబుచ్చు స్థితి రానేరదు.”

గమ్యస్థాన మేతరున నుండుట భావ్యమో యందును గూర్చి మొయిలుపత్రిక యభిప్రాయమును గమనించుట యవసరము. “నిజముగ హిందూదేశము, కాలము సమీపించినపుడు, ప్రపంచమున కిప్పుడు దెలియని విధానము నవలంబించవచ్చును. అది జాతీయతత్వమునకు సరిపోవును. వివిధజాతులకును, వేర్వేరుమతముల వారికిని పోరాటము జరుగకుండ బ్రతిష్ఠ అధికారవర్గముండవలయు నని కోరును. ఏది ఎటులున్నను, ప్రజాసామాన్యపు సంరక్షకు లగు బ్రతిష్ఠవారు, జనసామాన్యము విద్యయందును రాజకీయ విషయములయందును సజీవృద్ధి జెందినపుడు నిర్ణయవలసిన సమస్యగూర్చి, యిప్పుడే తీర్మానించుట యుక్తము గాదు.”

మొయిలుపత్రిక వాక్యములను మెచ్చుకొనని ధీరు డుండునా? హాస్యప్రసంగమును చాలించెదము ప్రజాసామాన్యమునకు వికాసము గలిగించుట కింతవర కేయే మార్గములను అంగ్లో-హైందవులవలంబించిరి? ప్రజాసామాన్య మిట్టి మూర్ఖతయందే చిరకాల ముందురని మొయిలుపత్రికకు నమ్మకము. ప్రస్తుత ప్రభుత్వవిధానము కొనసాగినచో, యిక కొన్ని శతాబ్దముల కయింను “నిజముగ హిందూదేశము” మేల్కొనదు. అప్పు తా వెట్టదు, యొకరి నడుగనియ్యదను సామ్యమున, భారతీయులను ప్రభుత్వమువారు బాగుపఱుపవలయునని కోరినపుడు మొయిలుపత్రిక ఇట్లుచూపలేదు. తమంతట తాము బాగుపడుట కవకాశముల నీయమని భారతీయులు గోరినపుడు, అట్టి అవకాశము లొసగబడుట, మొయిలుపత్రికకు సరిపడదు. ప్రస్తుతవిధానమే, ఆచంద్రార్థముగ నుండినయెడల, మొయిలుపత్రికానుచరుల యధికారప్రాబల్యము దగ్గకుండ స్ఫురిమై వెలయుగలదు. మొయిలుపత్రికయు తదనుచరులను దేశహితముగాని సామాజ్యహితముగాని గోరుటలేదు. స్వార్థమే వారి పరమోద్దేశము. వారిమాటల పాటింపక స్పష్టముగ గాస్పించుచున్న గమ్యస్థానము జేరువరకు, భారతీయులు నిరంతరృప్తి సలిపి, తమ విద్యుక్తమును అంగ దేశము నెడలను, మాతృదేశమునెడలను నెరవేర్చెదరుగాక యని హెచ్చరించుచున్నారము.

స్వపరిపాలనార్హత

హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలన మొనగిన లోపములు గావించబడునని, ప్రతిసూలురు భయపెట్టుచున్నారు. తప్పుల జేయుటకును వాటిని దిద్దుకొనుటకును స్వాతంత్ర్యము గలిగియుండుటయే, స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్యపు ముఖ్యసూత్ర మని మహర్షి గాంధీగారు నుడివియుండెరి. లోపముల జేయుట హిందూదేశమునకు మాత్రమే సహజ గుణమని నిరూపింపబడి యున్నదేమో విచారించవలయును. ఈ విషయమై మొయిలుపత్రికనే మనము ప్రమాణముగ గ్రహించెదము.

అంగదేశము గూడ నిట్టిలోపములను సంగ్రాహమునకు పూర్వము కనుబడిచినదని మెయిలు పత్రిక యంగీకరించినది. నలువదికోట్ల సవరణల ధనముతో విదేశములనుండి అంగదేశ మిదివరకు సరకులను కొనుచున్నది. విదేశములు స్వేచ్ఛా వాణిజ్యము నంగీకరింపక బోవుటచే, అంగదేశము నుండి గైకొను ధనము తోనే యవి అంగదేశముపై చాడి నెవల. గలిగినవి. స్వదేశములో వ్యవసాయమును నిర్లక్ష్యము చేయుటచే, అంగ్లేయులు జీవితావసరముల కొరతై అంగదేశములపై నాధారపడియుండు దస్యితి సంభవించినది. ఈలోపము నవకాశము జూచికొని, జర్మనీవారు అంగ్లేయులకు సరకులు చేరకుండుటకై జలాంతర్గాముల నుపయోగించిరి. జాతీయ నిర్లక్ష్యముచే, రంగుపరిశ్రమలను ముఖ్యలోహపు పరిశ్రమలను అంగ్లేయులు శత్రువుల కప్పగించిరి. స్వేచ్ఛావాణిజ్య సిద్ధాంతము నాంగదేశ మనలుబించుటచే, జర్మనీదేశము తన సరకులను అంగదేశమును వివిగ్రహవేరై బెల్లుగలిగినది. లాయకు బార్లిగారు యిట్టి లోపములను ముందెప్పుడును గావింపగూడదని నడి విరి. ప్రతి సామ్రాజ్యపౌరుషము యిది తనముఖ్య ధర్మముగ నెంచవలయునని మెయిలుపత్రిక సూచించినది. మెయిలుపత్రిక కోర్కె సఫల మగుగాక యని మేమును గోరుచున్నారము.

కాని అంగదేశము సంగ్రాహమునకు బూర్వమునేక లోపముల గావించియుండుటచే, హిందూ దేశము నెవల నుపయోగించెడి సిద్ధాంతమును అంగదేశమునకు గూడ వర్తింపజేసి, అంగదేశము స్వదరిపాలనమునకు దగదని మెయిలు పత్రిక విపరీత వ్యాఖ్యానముల చేయను గదా?

“ప్రాజ్ఞానము శూన్య కన్యాయము చేసిరా?”
ఈ గ్రంథము కాశీలో బ్రహ్మయ్యశాస్త్రిల వారిచే రచియింపబడినది. వీరు ఆంధ్రలోకమునకు చెందినవారు. వీరు తమ పాండిత్యప్రకర్షను జూపి పూర్వకాలము నుండియు పూర్వము సంస్కృతము నందును, ఆంధ్రమునందును ఎట్టి క్రజ్ఞావిశేషము జూపిరో, ఉదాహరణ పూర్వకముగ, స్పష్టపరచిరి. పూర్వము పూర్వకాలమున నన్ని విధములను బౌద్ధత్యము గాంచియుండిరిని తేటపరచిరి. ఏది ఎటులున్నను, ప్రాతఃపరిత్రము ద్రవ్య ప్రతికూలము నైషమ్యముల జెంచుటకన్న, అన్ని వర్ణములవారును అభివృద్ధి నొందుటకు, సహజ భావముతో కృషిసలుపుట ధర్మము. ప్రస్తుత విభేదములు దొలగి పోవల మనని మా ఆశయమే గాని, యీ తరుగమున దూషణ ప్రతిమాదముల కెడములేకు ద, గమ్యస్థానము జేరుటకు ప్రయత్నించుట ధర్మముని సూచించుచున్నాము. శాస్త్రులవారి గ్రంథము జాతి నైషమ్యముల బోధోలుటకు సాయపడు గాక యని గోరుచున్నారము.

స్వవిషయము.
సంగ్రాహకారముచే కాగితముల కరవేర్పడినది. దేశమందనేకసభ లితరుగమున జరుగుచున్నవి. ప్రజలలో మాతనాశయములు జనించినవి. ఆంధ్రమహాజను లనేకులు సభావృత్తాంతములను, లోకవార్తలను, వ్యాసములను మాకంపుట సహజము. వాటిని విధిలేక క్లుప్తపరచి ముద్రింపవలసి వచ్చుచున్నది. పత్రికానిర్వహణభార మధికమగుచున్నది. ఉపవిలేఖకుల వ్యాసములను వార్తలను పూర్తిగ ప్రచురించుటకు తావు చాలకున్నది అందుచే, పత్రికానిర్వహణకుల కష్టముల గమనించి, విలేఖకులు ముఖ్యముగ వార్తలను, ధీర్మముగాని వ్యాసములను తెలియునట్లు అంధకారమును వ్రాసి జంప ప్రార్థితులు.

ముల గమనించి, విలేఖకులు ముఖ్యముగ వార్తలను, ధీర్మముగాని వ్యాసములను తెలియునట్లు అంధకారమును వ్రాసి జంప ప్రార్థితులు.

వితరణము
పునావాస్తవ్యులగు రావుసాహెబు విష్ణు అసంత పట్టణముగారు దక్కను విద్యాసంఘమునకు, ఏబదివేల ఖరీదుజేయు తన యాస్తిసంతన దానము చేసినట్లుల నేటి త్రైవార్త దెలుపుచున్నది. విద్యయొక్క ప్రాముఖ్యమును భారతీయులకు గ్రహించుచున్నారో, యిట్టి వితరణములే దెలుపుచున్నవి.

వరాసువారి ప్రకటనము.
అందఱు, నవంబరు 27:—నిన్నటిదినమున మ్యాజానది కడగట్టున 844-వ గుట్ట పట్టణమున యుద్ధము జరిగి, శత్రువుల ఘన మొకటి మత ముగించబడినది.

యుద్ధ మంత్రివర్గము.
పేరిసుగరమునకు విచ్చేయుట.
అందఱు నవంబరు 27:—యుద్ధవహానభ నిమిత్తము మంత్రివర్గమువారు పేరిసుగరమునకు వెళ్ళిరి. నీడింపద్రువు మంత్రివర్గమువారి ననుసరించిరి.

మరియొకముట్టపైని తొలగగొట్టుట.
అందఱు, నవంబరు 27:—అంగ్లేయు లిట్లు ప్రకటించిరి.—బుల్డోజు అరణ్య యాశాశ్చర్యభాగమున జర్మనీయులు వాటి ప్రతిముట్టపైనినన్ని తొలగగొట్టుబడిరి. యుద్ధరంగమున మెయిలుపత్రిక వర్షించుచు వాతావరణస్థితి యనుకూలముగ నుండలేదు.

ఇటలీ వారి పరాక్రమము.
అందఱు, నవంబరు 27:—ఇటలీవారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. (వేంటూబోజు తూర్పుటమున బెల్గాబెల్జియాలో భయంకరముగ ముట్టడి కలిగిన పిమ్మట శత్రు లొకపదా తిదళ పటాలమునంతటిని యుద్ధమున కంపిరి. భయంకరముగ పోరాటము జరిగెను. నిసిల్, ఆల్పిన్ వాంలు మరణప్రదేశము గాటి అరణ్యపాఠ్య ప్రభువులు గట్టిగ గొట్టి అనేకమంది ధైర్యుల బట్టుకొని వారిని తలచివేసిరి. ఆల్పిన్యూలో సేరటున కాగ్నేయమునందున్న ఓసము మాగ్నము ఛేదించుకొని శత్రువులు మా ఆల్పిన్యూనల నెదిరించిరి.

మెట్రిక్యులేషను, స్కూలు ఫైనలుపరీక్షలు.
వివాద పరిష్కారము.
వైశిక్షుల సందర్శనన వెలుకడిన వివాద మంతయు కట్టున్నది. స్కూలు ఫైనలు మెట్రిక్యులేషను పరీక్షలు జరుపుటకొక బాంబులుసంఘము శిష్టత పొందెను, విశ్వ విద్యాలయమువారు, దొరతనమువారుగూడ నంగీకరించిరి. వైషంఘమునకు పరీక్షలు జరుపుటకొక, విద్యార్థులకు శిక్షణము నెసగు పాఠశాలలకు లెక్చరరులు యిచ్చు సభికారము గూడ ముందు. ప్రస్తుతమున విశ్వవిద్యాలయమువారు మెట్రిక్యులేషను పరీక్షలు జరుపుచులేగాని మాగ్నత పరీక్షించు సభికారము విశ్వవిద్యాలయమునకు లేకయున్నది. పాఠశాలల యం బెల్లు విద్య గరుపముచున్నదియు విద్యాశాఖవారు దఖలు పుచ్చుకొందుగాని పరీక్షల నెట్టినవ్వలసి ననియు తీర్మానింప వారి కధికారము లేదు. విశ్వవిద్యాలయము వారియు, విద్యాశాఖవారియు సభికారములు రెండునుగూడ వర్తమానమున బోల్లనారి యధికార మగును. ఎట్టివిద్య యొగకదలయునె, అట్టివిద్య నొసగుటకు గాను నిర్దిష్టమీక మాత్రములు పాఠశాలలనుం దనుసరింప బడుచున్నారో లేదో నడిచారు కొనుటకును గూడ బోల్లనారు సమర్థులై యుండును. పాఠశాలలకు లెక్చరరులు నెసగు సభికారమున విశ్వవిద్యాలయముననుండి తొలగించుటకు గూర్చి బొంబాయి సెనెటులో చాలవలది కృతికేరించి యున్నారు. ఇందునుగూర్చి సిండికేటునకు విన్నవించు కొంటుమాటని చచ్చునరుగుచున్నది. బాయింబుబోర్డున విశ్వ విద్యాలయపు సభ్యులు చాలవలది యుండును. బాయింబునందఱును లైసె పిదక, నీ యనుభవమున బట్టి విధానమంతయు మరల తేల్చింపబడెను.

చీనా సూతన ప్రధానమంత్రి
పెకింగు, నవంబరు 27:—విదేశ మంత్రి మాంటుకేసి యు తాత్కాలికముగ ప్రధానమంత్రిగ నేర్పరబడినది.

అమెరికాకువారి వార్తలు వివరము.
వాషింగ్టను, నవంబరు 25:—వార్తలుపోర్టులో యుద్ధ మంత్రి అంగ్లేయుల విజయమును జూపించెను. కేంబ్రియియుద్ధ మన అంగ్లేయులు విజయములై క్యవభయంను ప్రాముఖ్యంశములు అతిసాహసచరు నూతనయుద్ధతంత్రము నవలంబించి అంగ్లేయులు విశేషమగు ప్రదేశము నాక్రమించుకొనిరి.

స్విజర్లెండువారి నిశ్చిత్తము
లండన్, నవంబరు 27:—ఫ్రాన్సు, ఇటలీదేశములను పోర్చుగలులనుండి ముట్టడించుటకు గావ జర్మనీయులు స్విజర్లెండువారి తాటప్రయత్నము భంగము కలిగింతునని వదంతులు ప్రబలియున్నవి. ఈ సందర్భమున స్విజర్లెండు దేశము మంత్రి యొక్క ప్రసంగమున నవిన యంశములు ప్రాముఖ్యములై యున్నవి. స్విజర్లెండువారు తాటప్రయత్నము భంగపరచినవో, శత్రువులు వారితో గాఢముగ బోరాడవలసి యుండుననియు, తమ బలముల నన్నిటిని గూర్చుకొని తుదివరకు స్విజర్లెండు పోరాడుననియు, మంత్రిపలికెను.

ధర్మవరము ప్రత్యేకడివిజనలు సభ.
ధర్మవరము, నవంబరు 28:—ధర్మవరము ప్రత్యేకడివి జనలసభ కడచిన ఆదివారమునాడు శివకంఠరంగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగినది. అధ్యక్షులు తమ యువ వ్యాసమునందు కాంగ్రెసు లీగు సంస్కరణవిధానమునుగూర్చి యుచ్చటించుచు ఇటీవల ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించినట్లు దేశప్రభుత్వమును అధికారవర్గమువారి అధీనముననుండి తొలగించి ప్రజాని యుచ్చలక్రింద జేర్చుటయే తన సంస్కరణముల ముఖ్యోద్దేశమని తెల్పిరి. మాంటేగుగారికి స్వాగత మొసంగుచున, కాంగ్రెసు లీగు సంస్కరణముల నామోదించుచును, చెన్నపురి రాజధాని సంఘోద్యమముపట్ల సానుభూతి జూపుచును తీర్మానములుచేయబడినది. శివకంఠరము, శేషగిరిరావు, నారాయణరావు, శంకరరావుగార్లు కలకత్తాలో జరుగనున్న జాతీయ మహాసభకు ప్రతినిధులుగా నెన్నుకొనబడిరి. (తంతివాస్త)

జర్మనుల నిరోధము.
అందఱు, నవంబరు 26:—బ్రిటిషుప్రధాన కార్యాలయ మువర్తనున్న రయిటరుగారి విలేఖ డిల్లు చెప్పుచున్నాము:—కేంబ్రాయి కాగ్నేయమునశత్రువులు లేమదేశములనన్నిటి సెక్వోచునని జేర్చిరి. అచ్చట సభివృద్ధి గాంచవలయునన్న మేము చాలకఠిన పోరుత్తుముల నెసరింప వలయును. శత్రువులకు చాల పోరులక్ష్యములు గలిగినవి. శత్రువుల రాకపోకలకు మించినదామాయముగలదు గావున వారు త్వరలో కొత్తదేశముల నొకచో గూర్చులరు. మేము మంచి విచారగల పోదేశముల నాక్రమించితిమి మాధులభములకు ప్రతికారముగ శత్రువులు కొంతమందిని జంప బ్రోచుత్తింపిరి. క్రిందటి వారి మంత్రుల ముఖ్యమగు అంశము హిందెబుర్గు పంక్షిని భేదించుట. ఇకవివాద తమమంత్రులలో నేటిగాని మరక్షితముగ నుండగలదని జర్మనులు చెప్పగొనజాలరు. శత్రువులు తమవైని కల నందటి సెక్వోచుట శిష్టతయు నిట్టిసమయమున నిత ప్రాముఖ్యమగు సంకతి జరుగుట వారి కెంతయు విచారకరము. స్థాందర్శనలో జర్మను తెమ్మన విశ్వాసము గలిగియుండుటసందర్భము.

ఉత్తర ఆర్కాటు జిల్లా ప్రజాసంఘము:—ఈనెల 26న తేజీని వల్లూరులో లక్ష్మణస్వామిగారి పురమందిరమున ఉత్తర ఆర్కాటు జిల్లా మహాజనసభ జరుపబడినది. ఆరణివాస్తవ్యులగు ఏ. ఎస్. పరశురామనాథులకు ఆచరణలో అగ్రాసవాధిపత్యము వహించిరి. జిల్లాలోని యనేక భాగములందలి ధనికులను పేదలను సభ నలంకరించిరి. ఉత్తర ఆర్కాటు జిల్లా మహాజనసభవారు మాంటేగుగారికి స్వాగత మొసంగుచున్నట్లును కాంగ్రెసు మంత్రివ లీగులవారి సంస్కరణ విధానములు యీసభ వారికి అంగీకారమును చున్నట్లును, మహాత్మువారి, మహాతాతీగార్లు విప్లవాధాన నిమిత్త సభ వారుకొనుచున్నట్లును, యీసంవత్సరము కలకత్తాలో జరుగబడు కాంగ్రెసు సభకు ప్రతినిధులను ఎన్నికొనుటకును తీర్మానించబడినది. నామవాస్తవ్యులగు భద్రకర్ నాయనారు ఆరణివాస్తవ్యులగు భనకర్ నాయనారు, రంగయ్యపెట్టి అయ్యురు, సుబ్రహ్మణ్యనాయకుల గార్లు ఉపన్యాసములు చెప్పి సభను జయప్రదముగ జరిపిరి. వైతిర్యానములు మాంటేగుగారికి తంతియులనున తెలియజేయబడినది.

వృత్తాంతములు

కోటమూరు ప్రభుత్వ గౌరవ జైమానికసంఘాధ్యక్షుడు దుఃఖనియమింపబడిరి.

కలరా:—తెంగుళూరులో నీ వ్యాధి మిక్కిలి ప్రబలముగ నున్నట్లు తెలియుచున్నది.

చిట్టూరు జనపదులత్రాళి కన్యముట్టాకొని సుమారు 10 వేలరూప్యముల వస్తువులు గలిగెను.

బర్మా సేవనలు కారెన్న ఆస్పత్రియేమను వారు బర్మా సేవనల తరపున మాంట్టెగుగారి కొక సంవత్సరము సంపాదించును.

ప్రాసిక్యూటరు ఉద్యోగము:—మధురలో న్యాయవాదులుగ నుండిన టి. వి. ఆరోగ్యసామి పిళ్ళెగారు రామ నాథముజిల్లా ప్రాసిక్యూటరుగ నియమింపబడిరి.

అవరుడే నిధి:—అవరుడేనిధికి జోమపురము మహారాజావారు లక్షరూపాయలు విరాళమిచ్చిరి. విధికి చేరిన లక్ష విరాళములలో నిది రెండవది. మొదటిలక్ష నైజాము గారిచే నొసగబడెను.

అమార్చెందు, సేతుచతుర్భుజ బాలమువందు గారలు నన్నుక సామిదొడ్డవామ చేసినటుల వారిపై సేరయరాగా ఆదిగిరపవబడి వారికి ఒకొక్కరికి 2 సంవత్సరముల కఠిన శిక్షను విధింపబడెను.

తైమ్ముపత్రిక ప్రచురించినకీలని రుక్మాదేశాధీనమున నున్న బంగారుమంతయు పెట్రోగ్రాడు నుండి తొలగింపబడిన దనియు, వీని యనిష్టంబులచేతులలోబడుట కవకాశము లేదనియు లండను భ్యాంకోకటి నమ్ముచున్నది.

హిందూపత్రిక మహాజనసభ:—ఈ సంవత్సరము డిసెంబరు నెలలో ఢిల్లీనగరమున జరుపబడు వై మహాజనసభకు పూర్వము మైసూరుదివాసలుగ నుండిన వి. పి. మాధవరావు, సి. వి. ఇ. గారు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

పరానువా రిట్లు ప్రకటించిరి:—య్యూజానది తుడిభాగమున 844 వ శిఖరమున వత్తరమున భయంకరముగ ఫిరంగి యుద్ధము జరిగెను. మే మాక్రమించుకొనిన స్థలములను బలపరచుకొంటిమి.

కల్ల కొట్ట మెడికలు స్కూలు:—వై నగరమున పాత కాలకు తగిన వసతి లేకపోవుటచే నా పాతకాలను ఇటువైవి కోయంబత్తూరులో నుండుటకు దొరతనమువారు నిశ్చయించి నట్లు తెలియుచున్నది.

రావుసాహేబు రామనారాయణ అమరచందు, సేతు చతుర్భుజ దాసుగారలు నేటిదినము బ్రెయిలుమీద విడువబడిరి. స్వంతపూచీకత్తు చెయ్యెక రూ 20,000 ల విడువన చెయ్యెక రూ 10000 ల బామినుమీదను వారు విడువబడిరి. మరియు ప్రతిసోమవారమును జిల్లా నాజరుసుదర్శింపగోరబడిరి.

ప్రభుత్వ రాజకీయాందోళనా సమయమున రాజకీయ నాయకులు శాంతిచిహ్నము ఉదారబుద్ధి సమన్వితముగ నుండవలయుననియు పరిపాలకులు బుద్ధిబలముల ప్రసాదింప వలయుననియు జేతమంత ప్రాధాన్య జేయవలసినదని “నేపనలు మిషనరీ కౌన్సిలు” వారిక బహిరంగ లేఖనుపిరి.

పురాతన వస్తుప్రదర్శనమును తెలివినందులకు పారిశ్రామిక పంచాయతీ సభాధ్యక్షుడు నరధామసు చౌలండు గారు బొంబాయి గవర్నరుగారికి వందనము లర్పించుచుపరిశ్రమల విషయమున బొంబాయి దొరతనమువారు వహించిన శ్రద్ధను ప్రశంసించిరి.

జేసపుకంకెనివారు తమకర్మాలయపు ప్రధానద్వారమును కనిసమయమున మూసివేయవలయునని ఉత్తరువు నొసగిరి. కార్మికు లందులకు తమ యసమృత్తిని చెబుతమ ప్రార్థనార్థమిది. అధికారులు తమ కనుకూలముగ నుత్తరువునునందున 2000 మంది కార్మికులు సమ్మెకట్టిరి.

సందర్శనము:—27 వ తేదీనాడు రాజప్రతినిధి కార్యదర్శిగారి శ్రీకిందివారికి సందర్శనముల సౌక్యము:—టి. జి. తిలకు, పండిత మదనమోహనమూలక, డాక్టరు తేజబహద్రుల సామ్రా, సయ్యదు వజీరుసా సేపు, పండిత గోకర్ణ నాథమిత్ర, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రుగారలు.

మైసూరు నైనికోడ్యోగి త్యాగరా జనునతడు 24వ తేదీ ఉదయమున గుట్టుము నెక్కియుండగ సింహద్వార సమీపమున నె గుట్టుముబెడతే గంతులువేయ సాగెను. అప్పుడు దాని స్వాధీనముచేసికొనుటకు చాలప్రయత్నించెను. ప్రయత్నములు విఫలములయి నేలగులెను. వెంటనే తెలివితప్పి పోయెను. ఇరవై దాసుప్రతిలోనున్నాడు.

చొంగ ఉద్యోగులు:—తెంగుళూరులో ఏ. డబ్లియు. కోలిన్సు అనునతడు సుమారు 4,5 మాసములనుండి నైనికోడ్యోగి సేవముతో బలపురము మోసపుచ్చుచు ఒకదినమున జోలారి పేటకు పోయెను. అచ్చట గూడ తన పూర్వపు వృత్తియే ప్రారంభించుటచే, వాని మాయ కనుగొనబడి పోలీసువారి కొప్పరింపబడెను.

మరయుక గ్రంథాలయము:—కృష్ణాజిల్లా భీమవరము తాలూకా కాకినాడ గ్రామమున ఈ నవంబరునెల 19 వ తేదీన ఇందుకూరి సూర్యనారాయణరాజుగారి భవనమున ఇందుకూరి నీలరాజుగారి యాజమాన్యముక్రింద శ్రీ వేణుగోపాల ల పుస్తకభాండాగార మనుపేర ఒక గ్రంథాలయము స్థాపింపబడినది.

యూరోపియను సంఘ కార్యదర్శి ఆధికారతీత్యా యూరోపియను సంఘమునకును, ఇటీవల యూరోపియను భారతీయ సభ్యులుగలసి చేసినతీర్మానములకు నేమియు సంబంధములేదనియు, అట్టివింతసభకు తామందఱును ప్రతికూలురుగ నున్నారనియు అవసరమవచ్చిన అన్ని శాఖలవారునుగలసి ఈ సంయుక్త సభాక్రమమును గర్హింపనున్నారనియు ప్రకటించిరి.

28 వ తేదీన ఇటలీవారిట్లు ప్రకటించిరి:—త్రెంటా పయోనీలవచ్చు తేవుల లసంఖ్యాకులుగ నిన్నటిదినము మరల నెదిరించిరి. పెర్టి కాశిఖరమును వారెదిరించిరి. కాని తరుచుబడిరి. ప్రతియుద్ధము నొనరింప మరల తరుచుబడిరి. మధ్య ప్రదేశమున శత్రువులు చాల శీఘ్రముగ నెదిరించిరి. గాని తుదకు తమివేయబడిరి. మేము రెండువందలమంది ఖైదీలను బట్టుకొంటిమి.

డక్కను విద్యా సమాజము:—పూనాలో ఉపసెక్రెటరీ పురుషోత్తం రావుసాహేబు విష్ణు అనంత పట్వర్ధనుగారు సమాజము వారికి తమయాస్థిసంతయు విడిచివెట్టిరి. ఆస్తివిలువ నుమా లేబడివేయ. పట్వర్ధనుగారు సమాజపు ట్రస్టీగా కొంత కాలము పనిచేసియున్నారు. పూనామ్యూనిసిపాలిటీ మున్నగు ననేకమగు ప్రతిస్థాపనములకు వీరు మహామత్త మగు సేవ నొనర్చి యున్నారు.

పశాస వార్తలు:—1917 వ సం॥ నవంబరు నెల 26 వ తేదీన పశాసలో బోర్డు పాఠశాల స్థాపింపబడినది. సదరు పాఠశాల తర్జాకోటనుండి బదిలీచేయబడినది. క్రమముగా బడి జరుపుచున్న పశాసా ఎయిడెడ్ పాఠశాలలోని యుపాధ్యాయులకు హోటియ్యకపోవుట కడు శోచనీయము. పశాసలోనివిడిది బోర్డుస్కూలులోనికీమార్చి అందు గల యుపాధ్యాయులకు స్థాన మిచ్చినయెడల వెంటనే యీ నూతన పాఠశాల చాలవృద్ధిలోనికి రాగలదు. ఒక విశేషమిది.

గుంటూరువార్తలు:—నిన్నటిసాయంత్రము గుంటూరు హిందూమోక్షాన్ని భవనమునందు చెన్నపురి బాలయోధదళ నాయకుడగు సింహగారు బాలయోధదళోద్యమమును గూర్చి యుపన్యసించిరి. 800 మంది విద్యార్థులు వచ్చిరి. ప్రభుమున సింహగారు బాలయోధదళ ప్రారంభ చరిత్రమును గూర్చి నుడివి ముఖ్యవిబంధనలను వివరించి బాలకులెట్లు భావిపూనునవలెను, లోకరంగమున యోధునివలెను నగునో ఆ నియమములను తెలిసిరి. విద్యాధ్యక్షుల నేతృత్వమోత్సాహముకు వెలిబుచ్చిరి. పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులు వేంకటరామయ్యగారు విద్యాధ్యక్షుల ప్రోత్సాహ వాక్యము లొనంగి గుంటూరునందు రెండు మూడు దశయుల నేర్పబడుపద నని చెప్పి సింహగారికి కృతజ్ఞతను చెల్పిరి.

విద్యాశాఖకు పునరుద్ధరించుమిత్తము రాయలు కనిపనవారి నివేదనమును పరిశీలించుట కీక్రిందసభ్యుల సుకసంఘముగ పంజాబు దొరతనమువారు నియమించిరి. మా॥ హెచ్. జి. మేయనాథు, మా॥ మయాను మహమ్మదుసాఫీ, మా॥ న్యాయమూర్తి హుడిలాలు; మా॥ భాకృబహద్రు మయాలు ఫజల్ ముసేను సేయిను, సి. డి. బట్లరు మా॥ జి. ఏ. రిచీ, ఎల్. సేయినుడా, జి. ఏ. డబ్లియు లేకేగు, హెమ్మిలీహోలాము, కార్తీకాపు సర్దారు సాహేబు టి. విష్ణుసింగు గారలు.

చక్రవర్తిగారు మూర్ఖులసాగు గారి కిటుల తంతునపిరి. కేంద్రాయసమీపమున మిరును, జనరలు బింగు గారును దళములును గావించిన విజయవంతములకు అవస్థుండనములకు మిమ్మెంతయు నభినందించు చున్నాము. అట్టివింతటి ప్రయత్నములగావించుటకు సామ్రాజ్యవంతయు సంతసించి మున్నుండు మహావిజయములు లభింపగలవని దలంచుచున్నది. బ్రిటిషు వారిచేతనే కనిపెట్టబడి “టాంకు బండ్లు” మంచి సహాయము నొనరింప గలుగుట కెంతయు నానందదాయకము.

మార్కెట్టును దోచుకొనుట:—బోగ్రా మండలమున నొకమార్కెట్టు దోచుకొనబడినట్లు కలకత్తాలో తెలియవచ్చెను. 19 వ తేదీన కొందరు పౌరులు చేరి చందనలైసా మార్కెట్టులో బట్టలు ఉప్పు దుకాణముల దోచుకొనిరి. ఈ మండలములోనివారికి యాదాయము జనపనారపై నాధారపడియుండెను. జనపనార ధరతగ్గి పై రెండు వస్తువుల ధరలు పెరిగినవి. తత్కారణమున అవశ్యకమగు నీ వస్తువుల గొనుకొనలేక ప్రజలీ తీరున దోచుకొనిరి. సమాచారము తెలియగనే మేజిస్ట్రేటుగారు కొంత పోలీసునిబృందితో నటకుపోయి 38 రను. అరెస్టు చేసిరి.

మధుర రామనాథ మండలముల అవసరమహాజనసభ:—వైసభ యీనెల 25-వ తేదీన మధురలో విజ్ఞోరియా ఎడ్వర్డు మందిరమున జరుపబడెను. ఆర్. ఎస్. నాయుడు, బార్. ఎట్-లా, గారు సభాధిపత్యము వహించిరి. ఉపన్యాసములు మొదలగునవి ద్రవిడ భాషలో జెప్పబడెను. సభవారు మాంతుకు ప్రభువుగారికి స్వాగత మొసగుచున్నట్లును, కాంగ్రెసు ముసిలిమ్ లీగుల వారి సంస్కారణ విధానములను సభ్యులందరేకగ్రీవముగ నామోదించుచున్నట్లును, మహాలా, మహమ్మదాలిగాల్ల నిష్పంధా వాస విమోచనమునకు సభ్యులందరును యెదురుమాచు చున్నట్లును, తీర్మానములు తీర్మానింపబడినవి.

రగి-వ శ్రీ చిదానందసరస్వత్యారాధనము:—ఈ 23-24-25 వ తేదీన గుంటూరుజిల్లా నరసారాపుపేటలో య. హనుమంతరావుగారి గృహమునందు గుర్యారాధనోత్సవము సజైధవముగ జరుపబడినది. ప్రాతఃకాలమునందు మహా న్యాయపూర్వకముగ రుద్రాభిషేకము గుర్యారాధనము జరుపబడెను. రాత్రి శ్రీ స్వాములవారి చరిత్రనుగూర్చి కనుపర్తి మార్కండేయశర్మగారు కొం. రత్నాశ్రీ గారు ఉపన్యసించిరి. కొవ్వరపు సోదరకవులలో ద్వితీయులగు వేంకటరమణ శతావధానులవారు తమ యాశుభారతో శ్రీ స్వాములవారి చరిత్రనుండి మనము గ్రహించవలసిన విషయముల నుపన్యసించిరి. సభకు పలువురు విచ్చేసిరి. వచ్చినవారందఱు భోజనాదిసత్కారములు చక్కగ జరగెను.

ఆహారపదార్థ ప్రదర్శనము:—బొంబాయి నగరమున ఆహార పదార్థ ప్రదర్శనమును, చిత్రపంక్తి విక్రయమును 28 వ తేదీన ప్రారంభమయ్యెను. ప్రదర్శనమును ప్రారంభించి విల్లింగుడను ప్రభువు పురమందిరమునకు విచ్చేసిరి. మందిర ద్వారమున గౌరవార్థము కొందరు సైనికులు నిలిచియుండిరి. ప్రభుమున శ్రీవారు ప్రదర్శన చారిత్రము నించుక చేర్చొని ప్రదర్శనములను లాభముల వచింప దొడగిరి. హిందూజాతమున నాహారపదార్థము తెన్ని దొరకగలవో గృహస్థులకు ప్రదర్శనము విదితపరచుటయేగాక తమసరకుల ప్రదర్శించి వర్తకము నభివృద్ధి పరచుకొనుటకు వర్తకుల కవకాశము కలుగును. “అవరుడే” నిధికి ధనమును గూర్చుట రెండవయుద్దేశమని చెప్పచు శ్రీవారు ప్రదర్శనము నకై పాటుపడి జయప్రదముగ తమ యుద్యమమును నెరవేర్చి కొనిన చాలంజీయరులకు వందనముల నావరించిరి. అనంతరమున ప్రదర్శన మారంభ మయ్యెను.

పంజాబువార్తలు:—పంజాబు నిప్పుడనారోగ్యమును, ధరలు పెరుగుటయు విశేషముగ బాధించుచున్నవి. నవంబరు 10-న కేసీతోనంతమగు వారములోపల నారాష్ట్రమున జేయి కి 88గురు చొప్పున మరణించిరి. జన్మములు మాత్రము 60చొప్పుననే యుండెను. అన్నిటియందును అమృతసరముస్థితి చాల అన్యాయముగ నున్నది. జేయికి 172 చొప్పున మరణించిరి. మూల్యములో 187గురు చొప్పున మరణించిరి. లాహోరునందు దామాషా కేమాత్రము తక్కువ 78 గురుచొప్పున మాత్రమే మరణించిరి. ఎక్కువఖరీదుల తగ్గించుటకు లాహోరుపద్ధతి నమృతసర మనుసరింప నున్నది.

బొంబాయిలో చెన్నరాజధాని నివాసస్థానము:—చెన్నరాజధానిలోని విజయనగరపట్టణ నివాసి యగు సూర్యనారాయణ అనునతడు తనసోదరునితో గూడ చెన్నపట్టణమునకు వచ్చి చెన్నపట్టణమునుండి బొంబాయికి బోయెను. అతడు రైలులో సెక్కుమహమ్మదీయునితో స్నేహముచేసెను. నీయొద్దనేమైన వైకమున్నయెడల దానిని నీవు నడుముకు చుట్టుకొని నిద్రపోవలయును గాని లేనియెడల నీద్రవ్యము నీకు దక్కదని ఆ మహమ్మదీయుడు అతనితో జెప్పెను. బొంబాయి రైలుస్టేషనులో దిగినప్పుడు మిమ్మును నేను నమ్మకమైన హోటలునకు తీసికొని పోయెద నని చెప్పి వారిని బార్నిరోడ్డులోని యొక గృహమునకు వాడు దీసికొని వెళ్లెను. ఆ గృహములో ఆ రాత్రిచుట్టుకు వారు నిద్రించ నెంచి పడుకొనిరి. అర్ధరాత్రియందు ఆ మహమ్మదీయుడు సూర్యనారాయణ నడుముకట్టును విప్పి 240 రు॥లను అపహరించెను. గట్టిగ అరచినయెడల చంపివేయునేమో యను భయముచేసెనతడు నిశ్చయముగ సూరకొనినట్లు పోలీసువారితో నతడు చెప్పెను. పోలీసువారు బోగట్టులు చేయుచున్నారు.

ఈ క్రింది వారలు దేశీయ మహాసభా, మహమ్మదీయ మహాసభల తరపున ప్రతినిధులుగ బోయిరి:—సురేంద్రనాథ బెనర్జీ, అనీబీసెంటు, మహమ్మదాబాదు రాజు, సయ్యదునా బిక్షా, మజ్రూల్ హక్, హెచ్. ఎ. జిహ్వా, సయ్యదుల జీర్ హస్సాను, ఎం. కె. గంధీ, తిలక్, లాలా హరీష్ చంద్ర, శ్రీనివాసశాస్త్రి, కేశవచంద్రుల సామ్రా, హస్సాను ధర్మము, ఎస్. సింగు, విష్ణు దత్తు, మకులు, దివాన్ బహదూరు కేశవ పిల్లే, పండిత మోతీ లాలునెహ్రూ, జి. ఎస్. ఖుర్షీ, సి. వై. చింతామణి, సి. పి. రామస్వామయ్య, డాక్టరు పి. జె. మెటిలు, రెవరెండు బి. ఏ. నాగ్, ఎల్. ఎ. గోవిందరావువలయ్య, కామినీ కుమారచంద, ఎల్. ఖర్జీగారలు, బెనర్జీగారు విజ్ఞాపనమును జరిగిరి. రాజప్రతినిధిగారును కార్యదర్శిగారును సభ్యుల నందఱిని కరస్పందనమున నభినందించిరి.

ఈ క్రిందివారలకు సందర్శనము లొసగబడెను:—సురేంద్రనాథ బెనర్జీ, రావుచంద్రుల అర్. డల్లియు. ముఖోల్కారు, ఎం. ఏ. జిహ్వా, మజ్రూల్ హక్, సయ్యదు హస్సాను ఇమామ్, దివాకలచంద్రుల పి. కేశవపిల్లే, దివాకలచంద్రుల గోవిందరావువలయ్య, ఎం. కె. గంధీ, బీసెంటుగారు.

45 వ వార్షిక కారాధన, గుల్లపూడి:— నేటి (24-11-17) దినమున శ్రీవిదానందర సరస్వతీ స్వామిలవారి వార్షిక కారాధన కృష్ణాజిల్లానుండిగుల్లపూడి గ్రామమునందు బొమ్మకంటి సీతారావు శర్మగారి యాజమాన్యముక్రింద ఊరగరణం రామయ్యశర్మగారిగృహమునజరుగదముగ జరుపబడెను. పలు గ్రామములనుండి ప్రముఖుల సేవలు ఆరాధనకువచ్చి సభ నలంకరించిరి. ప్రాతఃకాలము గురు పాదుకార్పనాది మహా పూజలు అత్యంత వైభవముగ జరుపబడెను. తరువాత సమారాధన జరిగెను. సాయంకాలము 4 గంటలకు సభ సమావేశమాయెను. అందు జై.కోటిశర్మశర్మశాస్త్రిగారు సంధ్యావందనాదివట్కర్మలను గురించి యుపన్యసించి తమ యసాధారణ వాక్పూర్తి భావితేషముచే సభ్యులనానందింపజేసిరి. తదనంతరము కొని డెన బాలకృష్ణయ్య జూపూడి హనుమశాస్త్రి శతావధాని కొప్పావ హనుమచ్ఛలపతిరావుగారు పంపినపద్యములు చదువబడెను. పిమ్మట ఆహ్వానసంఘమువారి తరపున ఊరగరణం శ్రీనివాసరావు శర్మగారు సభ్యులకు వందనములు చెప్పిరి. సభ ముగింపబడెను.— ఒక ప్రేక్షకుడు.

ప్రజాభిప్రాయములు

I
విదవ ఆంధ్రమహాజనసభ - నెల్లూరు.

అయ్యా, వైసభ గమావేళమై 6 వ మాసము అగుచున్నను ఆహ్వాన సంఘమువారు లెక్కలు తీర్మానముచేసి మిగిలిన వైకమును స్థాయిసంఘమునకు పంపినట్లులేదు. ఈ మండలమందలి కుగ్రామములలోని, వెళ్ళువల్ల వసూలైన వైకముగాన, అచిరకాలములోనే లెక్కలు తీర్మానపరచవలసియుండె. అట్లు గావించకుండ మూకీభావము వహించుట యొక నెల్లూరు మండలవాసులకే గాక ఆంధ్రుల కెల్లరతును సంతాపకరముగ నుండక పోదు. అసమాన ప్రజాశాలి యగు తూములూరు, శివరామయ్యగారు శ్రద్ధతీసికొనినగాని ఈ లెక్కలు తీర్మానము కావు.

నెల్లూరు పురవాసి.

II
అసంతృప్త మండల సభ.

అయ్యా, ఈ మండల సభ గుత్తిపురమున కి. వేంకటరంగారెడ్డి బి. యే. బి. యల్., (కర్నూల్) గారి యాధిపత్యముక్రింద నీ యేడు జరుగునట్లేర్పాటు గావించబడినది. గుత్తిపురమున స్థల గు కలరాలు వ్యాపించియుండుటచే ఈ లోపలనే జరుగుట కాటంకము గలిగినది. ఈ పరిస్థితిని గమనించి లెక్కైన తాలూకాల వారీసభ నాహ్వాన మొసర్చి మాంపేగూర్గా రిచటనుండ గనే సమావేశపడుట యుత్తము. లేకున్న గుత్తిపురవాసు లేదో విధముగా సుమపాయముచేసి సత్వరముగా సభ జరుపుటయు సమంజసమే. మఱియుక విన్నపము. మండల సభలందు ఆయామండలముల యభివృద్ధి విషయముల జర్పించి తీర్మానించి దొరతనమువారికి పంపుట విధియై యున్నది. వాని లోబాటు గాగ్రహముల సౌఖ్యమునకై ఆయాయాగుల నాయురేద యూనానీవైద్యులకు తాలూకాబోధకులనుండి కొంత దీర్ఘము నిప్పించి యచటి వారికి ఉచితముగా వైద్య సహాయ మందుబాటు చేయవలయునని కోరుట న్యాయము. ఆంగ్ల వైద్యులము పట్టెలకు దూరమందుండును. అని ఈ శరీర ధర్మములకు చక్కగాబట్టుట కష్టము. దీర్ఘవ్యయమధికము. జనులకు బీరితి తక్కువ. స్వదేశీయ వైద్య పోత్సాహమున కీ తీర్మానమును విషయ నిర్ధారక సంఘమువారు యోచించుటగాక! 28-11-17 కై పెనుబ్రహ్మణ్యశర్మ.

III
శ్రీ కోవెలమూడి గోపాలకృష్ణయ్యగారి సత్యాగ్రహమునకు చిరవీక్షయము.

అయ్యా, గోపాలకృష్ణయ్యగారు దాదాపు ఆరుకలముల స్థలమును రెండుదినములు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో వారబద్ధములని తలపోసిన వార్తాప్రతికారేఖరుల వ్రాతలను ఖండించుచు వ్రాసి ఆక్రమించుకొనియుండిరి గదా? ఆంధ్రప్రదేశ్ విశేషము పోకల గోవిందరాజులునాయుడు బి. ఎ. బి. ఎల్. గారు సాయంకాలము 5-15 గంటలకమును లోపలికి పోనీయడినందున గోపాలకృష్ణయ్యగారు తమచింతను నిప్పటికయినను వెలిబుచ్చుకొనుట బాధ్యతగల పురుషుల లక్షణమా యని ప్రశ్నింపవలసియున్నది. ఈ పరాధము ఆంధ్రప్రదేశ్ కి ద్వితీయలేఖకునే గాక దేశాభిమాని పత్రికాసంపాదకునకును జరిగిన దని 25 వ తేదిన మొదలైన “దేశాభిమాని” పత్రికను బట్టి తెలిసికొనవచ్చును. ఆ పత్రిక సంపాదకీయవ్యాసములో నిట్లు వ్రాసినది. “దేశహితైక బ్రాహ్మణేతరసభనుండి, బ్రాహ్మణేతర నాయక సభకు మేము వెళ్ళినప్పటికి సాయంకాలము నాలుగుగంటలుదాటినది. సభజరుగుచున్నది. కొవెలమూడి గోపాలకృష్ణయ్య చాదరీ గారుపన్యసించుచున్నారు. కాని, ఇంకనువిషయనిష్ఠయనభయే జరుగుచున్నది కనుక సభలోనికి వెళ్ళుటకు వలసపడె దని యిచ్చటివారు మమ్ము లోనికి పోనీయకుండుటచే నాయకసభలోని నాయుడుగారి ప్రసంగమును గూర్చి.....”. సభజరుగుచున్నను ఆంధ్రప్రదేశ్, దేశాభిమాని పత్రికాప్రతినిధుల నేల ఈ గోవిందరాజులునాయుడుగారు లోనికి పోనీయలేదు? మెయిలుపత్రికా రిపోర్టును నేలపోనిచ్చెను? తమసభకు ప్రతినిధులను బంపమని పత్రికలనుగోరి వారి ప్రతినిధుల నిట్లువిద్యాధికులగు నొక బి. ఎ. బి. ఎల్. గారే అవమానించుట గోపాలకృష్ణయ్యగారికిని గౌరవప్రదముగా నోనినదియ? అట్లుల గానపో. నిప్పటికయినను వారి చింతను వెలిబుచ్చెద రని తలంచుచున్నాను.

ఒక అబ్రహ్మణ్యుడు.

IV
మరియొక బిక్రప్రాలు సభ.

అయ్యా, ప్రత్యేక గోదావరీ మండలసభ జరిగినతర్వాత ప్రతిపక్షి యందలి వారికిని కాంగ్రెస్ మునిలీవ్ లీగుల వాదపద్ధతి బోధపడినది. జనుల యభిప్రాయ మనుకూలముగా నున్నది. బిక్రవోలు సభ మర్మము గ్రహించి చాలమంది ఆత్రోవ వదలుకొనిరి. మన బిక్రవోలు వారు మరల సభ జరుపుటకు కొంత యత్నము చేయుచున్నారట. బహుశః, ఆసభలో వారును బిక్రవోలు సభలోని యుద్దేశములను మార్చికొని దేశహితమునకై కాంగ్రెసు లీగుల స్పీచును నంగీకరించి తాము తమకును గోదావరీ మండలమునకును దెచ్చిన యప్రతిష్ఠను పోగొట్టుకొందురని నానమ్మకము. కాని, ప్రతిపక్షులు పెద ప్రోవను తొక్కుదురు గాని, మంచి ప్రోవకు వత్తురా యని కొందరు సంశయించుచున్నారు. ప్రతి పక్షులు స్వల్పమైన మాత్యులతో వైన కాంగ్రెసు లీగు దరిచేరుదురు గాక! వీరు జరుపు నీసభ సభలో చెప్పినది గ్రహింపలేని చిన్నపిల్లలంటి నిమ్మజాతుల వారిని పదివేలు చేర్చి బడబడలాడుచు ఏమూలనో జరుపక రామచంద్రపురముననే జరిపి తమ యభిప్రాయములను వెల్లడించి ధవ్యులగుదురు గాక! పిచ్చి పట్టుదలలు అధికారభీతులు మాని ప్రజలు యభాక్షము గ్రహించుట గాక! మేకలవంటి కొందరు రుముతులకును నిమ్మజాతులకు కాంగ్రెసులీగుస్కీము బోధపడుచుటకు కొందరు గాగ్రహములందు తిరుగుట యవసరము. దేశాభిమానులు ఆపనికై పూనుకొనెదరు గాక! జట్టన్.

V
కొల్లిపరగామిబోధ్యులూల్ యొక్క దుష్కీర్తి.

అయ్యా, మాగామిము దాదాపుగా 8000 జనసంఖ్యతో నిండి యున్నను మావిద్యావిహీనమై దినదిన ననుభవించు చున్నది. ఈవూరునందు ఒక బోధ్యులూలు కలదు. దీనిలో తెలుగు ప్రయువనరకూ క్లాసులు గలవు యీ గ్రామములో పున్న జనసంఖ్యలో లెక్కించినయెడల నూటికి ఒక్కరైనప్పటియైన గు విద్యనభ్యసించినవారు వుండురోఉండరో అని ఆయనా నుపదముగాయన్నది. ఇక ప్రభుత్వపునద్య సేర్పరవాళ్ళనో నూన్యము దీనినిబట్టియంత పెద్దజనసంఖ్యగలయీ గ్రామమునిద్యాభివృద్ధిలేక యెంత నీదస్థితిలోనున్నదో విద్యాభి మానము గల మహానీయులకే విశదపడగలదు. ఇప్పటి స్థితినిబట్టి ఆంగ్లేయ భాష లేకమాత్రమయిననూ. అభ్యసించని బాలురు, మునుముండు యెందుకూ వుపయోగము లేనివారు కాగలరని, యెల్లరకు తెలిసియేయున్నది. మాపురవాసులు యెక్కువస్థితిగల వారు కాకపోవుటకల్ల యీప్రభుత్వపు విద్య కొరకు పట్టణములకు బాలురను తీసికొని వెళ్లి ఏ. బి. సి. అనే అక్షరాభ్యాసము వద్ద నుంచి నేర్పించుటకు అసమర్థతకలవారై యున్నారు. మాబోధ్యులూల్ హెడ్మాస్టరును, సుమారు ఒక సంవత్సరముక్రిందట నేరొక గ్రామమునకు పదిలీచేసియున్నారు. ఇప్పటివరకు ఆపదవియందు యెనదిని తిరిగి నిలిపియుండలేను. ఆతెలుగువిద్యకూడ, క్రమేపాక్షి దశకు పొందుచున్నది. ఇందుకుముఖ్యకారణము, మాస్కూలుకు సమర్థుల ప్రధానోపాధ్యాయుడు కేకపోవుటయే. మాగ్రామము కంటే తక్కువ జనసంఖ్యగల పల్లెలకున్నూ పెద్ద పట్టణములకున్నూ విద్యావసతులు యేవ్వరచి ఆయా గ్రామాదుల బాలురకు విద్యాదాన మొసంగినటువంటిన్నీ కరుణారస పూరిత హృదయమునూ హోపకార పారీణులును అగు మాలాలూకా బోధ్య ప్రసిడెంటు వారయిన ము. రా॥ రా॥ రావు బహదూర్ డివిటి గంటి వేంకట సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగారు దగ్గద దేశలో యున్న మాగ్రామ స్కూల్ బాలుర యందు, అంతఃకరుణ కలుగక పోవడము మారురదృష్టము కాబోలు. ఇంతటవైననూ మాపురజనుల యందునూ స్కూల్ బాలుర యందును కరుణించి మాస్కూల్కు ఆంగ్లేయ విద్య నభ్యసించిన సమర్థులగు ఒక హెడ్మాస్టరును సాయంట్లు మెంటు చేయుమా యిష్టము చెప్పవచ్చు నాలిక తరగతి వరకై నా ఇంట్లోనున్న సహా చెప్పేలాగున వుత్తర్యులు చేయగలముకై మాతాలూకా బోధ్య ప్రసిడెంటు వారైన శ్రీ శాస్త్రిగారికి మాపురజనులందరూ కృతజ్ఞతాపూర్వకమైన అనేకవందనములు సమర్పించుకొను చున్నాను. మిక్కిలి దాడిదడక అనుభవించుచున్న మాస్కూల్ బాలురకు విద్యాదానము చేయ ప్రార్థించుచున్నాను.

విద్యాభిమాని సి.

శ్రీ కాళహస్తి యవనర సభ.

జ్యోతిష అంధ్రప్రదేశ్ కాలిక వైదికలయందలి లేఖలు.

కాళహస్తి పురమునందు 25-వ తేదీన జరిగిన అవనర సభను గురించి 27-వ తేదీన జ్యోతిష పత్రికయందు ఆంధ్రప్రదేశ్ కాలిక వైదికలయందు ప్రచురించిన లేఖలను జరిగిన వారలకు అత్యంత మైన ఆశ్చర్యము గలుగుట సహజము. అత్యంత సభకు వచ్చిన వారు వ్రాసికో తేను ఇంటను గూర్చుండు వారు వారికి తోచినట్లు కల్పిత వృత్తాంతములు వ్రాసికో తెలియును. సభకు వచ్చిన వారిచే వ్రాయబడిన వారికి అధిక వృత్తాంతమును వ్రాసియుండు కేసులను అధికారమును జరిగినట్లు వ్రాసి నపుడు దానినిబట్టి యాధారమునుబట్టి సభాసభలవిధి యనియును నేరహితులను కనగరములయందు తలచి యాధారము ను వ్రాయుచున్నాను. 26 తేది ఆంధ్రప్రదేశ్ కాలిక వైదికలయందు ప్రచురించిన సభావృత్తాంతము ప్రచురింపబడింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ కాలిక వైదికలయందు ప్రచురించిన వృత్తాంతమునకును పోలికయైనను లేదు. సభ్యుల హాజరీ లులైన సభాసభలు సభావృత్తాంతమును జేసి నిజమును నిశ్చయించి భక్త్యమును నిర్వహించెదనని నమ్ముచున్నాను.

నేను కాళహస్తి అవనరసభకు హాజరయింటిని. సభ 2 గంటలకు కాళహస్తి స్త్రీవర్గము జేవాలయమునందు గూడు నని తెలిసింది. స్త్రీ కాలమునకు సభాధ్యక్షుడు వచ్చియుండలేదు. సభ్యులు కొందరు వచ్చియుండిరి. సభాధ్యక్షుడు రాకపోవుటకు కారణముల నిజమే చెప్పించుట యవసరము. నేను వినిన కారణముల నిజమే తెలుపుటలను ప్రయోజనము లేదుగాన తెలుసుకొనలేదు. స్త్రీలకులైన సభాధ్యక్షులు రావలసిన సభాధ్యక్షులకు వేరొకరైన సభాధ్యక్షులైన ప్రయత్నించిరి. శ్రీరాజారావుకుమారు చినవేంకటప్పయ్యనాయనిగారు 2-30 గంటలకు మేళవారముతో వచ్చియుండిరి. జేవాలయమున దర్శించుట జేయలేదు. అందరూ క్రిందకు వచ్చిరి. సభాధ్యక్షులైన ఆనందకుమారు ఒకరిని నే యాహ్వానించి. రాజా వేంకటప్పయ్య నాయనిగారు తలవచ్చుచు లాలంకృతులై కూర్చుండిరి. దర్శించుట జేయకుట కలన సభాధ్యక్షులకును అవసరమునని భీషములు తలచి యుండెను. అంతకును అవసరసభాధ్యక్షులైన మురారీయ్య గారు దారికలను వైద్యప్రాధాన్యము జేయుచు నియోగించిరి. అప్పుడు జో. మునిస్వామి నాయకుగా రాటుకపరచుట కుపక్రమించిరి. కాని ఇతరుల సాంత్యకరములను విని కొంత కాలమునకు వారు కూర్చుండిరి. అప్పుడు మురారీయ్యగారు సభాధ్యక్షులకు ప్రకటించి ఈ ప్రకటనను చేసిరి.

“సభ్యులై కలం క్రిందగిరియ్యగారు సాధ్యమయిన మన చక్రవర్తిగారికి కేసులను విధించుట యు క్రిందికావలయుల తోటి వన కొంతల నన్నిటిని విన్నవించుకొనుట విధ్య క్షమయి యున్నది గాన 25-11-11 అదివారం మధ్యాహ్నం 2 గంటలకు సభాధ్యక్షులై మును గ్రీ కాళహస్తిలో శ్రీ కాళహస్తి స్త్రీవర్గము జేవాలయం దక్షిణపు గోపురం వద్ద సభాధ్యక్షులయిన మునుగూరుకు కలసి ఆలోచించి రాజా వ్రాసిన ముసలీను లీస్సు యొక్క యేర్పాటుల మేరకు మన ప్రాధికారములను తీర్చిదిద్దగలగలగాన దానిని వైద్య వాక రిటికీ ప్రమాదమును మహాప్రభువు గారికి సమర్పించుట కయి వ-రా-రా-శ్రీ, ఉచిత రాజహారాజే రాజా దావర కుమారు వేంకట లింగ నాయని, బహదూర్ కుమారరాజా ఆధ శ్రీ కాళహస్తి వారి అంగీకారమును తోటి సభ జరుగబోవుచున్నది గాన అందరూ దయచేయ వలసినదిగా పొంకించుచున్నాము.”

కాంగ్రెసు యానతిముగ్గుల మేరకు సంస్కరణములను గోరువార శ్రీ సభ సేవ్వాటు చేసి రినియును ప్రతికూల వాదముల కిడుట సాధకమున లేదనియును వారు ప్రత్యేకసభ నుజేసి వాయవంగికారమును తెలుపవచ్చు ననియును చెప్పి యుండిరి. కాని మునిస్వామి నాయకుగారి చెప్పలయం ది మాటలు చొరలేదు. వైద్యప్రాధాన్యమునకును ఒక కాశ్రి గారు వారు వ్రాసిన యాధికారములను జరిపిరి. అప్పుడు జో. మునిస్వామి నాయకుగారు స్త్రీలకుండు హామీయూల పదము కలదనియును దాని కర్మము చెప్పిన పిమ్మటను సభను ప్రారంభించవలయుననియును వాదించిరి. మునిస్వామి నాయకుగారు ప్రతినిధులనువలన సభ ముగియుట కవకాశము గూర్చిని ఆహ్వానకర్తల గనుగొనిరి. శ్రీ రాజా వేంకటప్ప

య్యనాయనిగారు తమ బంధువులు రైలునకు పోవలయును, కాన సభకు త్వరితముగ ముగించుట యవసరమని తెలిపిరి. అప్పుడు ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు మురారీ చంగయ్యగారు శ్రీ రాజా దావర కుమారు చినవేంకటప్పయ్యనాయనిగారు సభాధ్యక్షులను వహించవలయునని యాహ్వానించిరి. కే. వేంకటాచార్యులుగారు అమానించిరి. సభ్యులందరూ నే విధమైన యభ్యంతరమును లేకను వారి సభాధ్యక్షులను సంగీకరించిరి. జో. మునిస్వామి నాయకుగారు గాని వారి పక్షమువారు మురారీగారు అభ్యంతరమును తెలిపియుండలేదు. సభాధ్యక్షులకును మురారీగారును వి. పి. గారు దురవస్థమును జరిపిరి. ఉపన్యాసమును జరుపుకొను జో. మునిస్వామి నాయకుగారు అనేకసారులభ్యంతరములను గూర్చి జేయుచుండిరి. వారిపక్షమువారు సంయమన ఉపన్యాస మైన తరువాతను మన యభ్యంతరములను తెలుపవచ్చునని హామీవజ్జేయును జేసిరి. కాని మునిస్వామి నాయకుగారు మాత్రము సమీపా యనురీతిని హామీయూలగురించి ఏదియో చెప్పి ఖండించుచుండిరి. సభాధ్యక్షుని యుపన్యాసము ముగిసిన వెంటనే శ్రీ రాజా వేంకటప్పయ్య నాయకుగారు ముహూర్తమునందు శ్రీ బాద్రి చక్రవర్తిగారికి నిజము గూర్చివలయు ననియును రెండవదానియును మాంటాకు గారికి స్వాగతం బొసంగవలయు ననియును కోరబడినది. వీని నందరూ నేకగ్రీవముగ నంగీకరించిరి. మూడవ శ్రీరాజా వీ విధముగ నున్నది.

“రాజ్యాంగసంస్కరణముల నిమయమై లక్ష్యములైన యున నూడిన హౌదవజాతియ మహాసభయందును మహమ్మదీయ మహాసభయందును ఏకగ్రీవముగా నామోదింపబడిన రాజ్యాంగసంస్కరణ విధానమును పరిత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యముతో గూడ ఈసభ వారు అంగీకరించుచున్నార.”

దీనిని మహమ్మదు ఇబ్రాహీముగా రుపహరించిరి. వారు బ్రిటీషు పరిపాలనమునకులయననియును దానినీడకు కాంగ్రెసు లీని విధానమున కనుకూలమైన స్వరాజ్యము గావలయుననియును చెప్పిరి. మునిస్వామి నాయకుగారు స్వరాజ్యము గావలయునా యని ప్రశ్నించిరి. సాహేబుగారు బ్రిటీషు పరిపాలనము క్రిందను స్వరాజ్యము గావలయునని గట్టిక జెప్పిరి. అంతకు మితి శ్రీరాజుగారు జి. రామమూర్తి నాయకుగా రామోదించిరి. పిమ్మట నీతి శ్రీరాజుగారు సభ్యులచే నామోదింపబడినది. మునిస్వామి నాయకుగారు వారిపక్షమువారు తెలిసియు తెలియకనో శ్రీరాజుగారు కర్తవ్యతరమును గలిగించలేదు. ఉపహరితములైన నాలుగు శ్రీరాజుగారులలోను మూడు శ్రీరాజుగారులను సభాధ్యక్షులచే ఉపహరించెను. వానిగురించి చర్చ యవసరము. అవసరమైన శ్రీరాజుగారు విషయమై కొంత చర్చ జరిగినదివలన శ్రీరాజుగారును సభ్యులూమోదించిరి. సభాధ్యక్షులకు లేవనియును శ్రీరాజుగారును చర్చించుట లేదనియును వారి మాటలకేల మనశ్యము. ప్రతిపక్షులైన సభ్యులను వ్రాయుట భక్త్యముగాని విధ్యాభావములను వ్రాయుట భక్త్యముగాను.

శ్రీ కాళహస్తి అవనరసభయందు కొంత యల్లరి జరిగిన మాట సత్యమైనను సభాధ్యక్షుల కర్తవ్యము నిర్విఫలముగ నెరవేరినది. దానిని కప్పిపుచ్చుటకై యభ్యంతరములను ప్రచురించుట ప్రయ మహాపాతకము. సభయందు అల్లరిజరుగునని ఆహ్వానకర్తల కనుగొనిరి. పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు డి. పుట్టి మే జి. స్త్రీలు గారలకు ఆహ్వానకర్తల సభయందు జరుగ నున్న యల్లరుల నాపుటకై విన్నవమును పంపియుండిరి. వారు నాలుగుగంటలకు వచ్చి యుండిరి. సభసభాపక్షములకై తలపడిన వారియందు జో. మునిస్వామి నాయకు, ఆములూరు వేంకటప్పయ్య, గాలి వదయ్య, గా. హనుమంతుడు, పిట్టలకప్పయ్య, రాజులప్పయ్య, నూ. రంగయ్య, ద. శ్రీహరి, అ. చెంచయ్యగారు మొదలగు వారు ప్రముఖులు. అందు శ్రీరామారావుగారి యనుచరులు చాలమందిగలరని తెలియుచున్నది. వారు సభను విచ్చిన్నుచు చేయుటకై వచ్చిరి జో. మునిస్వామి నాయకుగారి చర్చలవలన విడిపరుచుచున్నది. కాని వారి యాటలు సాగలేదు. సభ విచ్చిన్నుచు గాకను బాగుగ ముగిసినది. కారణములు సభాధ్యక్ష కర్తల శాంతిచక్రము, దీప్త్యాభిమేజిస్త్రీలు పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు సాన్నిధ్యము అయియుండును. నిజమిటువంటి నొక శ్రీరాజుగారు గాని ప్రసంగమును గాని చేయని వారు తాము శ్రీరాజుగారు నుపహరించితి మనియును, “కొన్ని శ్రీరాజుగారులను జరుగ ప్రారంభించిగాని విధ్యక్తముగా ప్రచారించు వారేమి ఆమోదింపు వారేమి లేకయే పోయిరి. ఇక సభ సమృద్ధింపుట నున్నయేకదా? ఇట్లు హామీయూల వ్రాహ్మణులు మిలుకరించు చుండగా, సభ

నిండియుండిన రాజభక్తులగు వ్రాహ్మణులకు ఈ క్రింద వివరించిన శ్రీరాజుగారులను యథాక్రమముగా ప్రచారించి, ఆమోదింపిన వెనుక నుత్సాహముగా సభాసమృద్ధినిపొందిరి.” అనియును ఆంధ్రప్రదేశ్ కాలిక వైదికలయందు ప్రచురించుట కేవల మనశ్య మని వ్రాయవలసి కర్తవ్యములను చింతించుచున్నాను. మొదటి సభ ముగిసిన తరువాతను మిగిలిన శ్రీరాజుగారులను శ్రీరాజుగారుల నామోదింపకేమి తెలియదు. మొదటిసభయందు ఆంధ్రప్రదేశ్ కాలిక వైదికలయందు ప్రచురించిన శ్రీరాజుగారులకును నితరమైన శ్రీరాజుగారులకు ఆమోదింపబడుట లేదని వందలకొలది పత్రముల సాక్ష్యమును జెప్పగలరు. సభాధ్యక్షులను శ్రీ రాజా డి. కే. వేంకటప్పయ్య నాయనిగారును, దీప్త్యాభిమేజిస్త్రీలును, పోలీసు ఇన్స్పెక్టరులు ఇతర మహాసభలును నిజమును రుజువుచేయగలరు. నిజమును నిర్ధారణచేయుట భక్త్యము. ఆంధ్రప్రదేశ్ కాలిక లేఖరి “ఇదియే వాస్తవముగ జరిగిన విషయము. ఆంధ్రప్రదేశ్ కాలిక పత్రికలు ఈ సభకు వచ్చియుండిరి. వారు ఇందును గురించి యేమి చెప్పబోవునదియు విశలేగను. (ఒకసభ్యుడు.)” అని వ్రాసినందున నీవిషయమును సవిద్రుమగ వ్రాయగలగల తిని.

మీ ప్రత్యేక విలేఖరుడు.

Punjab Reorganising of Educational Service. Members of Committee.

LAHORE, November 27.
A Punjab Government communique states:—A Committee composed of the following gentlemen has been formed to report to the Local Government upon the proposals made by the Government of India for consideration of the report of the Royal Commission for the reorganisation of the educational services:—The Hon'ble Mr. Thomson, (Chairman) The Hon'ble Mr. H. J. Maynard, C. S. I., the Hon'ble Mian Muhammad Shafi, the Hon'ble Mr. Justice Shadi Lal, The Hon'ble Khan Bahadur Mian Fazail-Hussain, Mr. M. S. D. Butler, C. V. O., C. B., C. I. E. the Hon'ble Mr. J. A. Richer, Mr. L. Sain Dab, M. A., Mr. G. A. W. Walker, Mr. A. I. Hemmy Libo Ram, Mr. Krassyp and Sardar Sheeb B. Bishu Singh.

Unhealthiness and High Prices.

LAHORE, November 27.
The Punjab is at present suffering from the double evil of unhealthiness and high prices. The latest recorded vital statistics, which cover the week ending the 10th November, show in that week the death rate of the province as a whole was 83 per 1,000 as compared with the birth rate of 60. Amritsar showed the worst record of all with the death rate of 173 per thousand. Multan came next with 137 and Lahore with 78 was below provincial average.
A regard to the action to relieve the present high prices the example set by Lahore is being followed by the Amritsar Municipality, at a meeting of which on Monday it was decided to open shops for the sale of grain and fuel at a cheap rate. Allowments of Rs. 20,000 for fuel shops and Rs. 70,000 for grain shops were sanctioned.

United Provinces Mussoorree Shooting Tragedy. Alleged Motive.

MUSSOORREE, November 27.
Regarding the Fenemore tragedy it is alleged that it has arisen out of friction of some kind which appears to have arisen between the late Headmistress, Mrs. Fenemore, and her teachers, which culminated in an action for libel being filed against Mrs. Fenemore. The case was partly heard and appears to have been going against the defendant. It is surmised that the circumstances played so heavily on the mind of Mr. Fenemore as to derange his reason. He appears to have shot his wife in her sleep and then took his own life.

Burma Not Fit for Self-Government.

RANGOON, November 27.
The National Karen Association, Burma, on behalf of the Karens of the province are presenting a memorial to Mr. Montagu through the Hon'ble Dr. San Crombie P. M. D., pointing out that the Karens of Burma are sensible that the country is not yet in a fit state for self government. Burma being inhabited by many different races differing in stages of civilization in religion and social development she will have still to undergo many years of strenuous training under the British Government before this boon can be conferred on it with security and success. Towards the attainment of this ideal compulsory elementary education is essential. The history of our province indicates that it is in a state of transition still and as yet the benefits of free Government are not quite fully appreciated. The Karens of Burma repose implicit trust and full confidence in their British rulers and hope and pray that British officials entrusted with the country's administration may manifest by example and precept that high standard purity and exalting righteousness as to teach and train their subordinate officers and thus in unbounded measure fit the country for the goal of self-government.

POONA, November 27.
Rao Sahib Ramnarayan Amarchand and Shett Chatterbhuj Balmukund, agents of Poona Cotton and Silk Mill, were released on bail to-day on their personal recognizances for Rs. 20,000 each and two sureties of Rs. 10,000 each. They were further ordered to report themselves to the Nazir of the District Court every Monday.

THE GREAT WAR

[Reuter's Agency]

Great Britain

War Cabinet Goes to Paris.
To Attend Supreme War Council.

LONDON, November 27.

It is officially announced that Members of the government have gone to Paris to attend the Supreme War Conference. Lord Reading accompanied them.

Anglo-Persian Oil Co.,
Increase in Capital.

LONDON, November 27.

The Anglo-Persian Oil Company proposes to increase its capital from Four Millions to Five Millions Sterling by the creation of a Million additional preference one pound shares for further immediate extensions to meet urgent war requirements.

Air Council's President.

LONDON, November 27.

It is officially announced that Lord Rothermere has been appointed President of Air Council.

No Religion, No Morality, No Law
For the Germans.

LONDON, November 27.

Speaking at Norwich, Lord Robert Cecil said, that, where Germany was concerned, the spirit which existed in that country was that no law, morality, or religion, could prevent them from committing any crime however hideous, provided it was thought to be in the interests of Germany. That was the spirit which we had to fight, so there could be no safety for us until Germany was finally beaten. Some people believed that the German people had a desire for peace. One test of that was whether they were willing to restore Belgium and indemnify Belgium for the outrages committed on her. The Germans had been challenged to answer as a test of their sincerity in the matter of peace, but no reply had been received from the German Government. No one, therefore, could doubt, that the spirit of the German Government to-day was precisely what it was, when they rushed Europe into war. Unless the spirit was changed, we should be criminals if we thought a lasting peace could be made with a Powder of that kind. The first of our war aims is and must be victory.

Operations in France.

Referring to operations in France, Lord Cecil said that, for the last two years, Lord Cecil said that, for the last two years, there had never been a battle between the British and Germans, in which the Germans had not been forced to give ground. I cannot question or doubt the conviction which I know is held by those who are best able to judge—the Commanders of our Armies in France. They only ask for a fair field and no favour, and they are quite sure we can beat the Germans every time. We have practically acquired every one of the German colonies, and our victories in Palestine will surely give the Germans cause to think. Then there is Mesopotamia. Wherever we look we may at any rate say that the Germans do not occupy one square inch of British territory. Regarding the blockade, "I know it has its critics, but I venture to say with a sense of responsibility that there has been no achievement of the kind in the whole of the world's history equalling our blockade, as I rightly maintain that we have never infringed the principles of International Law which we went to war to defend."

More Men for the Navy.

LONDON, November 27.

A supplementary Navy Estimate provides for an additional fifty thousand men making the total personnel 450,000.

Increased Pay for Army and Navy.

LONDON, November 27.

In the House of Commons, Mr. Bonar Law announced that the increase of pay for the Army and Navy would be in operation from September 29th for the Army and from October 1st for the Navy.

He intimated that the total increases would amount to sixty-five millions sterling in the first year and sixty-nine in the second.

V. G. Heroes.

Colonel's Remarkable Bravery and Fortitude

LONDON, November 25

The "Gazette" announces the award of twenty new Victoria Crosses, the recipients including five Australians, one South African, and one Canadian. While stories of heroism are nearly all so remarkable that differentiation is difficult, the following may be taken as amongst the finest examples:—

Acting Lieut.-Colonel Lewis Pugh Evans, D. S. O., Royal Highlanders, Commanding the Lincoln, for conspicuous bravery and leadership. Lieut.-Col. Evans took his battalion in perfect order through a terrific enemy barrage, personally formed up all the units, and led them to the assault. While a strong machine-gun emplacement was causing casualties and troops were working round the flank, Lieut.-Col. Evans rushed at it himself and by firing his revolver through the loop hole forced the garrison to capitulate. After capturing the first objective he was severely wounded in the shoulder but refused to be bandaged and re-formed the troops. He pointed out all future objectives and again led the troops forward. He was again badly wounded. Nevertheless he continued to command until the second

objective was won and, after its consolidation, collapsed from loss of blood. As there were numerous casualties he refused assistance and by his own efforts ultimately reached the dressing station. His example of cool bravery stimulated in all ranks the highest valour and determination to win.

Sergeant's Gallantry and Resource.

Sergeant William Francis Burman, Rifle Brigade. When the advance of his company was held up an enemy machine-gun firing at point blank range, he shouted to the men next to him to wait a few minutes and went forward alone to what seemed certain death. He killed the enemy gunner and carried the gun to the Company's objective where he subsequently used it with great effect. This exceptionally gallant deed assured the progress of the attack. A quarter of an hour later a battalion on the right being impeded by a party of about forty enemy who were enfilading them, Burman and two others ran forward and got behind the enemy killing six and capturing two officers and 29 men.

Sir Starr Jameson.

LONDON, November 27th.—The death is announced of Sir Starr Jameson.

Message of Condolence from King.

LONDON, November 27.

The King has sent a message of condolence to Mr. Middleton Jameson, brother of Sir Starr, saying that people will, with him, deplore the loss of one who rendered such great service to the Empire.

America

U. S. and Germany's Allies.

Demand for Declaration of War.

LONDON, November 27.

WASHINGTON.—Mr. Stone, Chairman of the Senate's Foreign Committee, favours the declaration of war against Australia, Turkey, and Bulgaria, with whom the United States is really already at war. He indicates that Congress at the meeting on December 3rd will be met by a vigorous demand for war against the allies of Germany. Mr. Stone adds:—I understand that some, if not a large number, of the Austrian troops may now be or will soon actually be fighting on the Western Front.

Russia

General Dukhonin Refuses to Abdicate.

Interesting Developments Expected.

LONDON, November 27.

Interesting developments are expected on the Russian Front. General Dukhonin has flatly refused to hand over the supreme command to General Krylenko, declaring that he would arrest him if he arrived at headquarters. Nevertheless General Krylenko has left Petrograd for headquarters. Considerable mystery overhangs the whereabouts of the Kaledin Cossacks.

Russia's Gold Holding.

Believed Safe from Leninists.

LONDON, November 27.

According to the "Times" it is believed by a London bank that Russia's gold holding has been removed from Petrograd and is unlikely to fall into the clutches of the Leninists.

Italy

BRITISH TROOPS IN ITALY.

Rapidly Marching to Fighting.

The Present Battle Front Described.

LONDON, November 27.

Reuter's correspondent at Italian headquarters, wiring yesterday, describes the magnificent spectacle of British troops marching through Italy, comprising cavalry, artillery, and infantry extending along the roads for miles with all other branches of the Army following. The Infantry has been marching steadily for days making sixteen miles a day. The artillery is equipped with a great number of guns and is accompanied by endless lines of lorries, carts, pontoons, and other accessories of a complete army.

The enemy is vigorously pressing at three points. First, at Tomba mountain and Monfenera, the latter being the spur of Tomba. The crest has fallen but the heroic defence has rendered the situation stationary behind Tomba, and the Monfenera supplementary defences are being prepared and they will minimise the loss if Tomba and Monfenera fall, although a considerable advance here might force the Piave. The second point of attack is San Martino on the Brenta. The third point is Asiago plateau especially Mount Meleta where the enemy has maintained a steady pressure among the snows for a fortnight. Thanks however to the grim determination of the Italian infantry, the enemy's attempts have been defeated. The British forces are eager to get into the fight and Austrians and Germans may soon be unpleasantly surprised.

Italian Heroism,

Enemy Forced Back.

LONDON, November 27.

The Italian communiqué says:—After furious bombardment in Della Berretta eastward of Brenta Valley the enemy launched a whole infantry division. Fierce

TELEGRAMS.

struggle ensued and the barrage isolated defences which perhaps would have been compelled to give ground but the Sicilians and Alpini traversed the death zone, charged the enemy and forced him back with severe losses leaving prisoners in our hands. Enemy in Albania forced the passage of the Osum southeast of the Serat and attacked our Albanians.

Our regulars drove them back with heavy losses.

General

Campaign in E. Africa.

Small Enemy Force Surrenders.

LONDON, November 27.

A telegram from Ndanda, German East Africa dated the 21st instant, says:—A body of the enemy, including thirty whites, sent in a flag asking to surrender. We still are hotly pursuing Germans who are supposed to be succumbing to forced marching. We took 126 whites and 78 Askaris at Newala. We have taken nearly a thousand and white prisoners in November.

Prussian Reform Bills.

Their Scope Indicated.

LONDON, November 27.

AMSTERDAM.—The long promised Prussian Reform Bills are published. They establish equal direct suffrage with secret ballot for the Lower House, but the Upper House remains strongly conservative. It comprises representatives of Commerce, Industry, Agriculture, Handicraft, Universities, and Churches, but also sixty life members and 150 nominees of the Crown. The Bills provide that a quorum of two hundred is essential.

Switzerland's Determination

To Fight if Neutrality Violated.

LONDON, November 27.

In view of rumours that enemy will possibly violate Swiss neutrality for the purpose of taking France and Italy in flank a speech by the Swiss Minister of the Interior is noteworthy declaring that whoever violated Swiss neutrality would have to encounter the whole armed forces of Switzerland to the last extremity.

The New Chinese Premier.

LONDON, November 27.

PEKING.—Wangtsahier, Minister for Foreign Affairs, has been temporarily appointed Premier.

Western Front

Battle of Bourlon Wood.

Desperate Struggle Described.

BRITISH RETAIN POSSESSION OF BOURLON.

LONDON, November 27.

The battle of Bourlon Wood has exceeded in violence even that of Delville Wood, and bids fair to rank as the most desperate of the war. Reuter's correspondent, describing the latest phase of the struggle, says it has been mainly confined to the northern and easternmost sections of the new line. The Germans have been counter-attacking most vigorously, but with little success. During Saturday they launched at least five assaults against Bourlon Wood, and there were numerous indications of their intention to try to retrieve the situation which never materialized, thanks to the vigilance of our gunners. One attack delivered at five in the afternoon on Saturday was most formidable and met with a measure of success, causing our troops to retire from a portion of the high ground within the wood. Later in the evening we again advanced and completely restored the situation, inflicting heavy casualties on the Germans as the price of their very temporary success. Our troops are reported to be in possession of the streets of Bourlon village, but the possession of this place is relatively of minor importance in view of our occupation of the Wood which is the dominating spot of the entire battle-ground. The hundred guns we have captured are all legitimate artillery weapons, not merely a collection largely made up of trench mortars which the Germans count in their alleged captures.

Airmen's Successful Work.

The great aerial reconnoitring work has been mostly effected within pistol-shot of the enemy amid showers of bullets. A flotilla of aeroplanes rescued tanks held at bay in the north-east corner of the Wood drenching assailants with Lewis gunfire. Airmen dropped a couple of twenty-five pounds bombs right in the middle of a marching column of Germans. Nothing was left except craters surrounded by heaps of corpses. Other exploits were equally successful. Some aviators returned with machines and clothes riddled with bullets.

Lull in Cambrai Battle.

Hostile Cannonading in Belgium.

LONDON, November 27.

A British communiqué says:—There has been no further infantry action on the southern battlefront, but we have taken a few prisoners. There have been patrol encounters on the Ypres front. There was considerable hostile cannonading eastward and north eastward of Ypres, particularly at Passchendaele.

Germans Abandon Trenches.

Effect of British Victory.

LONDON, November 27.

Reuter's correspondent at headquarters, wiring to-day, says:—Since the last heavy German counter-attack last night which pressed us back from the north-eastern portion of Bourlon village there has been no infantry action in the Cambrai battle area. The tactical situation is not appreciably affected by this small enemy recovery, since we still possess the high ground dominant

TELEGRAMS.

ing German positions over a wide stretch of front. One effect of our command of the high ground has been reported by patrols which found that certain enemy trench elements had been abandoned during the night, manifestly owing to the advisability of readjusting their line in order to minimise the destructive results of the heavy fire which we were able to concentrate under direct observation. Occasional bursts of fierce German shelling during the night were probably designed to cover these withdrawals. There is nothing in these movements to indicate any design of the enemy to retreat. They are merely the natural fruit of our success in the Bullecourt area. The weather is now bitterly cold with a shrill north wind and a cloudless sky. Visibility is excellent, so large numbers of our airmen are up. In spite of heavy rain squalls during the past twenty-four hours, the ground is drying rapidly and the going is pretty good everywhere on the battlefield. Great activity is reported behind the German front.

German Resistance Stiffening.

LONDON, November 27.
 Reuter's correspondent at the British Headquarters wiring yesterday said:—German resistance southwest of Cambrai has stiffened to a point at which our progress is necessarily a matter of hard fighting. Enemy received a staggering blow but has had no time to recover somewhat from the first effects of it. His communications here are good and he can concentrate reinforcements fairly rapidly. We have won positions of supreme value and Germans are sound at least to make a desperate endeavour to exact a larger toll of casualties for the retention of our gains. The outstanding feature of the past week is that the vaunted invincibility of the Hindenburg system of defences has been easily crushed and henceforth German resistance is safe. This feat of enormous importance at a time when it is a serious matter for the enemy to have more of his reserves tied down. Moreover it is unlikely that Germans in Flanders are feeling very confident.

Violent Artillery Action. Enemy Forces Dispersed.

LONDON, November 27.
 A French communique says:—There were fairly violent artillery actions in Belgium and north of Chemin-de-Dames. Our artillery dispersed enemy assemblages north of the positions captured yesterday on the right bank of the Meuse. The artillery duel in this sector continues vigorously.

LONDON, November 27.
 The French communique says:—A successful local operation last night north of Hill 344 on the right of the Meuse reduced an enemy strong point fully completing the gains obtained on the 25th.

LONDON, November 27.
 The British Communique says:—We repulsed another counter-attack against the northeast corner of Bourlon Wood. The weather is wet and stormy.

America's Weekly Review on War.

LONDON, November 27.
 WASHINGTON.—The War Secretary in his weekly review pays a high tribute to the British successes. He says the situation is dominated by the spectacular success of the British thrust towards Cambrai. By adopting new tactical methods daringly conceived the strategy of the British has won more ground than either belligerent has gained in the same time on the western front.

Palestine Front

The Turkish Retreat. Cavalry's Part in the Pursuit. Some Glorious Charges.

LONDON, November 27.
 Reuter's correspondent at the Egyptian Headquarters, dealing with the share of the cavalry in the pursuit of the enemy, says it was a strenuous period for all, especially the horses, who were called upon to cover an enormous distance. Nevertheless they surpassed expectations. They were employed to do scouting, flank guard and mounted infantry work, and on two or three glorious occasions were enabled to fulfil their old-time role by shock tactics. A fresh instance of this occurred at Abushushah on the 13th instant. As the Turks were evacuating the ridge under our pressure, the Warwick and Worcester Yeomanry charged them with cold steel. The Turkish losses in killed exceeded the prisoners, who numbered 350. The next day was the day of the Anzacs. Four miles from Ramleh two fresh Turkish Divisions counter-attacked with greatest determination getting to within fifteen yards of the New Zealand and mounted troops who dismounted and advanced on foot. The Auckland and Wellington Rifles charged with the bayonet and practically wiped out the Turks, of whom over four hundred dead were counted. The Anzacs entered Ramleh next morning, unopposed. They also captured three hundred prisoners and much war material at Lydda, from which the enemy hurriedly retired during night-time. On the following day the Anzacs entered Jaffa.

In all these operations extending over a fortnight with almost daily fighting, our losses have been comparatively small.

His Highness the Rajah's forty-third birthday was celebrated by the officers, past and present.

The Bombay University Company of the Defence Force has arrived in Poona for training and is housed in tents.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Delhi

"Our Day".

A Princely Donation.

DELHI, November 27.
 His Highness the Maharaja of Jodhpur has given Lady Chelmsford the princely donation of one lakh of rupees for "Our Day". This is the second gift of a lakh which Her Excellency has received, the first having been given by His Highness the Nizam of Hyderabad.

Interviews.

DELHI, November 27.
 The Secretary of State granted an interview to Mr. K. C. Roy in the morning and in the course of the day the Viceroy and the Secretary of State granted interviews to the following gentlemen:—Mr. B. G. Tilak, Pandit Madan Mohan Malaviya Dr. Tej Bahadur Sapru, Mr. Syed Wazir Hussain, Pandit Gokaran Nath Misra and Pandit Motilal Nehru.

Sir Michael Gets an Year's Extensions.

DELHI, November 28.
 With His Majesty's approval, Sir Michael Owyer's tenure of his appointment as Lieutenant-Governor of the Punjab has been extended for a year.

Sir M. Chaulsi's appointment as member of the Executive Council of the Governor of Bombay has with His Majesty's approval been extended to 1st March 1918.

Calcutta

A Repudiated Address.

Remonstrance by European Association.

CALCUTTA, November 27.
 The European Association issues the following official announcement:—"In consequence of enquiries received and of the rumours abroad that the European Association is connected with the joint address from Europeans and Indians, lately published under the signatures of Mr. A. J. Pugh and Mr. S. R. Das, the Council of the European Association desire to make it known that the European Association is not a party to the joint address and is no way identified with it. On the publication of the joint address a new situation was undoubtedly created and the Council of the European Association felt it was incumbent on them to consult their branches with a view to ascertain if they thought that a further meeting of delegates should be held to discuss the joint address. Opinions of their branches were almost unanimously against such a Conference and there the matter ends.—Sd. A. Marsh, Secretary.

Looting a Market in Bogra District.

Thirty-three Persons Arrested.

(Delayed in Transmission.)

CALCUTTA, November 27.
 A report of the looting of a market in the Bogra District has reached here. It is stated that on the 19th instant, a large mob attacked the Chandanbaisa market within the Zamindari of the Raja of Dighapatia and looted all the cloth and salt shops. The report says that, on account of the high prices of these two commodities and the fall in the price of jute, the chief source of their income, the poor people, being unable to purchase the necessities of life, looted cloth and salt from the market. The Magistrate and armed police on receipt of information went to the spot and arrested 33 persons.

A Jute Godown in Fire.

CALCUTTA, November 27.

(Delayed in Transmission)

A fire broke out last evening in the jute godown of the Hydraulic Jute Press at Chitpur causing damages to the extent of rupees ten thousand.

A Strike.

About 2000 workmen of Messrs. Jesop & Co., went on strike this morning owing, it is said, to a new office order that the main entrance gate was to remain closed during the working hours. The workmen objected to this order as it deprived them of the opportunity to go about in working hours. The order not being rescinded on representation, the strike commenced.

Bombay

Indian Industrial Commission Evidence of Witnesses.

BOMBAY, November 27.
 The Indian Industrial Commission resuming taking evidence to-day, Mr. Gibbs, General Manager of Tata Hydro Electric Supply Company, told the Commission that exports brought out from abroad should be experts in the real sense of the term, and they should never be kept too long in this country to become antiquated in their ideas. No technical students should be sent abroad without having been engaged at some good works at least for two years, and having proved his aptitude. Good ground work was more essential than higher education. It was very necessary that the students should be accustomed to manual work from the start.

The 2nd witness Mr. Pochkhanawala, Manager, Central Bank of India, strongly deprecated the idea of direct monetary help by the Government to industrial concerns. He urged for Government help in the shape of expert advice. The Government should help Indian managed

banks under good management who must play an important part in the development of small industries and trade, directly or indirectly, through Presidency Banks and should take interest in Indian concerns by appointing their own auditors to increase public confidence.

Messrs. Isbihal Sasabhai and Mangaldas G. Parekh, representing the Ahmedabad Millowners Association were next examined. They said that the State should pioneer industries, an industrial bank should be established and the Government should financially assist them. There should be fullest industrial development of India. Free and compulsory education at the earliest day is absolutely necessary. An imperial department of industrial researching employing first class experts in reference being given to Indians, should be established. The Government should see that facilities of railway transport were given.

Breach of Trust Case.

Accused Sentenced to 2 Years.

POONA, November 27.
 Mr. Wiles, I. C. S., First Class Magistrate, yesterday delivered judgment in the case in which Rao Bahadur Ramanarayan Amarchand and Shet Chaturbhuj Balmukund stood charged with breach of trust and falsification of accounts under section 418 and 409 of the Indian Penal Code and section 280 of the Indian Companies Act. The Magistrate found both the accused guilty and sentenced them to two years' rigorous imprisonment each.

Matriculation vs. School Final Examination.

Controversy Approaching Settlement.

BOMBAY, November 27.
 The controversy between the Matriculation and School Final examinations is approaching a satisfactory end. The Bombay University and the Bombay Government have both agreed upon the principle of appointing a Joint Board to which will be made over not only the functions of conducting the two examinations as a single whole, but also the duty of reorganising schools which prepare candidates for these examinations. At present the University which conducts the Matriculation examination is debarred by statute from any but nominal control over the schools, while the Educational Department, which is charged with the supervision of the schools, is without a voice in the ordering of the examination which determines the teaching in them. The Board will combine powers vested in the University as well as those devolving on the Educational Department and will thus be able to determine the direction as well as ensure the thoroughness of instruction given in high schools. There was some amount of strong feeling in the Bombay University Senate against leaving the power of withdrawal of recognition from a school entirely to the Joint Board, and the question was should there be an appeal to the Syndicate against the withdrawal? The University will be represented by a majority of members on the Board. The Joint Board will have more powers than the University or the Education Department, as it will combine the powers and prestige of both. After five years, the whole scheme will be reconsidered in the light of the experience gained.

Windfall for the Deccan Education Society, Poona.

Half-a-Lakh Bequeathed.

POONA, November 27.
 Rao Sahab Vishnu Anant Patwardhan, a leading citizen of Poona, has in his will bequeathed the whole of his estate worth nearly half-a-lakh of rupees to the Deccan Education Society, Poona. Rao Sahab Patwardhan was connected with the Society for several years past having been one of its trustees. His services to the Poona Municipality cover a period of 17 years, during which he did much active work for the city. He is also connected with a number of public institutions in Poona.

Bombay Council's Elected Members. A Scheme of Reform.

BOMBAY, November 28.
 The non-official members of the Bombay Legislative Council have submitted a scheme of constitutional reform for India to His Excellency the Viceroy and the Secretary of State. At the outset they declare their agreement with the Congress League scheme, point out their serious difficulty owing to ignorance of the scheme proposed by the authorities and also state that the proposals of the present scheme are only tentative and would admit of modifications. Referring in detail to the Bombay Legislative Council, whose number they fix at 125, they ask that ex-officio and nominated members together shall not exceed one-fifth of the total number, that out of the remaining 100, 32 shall be allotted to Muslim electorates, Mahomedans taking part in no other elections, that 8 seats shall be allotted for municipalities, and that 46 of the rest shall be open for election by groups of districts which shall be fixed at eight for the whole presidency. The scheme then proceeds to constitute 12 electorates which should have the right of filling in the 14 remaining states. Referring to communal representation, the note proceeds to state that there should be no communal representation other than what is stated above, and that the grouping of districts according to this scheme would remedy existing defects such as non-representation of certain important communities. As a further remedy they suggest adoption of the system of proportional representation with a single transferable vote. Regarding franchise, they proceed to state that outside of Bombay every vote under the present Local Board Act should retain that privilege with respect to the Legislative Council; that in Bombay those entitled to vote at the municipal election should exercise the franchise, and that the rules for the franchise in case of special electorates, as the chamber of commerce, may be fixed by the Governor-in-Council with the consent of outgoing legislative Council. In conclusion the note debars from election to the Legislative Council those who do not know the English language, and states that the signatories to the note are agreed on broad principles of the scheme, notwithstanding slight differences of opinion in matters of detail.

విరోధామహాసంగ్రహము

(రెండవ పేజీ)

ఇంగ్లీషు

విక్టోరియా క్రాసు పురస్కారము.

లండను, నవంబరు 26:—ఇంగ్లీషు విక్టోరియా క్రాసు బహుమానముగ సుసంగబడునది “నెజు” ప్రకటింపుచున్నది. ఈ బహుమానముల నందువారిలో అయిదుగురు ఆస్ట్రేలియనులును, ఒక దక్షిణాఫ్రికా వాసుడును, ఒక కనడా దేశీయుడును కలరు. ధైర్యసాహస కార్యముల ప్రతిమానములుగ నుండుటచే, వానిని వేరుపరచి చెప్పటకు వీలులేదు. అయినను, యిటు కొన్ని యాదావారములు పేర్కొనబడినవి.

ఆస్ట్రేలియన్లలో కర్నీలుపోల్ ఇవాన్సు, డి. ఎస్. ఓ. వీరి నాయకత్వమున, ధైర్యమును వర్ణనీయములు. భయాంకర మగు శత్రువుల ఆటంకములగుండె తన పబాలమును నడిపించి, స్వయంగా సేనను సమకూర్చుకొనుచు, ఈతడు శత్రువుల నెదిరించెను. ఒక పెద్ద మరణికి అనేకుల సంతము కొందింపుచుండగ, ఇవాన్సు దానికెదురుగ పోయి తన రివాల్వరుతో కాల్చి శత్రు సైన్యమును స్వాధీనపరచుకొనెను. మొదటి ఆశ్రయము లభ్యమైన పిమ్మట ఆతనికి భుజముమీద నొక పెద్ద గాయము తగిలినది. కాని, దానికి ఆతడు చికిత్సచేయ నిచ్చ గొంపక తన సైన్యమును మరల నేర్పాటు చేయుచుండెను. ఈ తడు యిక్కుమందు పట్టుకొనవలసిని సులస్థియము గావించి, మరల తన సైన్యమును ముందునకు నడిపించుకొనిపోవుచుండెను. మరల సతనికి గట్టిగ గాయములు తగిలినవి. అయినను, యీతడు రెండవఆశ్రయము లభ్యమగువరకును నాయకత్వము వహించి, పిమ్మటరక్తము స్రవించుచుండుటచే పడిపోయెను. అనేకులు మరణించుటచే యీతడు సహాయమును తిరస్కరించి, వైద్యునివద్దకు తానే స్వయంగా పోయెను. ఈతని ధైర్య మందరికీ ప్రోత్సాహ మొసంగినది.

సార్జెంటు విలియము ఫ్రాన్సిసు బర్మాను. ఈతడు ఫిరంగులు అని సైన్యముపై కాల్చబడెనున్న తిరి తనవారిని వెనుకనుండ నియమించి తాను ముందునకు పోయి, ఆ శత్రు ఫిన్నిని కాల్చు మనుష్యుని జంపి, దానిని తనవశము చేసికొనిన ధైర్యశాలి. తరువాత ఈ శత్రుఫిన్ని ఈతడు తమ యువయోధాగార్థము వినియోగించెను. వర్ణనాతిమగను ఈ సాహసకార్యము విజయనూచకముగ నెల్లరకు ప్రోత్సాహ మొసంగినది. ఒక పావుగంటలయిన పిమ్మట తుడిచేపున నలువదిమంది శత్రువుల పటాలము తమవారి నాటంకపరుప యత్నించుచుండ బర్మానును, ఇక నిద్దరును దాని వెనుకకు పోయి, శత్రువులలో రి గురిచంపి యిద్దరు ఉద్యోగులను, 29 గురు సైనికులను ధైర్యముగా పట్టుకొనిరి.

నౌకాదళమునకు చాలమంది కావలయును.

లండను, నవంబరు 26:—నౌకాదళముననున్న వారి సంఖ్య 4,50,000 మంది అగుటకు, యింక 50 వేల మందిని శిక్షణ వలెనని మదింపు చేయబడినది.

సైనిక నౌకాదళమువారికి జీతములు వృద్ధి చేయబడును.

లండను, నవంబరు 26:—సైనికులకు జీతముల సభివృద్ధి సుమారు 29 శేషింపబడినది. నౌకాదళమునకు ఆక్టోబరు, 1 శేషింపబడియు అమలులోనికి వచ్చునని బోనర్ల గారు ప్రజల సభలో ప్రకటించిరి.

ఇందుములమున మొదటి వత్సరమునకు 650 లక్షల పానులును, రెండవవత్సరము 690 లక్షల పానులును యెక్కువ ఖర్చు అగునని వీరు చెప్పిరి.

మరణము.

లండను, నవంబరు 26:—సర్ స్ట్రాబు జేమ్సు గారు మరణించిరి. (1883 సం॥ మున పేరుజన్మించిరి. 1895 సం॥ డిసెంబరు మాసమున బ్రాస్మనాలోనికి దాడినదెపించి, 10 మాసములు శిక్షననుభవించిరి. దక్షిణాఫ్రికాయందు సేవ నొనరించి 1904-8 సం॥ రములందు శత్రుకాలని ప్రధాన మంత్రిత్వముననుపించిరి.) సామ్రాజ్యమునకు మహాత్ములగు సేవమున ర్చన సర్ స్ట్రాబు గారి మరణమునకు తామును ప్రజలను విచారించుచుండెదమి శ్రీవాసు మిడిల్టను జేమ్సును గారికి (సోదరుడు) తెలియపరచిరి.

వైమానిక సంఘాధ్యక్షుడు.

లండను, నవంబరు 26:—కోల్ ఫు మియరు ప్రభువు గారు వైమానిక సంఘమున ఆధ్యక్షుడుగ నియమింపబడిరని ఆధికారవర్తమువారు ప్రకటించిరి.

ఫ్రాన్సు

జర్మనీయులు కందకముల విడుట

లండను నవంబరు 26:—ప్రధాన స్థానములనుండి రైటురు విలేఖకుడు నేడిట్లు తెలిపివాడు నునెను. ప్రతిముట్టడి యొక్క ముమ్మ బుల్లోను అరణ్య యాశాస్య భాగమున నుండి జర్మనీయులు వెనుకకు నెట్టిన పిమ్మట కేంద్రయె యుద్ధ భూమి యం దెట్టి యల జడి యును లేదు. వైసి విపరీతపడిన స్వల్పమగు ప్రదేశము జర్మనీయుల వశమై నందువలన మా యాధిక్యత కట్టి లోపమును కలుగదు. జర్మనీయుల స్థానము లనేకములు మా కింకను గుర్రయొడుకు నున్నది ప్రదేశము చాలవరకు మా యధీనమున నున్నది. ఈ యుద్ధ ప్రదేశము మా యధీనమున నుండినందువలన జర్మనీయులు రాత్రియందు కొన్ని కందకముల విడిచి వదిలి కావలి దళములు తెలియజేయుచున్నవి. తమ పంక్తిని సవరించుకొనుటకును, ఎదురుగ నుండిన మా ఫిరంగులచే ధ్వంసమగుచుండును వెతిపునను జర్మనీయు లీతరున మెల్లగ సాటిపోయిరి. సైనికులు వెనుకకు పోవుచుండ, వారల పరిరక్షించుటకై నిన్నటిరాత్రియందు జర్మనీయులు అగ్నిగోళములవిస్తారముగ విడువబడిరి. శత్రు సైన్యము లీతరున వెనుక మరలటకు, బ్యుల్లోయరంగమున మా సకలిగి విజయపర్యవసానమేగానివైరులరంగమును విడుదలచుచుండును. శిశమునిస్తారముగనున్నది గాని రంగమున పొగమంచు లేకయుండుటచే నన్నియు స్పష్టముగ గానింపచున్నవి. తత్కారణమున మా వైమానికు లనేకులు వాయుమండలమున సంచరించుచున్నారు. వర్షము గలిగినందున విస్తారముగ నుండినను, నేల యా రిపోయి సైన్యమునమున కనుకూలముగనున్నది. జర్మనీవారి పంపుల వెనుక భాగమున సన్నాహములు విస్తారముగ జరుగుచున్నవని తెలియవచ్చెను.

శత్రుసేనల చెదరగొట్టుట

లండను నవంబరు 26:—పరాసువా రిట్లు ప్రకటించిరి. బెల్జియములోనను, షెమినిడిజేయులోనను ఫిరంగి యుద్ధములు తీవ్రముగ నుండెను నిన్నటిదినమున మ్యూజానకు తుడిగట్టున బట్టిన స్థానములయందు వైసేనలు గుంపై యుండెను. ఈ గుంపులను మా ఫిరంగిదళములు చెదరగొట్టినవి. ఈరంగమున శత్రువుల సైన్యము జోరుగ నున్నది.

బుల్గోను సంగ్రామము.

లండను, నవంబరు 26:—బుల్గోను అరణ్యపరిసరముల యందలియుద్ధము డెల్విలు అరణ్య సురమునకంటె మిగుల తీవ్రముగ నుండెను. సంగ్రామము నూతన పంక్తి ఉద్ధర భాగమునను తూర్పు భాగమునను కేంద్రీకృత మయ్యెనని రైటురు విలేఖకుడు తెలియజేయుచున్నాడు. జర్మనీయులు మిక్కిలి పట్టుదలతో ప్రతిముట్టలు నొనర్చుచుండిరి. కాని విజయము సొందుచుండుటలేదు. గత శతాబ్దమున వాయుమయ్య విడుదల ఎదురించిరి. వ్యవస్థ ననుకూలపరచుకొని జర్మనీయు లుద్దేశించియున్నట్లు గానవచ్చుచున్నది గాని యంతివరకు వారి యుద్ధములు కార్యరూపకములు గాలేదు. మా ఫిరంగిదళముల పరాక్రమమే యందులకు కారణము. గత శతాబ్దమున మధ్యాహ్నమున వైసి సేన లొనర్చిన ముట్టడి స్వల్పముగ తీవ్రముగ నుండెను. జర్మనీయులకు విజయము కలిగిన దనవచ్చును. అరణ్యచందలి యుద్ధప్రదేశముల నుండి మా సైనికులను వెనుకకు గొట్టిరి. పిదప సాయంకాలమున మేము మరల జర్మనీయుల దలపడి యదిగలలో వారలకు కలిగిన స్వల్ప విజయమున కెక్కుడగు నష్టముల గలిగించితిమి. బుల్గోను గ్రామపీఠులను మా సైనికులు వశపరచుకొనిరట. కాని యీ ప్రదేశ మంతి సామ్రాజ్యము గాదు. ప్రధానమగు బుల్గోను అరణ్యము మా యధీనమై యున్నది. మేము వైరులయొద్దనుండి పట్టి

న ఫిరంగులును సాధారణ మగునవి గావు. జర్మనీయులు ప్రైవిమోటారులను బట్టి వని యత్యంత ప్రాముఖ్య మగు వాయు భములు గ పరిగణించురు. వైమానికులు శత్రువులు ఫిరంగిగుండ్లను గురించుచుండ వారికి సామీప్యమున మా మానములు సంచరించి శత్రువుల గుట్టుపట్టుల నాగిసినవి. అరణ్య ఈశాన్యభాగమున కొన్ని టాంకుబండ్లు వైరులచే సతీత్రముగ నెదిరింపబడుచుండెను. వైమానిక దళము లటకు ప్రోయి టాంకు బండ్లకు సహాయ మొనరించి వైరుల బాకతోలినవి. జర్మనీవారి సేనలు నడచుచుండ వాటి మధ్యమున మా వైమానికులు కొన్ని 25 హేనుల టాంకులను విడిచెను. ఇట్టి కారకృత్యము లనేకములు జరిగినవి.

వై రిశే తేమ్మ విజృంభణము

లండను నవంబరు 26:—ఆంగ్లేయు లిట్లు ప్రకటించిరి:—దక్షిణ యుద్ధరంగమున పోరాటము జరుగలేదు. కాని మేము, వైరుల గొందర బంధించితిమి. ఈ ప్రెసురంగమున కావలిదళములు పోరాడుకొనినవి. ఈ ప్రెసునకు తూర్పునను, ఈశాన్య భాగమునను వైరులు ఫిరంగులగాల్చిరి. పేషెంటు యొద్ద వైరి శత్రుత్వ ప్రతి విస్తారముగ నుండెను.

మొత్తము

ద్యుకొనిను సేనాని సరాకరించుట.

రష్యా రంగమున వింతలు.

లండను, నవంబరు 26:—రష్యా రంగమున వింతలుజరుగవచ్చును. సర్వ సేనాధిపత్యమున జనరలు క్రెలెంకో గారి కొస గమని ద్యుకొనిను సేనాని తెలియజేయుచు, క్రెలెంకో గారు ప్రధాన స్థానములకు విచ్చేసినవారిని ఆరెస్తుచేయుచునని చెప్పిరి. అయినను క్రెలెంకో గారు ప్రధాన స్థానముల కరుగుటకై పెట్రోగ్రాడు పురమును వీడిరి. కాల్మిన్ సేనానియొక్క కొస మృదళము తెచ్చటనున్నదియు తెలియరాకున్నది.

అమెరికా

అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు,

జర్మను మిత్రముండలి.

యుద్ధ ప్రకటనము.

వాషింగ్టను, నవంబరు 26:—ఆస్ట్రీయా, టర్కీ, బల్గేరియా లలో సంయుక్త రాష్ట్రముల వారి రిదివరకే యుద్ధమునకు దిగి యున్నారు. కనుక నీ దేశములతోడ యుద్ధమును ప్రకటింపవలయును. జర్మనీవారి మిత్రులతోడ యుద్ధమును ప్రకటింపవలసిన దని డిసెంబరు 3 వ తేదీని సమావేశ మగు కాంగ్రెసు గభయందు బలమగునావము బయలుపడెదము. పశ్చిమ రంగమున నిపుడు ఆస్ట్రీయావారి సైనికులు యుద్ధ మొనర్చుచుండురని, సి నేటువా రేర్పచిని విదేశ సంఘాధ్యక్షులకు స్తోమ గారనిరి.

ఇటలీ

ఇటలీయుం దాండ్ల సైన్యములు

ప్రస్తుత యుద్ధరంగ పు నష్టము.

లండను, నవంబరు 27:—ఆంగ్లేయ దళములు, పదాతులు, ఫిరంగులు మున్నగు వాటితోడ సాంగ్ల సైన్యములు మైఖేల కొలది వ్యాపించి సాగుచుండుట వర్ణనాతిమయమున్నది. దినమునకు 18 మైళ్ల చొప్పున పదాతులు కొన్ని దినములనుండియు ముందునకు చనుచుండెరి. ఫిరంగి దళములయందు దినేక మగు శత్రువులు కలవు. బండ్లు మున్నగు పరికరములతోడ నీ సైన్యములు ముందున కేగుచున్నవి.

శత్రువులు మా మధ్యములయందు దొడ్ల కలిగించుచున్నారు. టాంకు, మానిపర్నా పర్యవములు వీనిలో సుకటి. పర్యవోగ్రము వైరుల యధీనమైనది. టాంకు పర్యవమున కావల ఇటలీ వారి శత్రువుల తీవ్రముగ పోరుచు వైరుల నాపివేసిరి. వెనుకనుండు రక్షణస్థానముల నీలోని బలపరచుచున్నారు. టాంకు, మానిపర్నా పర్యవములు వైరుల యధీనమై పోవీ రక్షణ స్థానములు ఇటలీవారికి మిక్కిలి యుపయోగకారులై యుండును. బ్రెంటె, కాన్ మాన్సు ను రెండవ స్థానము. మాడవది విషియా గాపితభూమి. అంబు ముఖ్యముగ మాట్ట. పర్యవము ఇచ్చట నొక పక్షమున నుండియు, నందును లక్ష్యముచేయక, శత్రువు లొడ్ల కలిగించుచుండిరి గాని ఇటలీవాం పదాతుల సాహసములవలన వైరుల యత్నములు భగ్గుములయ్యెను. యుద్ధమున జొచ్చుకొన సాంగ్ల సైన్యము లంవ్విగు లూరుచున్నవి. కనుక ఆస్ట్రీయు జర్మనీ సేనల దిరకాలమున నె బస్యమును నొందవచ్చును.

ఆఫ్రికా

తూర్పు ఆఫ్రికాలో యుద్ధము.

లండను, నవంబరు 28:—జర్మను తూర్పు ఆఫ్రికాలోని దాండానుండి, 21వ తేదీన వచ్చిన తొలివర్తమాన మిట్లు తెలుపుచున్నది:— శత్రువులలో కొందరును, ఆంగ్లో-ముప్పూరించి తెల్లవాళ్ళను లొంగిపోవువని యొక పశాకమును బంపిరి. బలవంతముగ నడచుచున్న జర్మనులను మేమింకను తరుముచున్నారము. నీవాంకద్ద 126 మంది తెల్లవాళ్ళను, 28గురు ఆంగ్లేయులను పట్టుకొంటిమి. నవంబరు నెలలో సుమారు వేయి మంది ఖైదీలను నశిపరచు కొంటిమి.

ఈజిప్టు

తురుష్క సేనలు పారిపోవుట

ఆర్థిక దశయల చర్చ

లండను, నవంబరు 28:—వైరులను వెంట దరుముట యం దార్థికదశయల సహాయమును గూర్చి ఈజిప్టునుండి రైటరు విలేఖను డిల్లు తెలియజేయుచున్నాడు:— ప్రెస్టయి లన్నిటికి నీకార్యము శ్రమ మెసకాను. కాని ఆర్థిక దశయలు మిక్కిలి శ్రమ నొందినవి. ఈ దశయలు చాలదూరము పోవలసి యుండెను. అయినను అనుకొనిన దానికంటె నీదశయల సహకారము విస్తారమయ్యెను. పార్శ్వముల గాయట నేరల వలె సంఘటించుట మున్నగు కార్యము లార్థికదశయల కొప్పు గింపబడెను. అప్పుడప్పుడార్థికదశయలు వైరులవైబడి చూపరి నిర్బంధముచేసెను. వరల 18-వ తేదీన ఆబూషూసె యొద్ద ఆర్థికదశయ తీర్తియనె పరాక్రమమును చూపించినది. మాయెత్తిడితే తురుష్కులు హస్తపంత్రిని వీడుచుండ వారికు ర్శాస్త్రు దశయలు కత్తులు చూసి తురుష్కులపై పరుగెత్తెను. 450 మంది తురుష్కువైరులు బంధిపబడిరి. ఈ సంఖ్యకంటె నధికమగు సంఖ్య యుద్ధభూమిని నష్టమయ్యెను. మరునాడు అడ్డాకు వైరులు తమ ప్రాంతమును వైరి గొలిపిరి. రామెకు నాలుగు మైళ్లదూరమున తురుష్కు పటాలము లతి పట్టుదలతో ముట్టడింప నారంభించి, అడ్డాకు వైరుల కతి సమీపమునకు వచ్చెను. ఆర్థికదశయ తురుష్కులను తురుష్కులపై పరికిరి. తురుష్కు సేన సంపూర్ణముగ నాశనమయ్యెను. మరునాడు అడ్డాకు వైరులు రామెను జొచ్చుకొనునదికి వారి నెవ్వరినింపరైరి. తిద్దాయెద్ద విశేషమగు సామగ్రి నశిమై వైరి వైరులు 800 మంది బంధిపబడిరి. ఆ మరునాటిదినమున అడ్డాకు వైరములు జాప్రాయందు ప్రవేశించినవి.

ప్రెయిడ్ కార్యములలో యొక పక్షముదినము లాక్రమించెను. ఆనదికమును సమగ్రము జరుగుచుండెను. కాని నష్టములు మాత్రము స్వల్ప మనవచ్చును.

పారిశ్రామిక పంచాయతీ సభ.

పారిశ్రామిక పంచాయతీ సభవారు బొంబాయిలో మరల పాక్షిక సమావేశముచు ప్రారంభించిరి. తాతాకంపెనీవారి జనరలు మేనేజరులలో నొకరు గిబ్బుగాట్టు చెప్పిరి విదేశములనుండి తెప్పించబడు అనుభవజ్ఞులు యధ్యక్షముగ మంచి యనుభజ్జులై యుండవలయును. ఈజేతమున వారిని చాల కాలమువరకు వుంచినయెడల, విదేశముల కంపెనీలు కార్యకర్తల కధనకము మీ కంపెనీలోనేక రోగు సంకల్పము వైస ఆనుభవ ముండవలయును. యిది పునాది ఉన్నవిద్యకంటె నెక్కువగు ఆకర్షకము మొదటినుండియు కార్యకర్తల పాటకమును కలవడట నందిరి.

రెండవసారి, మొట్టమొదట ఆఫ్రికా ఇండియా మేనేజరు ప్రభాకర్ బాలాగారు దొరతనమువారు పరిశ్రమలకు ధనసహాయము మొనరించుటను గుర్తించిరి. అనుభవజ్ఞుల నల హాలో దొరతనమువారు సహాయమాకర్షకము. చిల్లరపరిశ్రమల ఆధిక్యకర్తలకర్షకములగు భూమియల బ్యాంకులకు దొరతనమువారు సహాయ మాకర్షకము. బ్యాంకులందు జనలకెక్కువకు నమ్మకమునుకట్టు తమస్వంత "ఆడిటరు" ల నియమించుటయు నాకర్షకము.

పిమ్మట ఇన్స్టిట్యూట్ కాన్ఫరెన్సు మంగళవాడు, జి. వేర ఖగారలు పరిశీలించబడిరి. రాష్ట్రము పరిశ్రమల నారంభింపవలయును. పరిశ్రమల కొక బ్యాంకును స్థాపింపవలయును. దొరతనమువారు చాటి కార్మిక సహాయము నొనరింపవలయును. హిందూదేశము పరిపూర్ణ పారిశ్రామికభివృద్ధి నొందవలయును. ప్రారంభించితిమిద్య చాల ఆవసరము. అత్యుత్తమ తరగతి పారిశ్రామికానుభవజ్ఞుల నుపయోగించుచు సామ్రాజ్య పారిశ్రామిక పరిశోధక శాఖ యొకటి స్థాపింపబడవలయును. రెయిల్వేల వివరమున తగిన వసతులను దొరతనమువారు భాగగంచారితవలయును.

దక్షిణయిండియా ప్రజాసంఘము

దేశీయమహాజనసభ.

చెన్నపురియం దెచట జాతీయ దక్షిణయిండియా ప్రజాసంఘము వారు ప్రత్యేకముగ తాము రాజోవు దేశంబున మానమున దేశీయమహాజనసభను జరుప నుద్ద్యక్తులై యున్నట్లు తెలియుచున్నది. ముఖ్యముగ మాంటెగూయా అమాల్మి కేఖరు దరుదెంచునమయమున సభనుజరిపి దక్షిణహిందూ ఫ్రాన్సువందలి ప్రజలకు అన్యోన్యము లేదనియు భిన్నాభిప్రాయములకలవనియు ఇంకను తక్షణస్వరాజ్య ప్రధానమున కర్తులుగారిని మాంటెగూయాగారికివిన్నవించి హామీయూద్యమమునెడల వారికెట్లులైన అపహామునుగలిగించి వారిమనమును కలతనొందించుటకు ప్రయత్నించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఎవ్విధముచేనైన హామీయూద్యమమున వందించి చారి ఆశయములకు విఘాతమును కలుగజేయుటకు వీరు ప్రబల ప్రయత్నములు గావించుచున్నట్లును అతిరహస్యముగ తమ అనుచరులకు, దేశీయమహాజనసభ కరుదెంచవలయు ననియు దక్షిణయిండియా ప్రజాసంఘమువారు ఆహ్వానపత్రాల నంపుచున్నారట! కాన నూత్నదేశ తేమమును గోరు సునమేర రము మనదక్షిణయిండియా ప్రజాసంఘసోదరుల మాయోపాయమును నెరవేరవండగట్లును దేశభక్తుడయమున మానవాభ్యుదయమునకు మనము సత్వేడు కృషియంతయు నిర్వహము గావించునట్లు సకాలమున నడుమగట్టుకొని తగినసాధనముల నరసి పాటుపడవలసియున్నది. బ్రాహ్మణేతరుల ప్రత్యేకపు దేశీయమహాజనసభను గూర్చి మనమంతగ లక్ష్యముజేయ నవసరమే లేకుండెడియందేదీ. కాని కలకత్తానగరమున జరుగబోవు దేశీయమహాజన సభకు మాంటెగూయాగారు పోకుండుట చేతను ఇండియామంత్రిగారు చెన్నపురియం దున్న కాలమున మన దక్షిణ ఇండియా ప్రజాసంఘము వారు జరుపనున్న సభను జూచి హిందూదేశము నింకను అన్యోన్య పలకడ లేదనియు భాగతీయు లింతవరకు జాతిమత ద్వేషములను నడనాడ లేదనియు స్పష్టపాలనా ప్రధానమునకు తగినయు మాంటెగూయా మంత్రిగారు దుర్భుధు జెందకుండగలందులకై మన మిప్పుడు శ్రమపడవలసియున్నది. ఇండియామంత్రి గనుక కలకత్తాలో జరుగబోవు యావద్భాగదేశీయమహాజనసభా సభము నలంకరించి అచట జరుగు సంగతులన్నిటిని కరతలామలకముగ గ్రహించ నిచ్చగించినవో పిట్టి నాయకుడయ మునకు మన మెంతమాత్రము కలవరపడ నవసర ముండజాలదు. ప్రత్యేకముగ వీరసభయందు జరిగెను సమాచారమునే ప్రత్యక్షప్రమాణముగ కనుటచేతను, వినుటచేతను కొంచెము దుర్భుధుమవలన మంత్రిపుంగవునియనున బోధించుట కనకాశము కలుగగలదు. మన భరతమాతయెడల మనమేమాత్రము కృతజ్ఞులలమని గర్వపడ నావించినవో నిద్రాహోములు లేకుండగ మన గవ్యస్థానమును జేరుకరకు మనమందరము కార్మికిత్వ వహించి తక్షణధ్యక్షముతో పాటుపడవలయును. లేనివో మనము దేశద్రోహులుగ నెంచబడుటయు కార్యకూల్యమును కళంకమునకు బాల్కుడవలసి వచ్చును. ఇట్టి మహాత్మనయమును మనము స్వభావుచ్చివో నున కింక నెంతమాత్రము తరుణోపాయములేదు. మనము రాజకీయమోక్షమును బడయజాలము. మన ఆశలన్నిటిని నిరాశజేసికొనవలసి వచ్చును. ఇకముందెన్నడు గవ్యపహారమును ఆపేక్షించుటకు అర్హత కలుగనేరదు. నలుగురు సునలను జూచి నగుదురు. ఇట్టియెడల మన వందరము శ్రద్ధవహించి మన యత్నిములన్నియు ఫలించునట్లు సాధనోపాయముల నరయవలయును. ఈ పుకమున ఇంకొక నందలిగూడ కలదు. కలకత్తాలో జరుగబోవు దేశీయమహాజనసభ తాము పాటుపడుకాలమున చన్నపురియందు గూడ చెట్టి-నాయకుడయమువారు తమసభను జరిపి ప్రత్యేకముగ తాము గోరు సంస్కరణప్రజాభివృద్ధి సమర్థింప నుద్ద్యక్తులై యున్నట్లు గూడ కర్ణాకర్షిని నిమిచున్నారము. ఇట్టిమయమున చన్నరాజధాని బ్రాహ్మణేతర సంఘమువారు ఆకాలమున సమావేశమై దక్షిణఇండియా ప్రజాసంఘమువారి అభిప్రాయములు అనాదరణీయము లనియు వారి భిన్నానుభవముతో తమ కెట్టి సంబంధము లేదనియు కాంగ్రెసు-లీగు స్క్రీము సంస్కరణమునే తామందరము వాంఛించుచుచున్న తెలియజేసి ఈ నూతన అబ్రాహ్మణోద్యమ మంతయు అత్యల్పసంఖ్యాకు లగు నట్టి కొంతమంది ఆసంతుష్టుల ఉత్త ఆదావుడి తప్ప వేరొండుకాదని మాంటెగూయా సచివుడు తెలిసికొనునట్లు నచ్చకెప్పువలయును.

8. మైన నూచింపబడినట్లు చన్నరాజధాని సంఘమువారు గూడ (వెసి డెన్స్ అసోసియేషను) కాంగ్రెసు-చుట్లము లీగు

స్క్రీము నామెదించుచు మాంటెగూయా మంత్రి వర్తనకు విజ్ఞప్తి సమర్పించెదనని గూడ తెలియుచున్నది. ఇదంతయు వాస్తవమైనవో దక్షిణ యిండియా ప్రజా సంఘమువారు పన్ను తంత్రములకు ఇదియే విరుగుడు. దీనివలననే నిజమంతయు మాంటెగూయాగారికి సువ్యక్తము కాగలదు. — జరుగుమిల్లి సాంబశిరావు.

(దేశపితైక బ్రాహ్మణేతరులు ప్రత్యేకసభను గావించి నిశ్చయించిరి. ఆం. సంపాదకులు.)

నర్సారావువేట డిస్ట్రిక్టు మునసబుకోర్టులో

O. S. No 352/1917 వాదులు

1. గుడిపాటి గురునాథం, 2. యా. రంగయ్య, సా. వినుకొండతాలూకా చింతల చెరువు శివారు నాగి రెడ్డిపల్లె.

ఎదిరి ప్రతివాదులు: 1. తవ్వారామయ్య 2. మాజేటి కృష్ణయ్య 3. పాతకమూరి యిన్నయ్య 4. గోరుగుంట్ల వెంకటప్పయ్య 1. 2. & 4 ప్రతివాదులు సా|| గుంటూరు, 3 సా|| రావిపాడు.

సదరు దావాలో 4 వ ప్రతివాదికి దావా సమకాలు ముట్టకుండా వుండినందున వాదులు సదరు కోర్టులో సబ్ జిల్లామ్యాజిస్ట్రేట్ సర్వీసుకు వుత్తరువు యిప్పించుమని పిటిషన్ దాఖలు చేసికొని యున్నందున సదరు పిటిషన్ వయిని కోర్టువారు 14-12-1917 తేదికి ఈ దావా వాయిదా వేసి యున్నారు గనుక సదరు తేదికి యే మయినను ఆక్షేపణలు వున్నయెడల సదరు కోర్టులో సదరు తేదిన పగలు 10 గంటలకు హాజరయి తెలియపరుచుకునేది.

T. Anjaneya Sastri వాదితరపున ప్లీడరు 28-11-17

నర్సారావువేట డిస్ట్రిక్టు మునసబు కోర్టులో

O S No 296/1917 వాది

గ్రంథి అనంతయ్య సా|| చిలకలూరుపేట, ప్రతివాదులు

1. దేవకి బసవయ్య సాకిక్ బల్లేపల్లి, 2 వ ప్రతివాది చొక్కలింగయ్య సాకిక్, కవిగిరి డిస్ట్రిక్టు మునసబుకోర్టు యిలాకా నల్లారెడ్డిపల్లె.

సదరు వాదిచేర ప్రతివాదులు 9-6-1913 తేదిన వ్రాసియిచ్చిన ప్రానోలు తాలూకా క్లెయి పోను విజ్ఞాపకీ రు 217-9-8 లకు దావా తెచ్చియున్నందున 2. వ ప్రతివాదికి దావా సమకాలు ముట్టకుండా వుండియున్నందున సదరు వాది సదరు కోర్టులో సబ్ జిల్లామ్యాజిస్ట్రేట్ సర్వీసుకు వుత్తరువు యిప్పించుమని పిటిషన్ దాఖలు చేసుకొని యున్నందున సదరు పిటిషన్ వయిని కోర్టువారు నోటీసుకు ఆర్డరు యిచ్చి యీ దావాను 14-12-1917 తేదికి వాయిదా వేయబడియున్నది గనుక సదరు తేదికి సదరు కోర్టుకు పగలు 10 గంటలకు హాజరయి యే మయినను ఆక్షేపణలు వున్నయెడల తెలియ పరచుచుకొనవలసినదిగా యిందుమూలముగా తెలియపరచడమయినది.

T. Anjaneya Sastri వాదితరపున ప్లీడరు. 28-11-17

సుందరము ! స్వదేశీయము !! ఉపయోగము !!!

అందమైన 1918 క్యాలండరు

జనవరి 31- తేదీలోపు అమృతాంజనము డిపోవారి రు. 5 ల మందును నొకేసారి గొనువారలకు ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-5-0.

వి. పి. గ కాక, ముందుగా చీట్లు పంపినవారికి క్యాలండరు చేరకున్నచో మా జవాబుదారి యుండదు.
కొన్ని ప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపబడినవి. ఆకాభంగము గలగకుండుటకు త్వరపడుట యుక్తము.

తామరలైలము	పండ్లపాడి	మోహినీలైలము
డబ్బీ 1-కి 0-6-0	డబ్బీ 1-కి 0-2-0	సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధోపధము

చక్కని డబ్బీతో, వెల రూ. 0-8-0 ; డబ్బా 1-కి రూ. 5-4 0

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. అన్ని చోట్లలో విక్రయింపబడుచున్నది.

అమృతాంజనం డిపో,

109, ఫ్రేరికోడు, బొంబాయి.

6, తంబు శైలిపేడి, మదరాసు.

'శాస్త్రోక్త మైన ఎరువు'.

662

రాజధాని రసాయన ఎరువుశాలా (లిమిటెడ్)

వై విచారణాధికారులు : మెసర్సు ప్యారి కంపెనీవారు, చెన్నపట్నం,

కరి, చోళ్లు, ప్రత్తి, పొగాకు, చెజుకు, అరటి మొదలగు మాగాణి, ఖిచ్చి, పయిర్లకున్న, దుంప, ఫలవృక్ష ములకున్న, మొక్క తీగవనైరాలకున్న సంపూర్ణఎరువులు శాస్త్రోక్తముగా తయారుచేసి విక్రయించుచున్నారు. ఇవి యన్నియు వీటిని ఉపయోగించు భూములకు తగినట్లు తయారుచేయబడుటచేత ఎరువులు కొనబలచిన వారి కాలానుభూములవృద్ధిని రసాయన పోషకాలలో ఉచితముగా పరీక్షించి అయాభూముల గుణగుణములను అనుసరించి తయారుచేయుచున్నాడు. "శాస్త్రోక్త ఎరువు" అను మాసాంతర పత్రికను ఇంగ్లీషు, తెలుగు, అరవీ, కన్నడం, మళయాళం మొదలగు భాషలలో నెలనెలకు ప్రచురించి అందులో ఎరువు విషయముగా వ్యాసములు వ్రాసి, ఒక్కొక్క జిల్లాలోని ఒకమీదార్లకు ఉచితముగా పంపించుచున్నారు. వైచేప్పిన పత్రికకున్న, ఇంకా ఎరువు విషయముగా ఇతర అంశములకున్న ఈక్రింద సుదహరించుచున్న వైవిలాసమునకు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

ప్యారి అండు కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 12, మదరాస్.

Parry & Co., Post Box No. 12, Madras.

(Tissue Remedies)

పార్థివపదార్థ చికిత్సాచంద్రిక

100 సంవత్సరముల నుండి జర్మనీ ప్రాంసుదేశములలో అనేక ఆసుపత్రులయందును, గృహములయందును వ్యాపకములనున్న టిస్యూరెమిడిస్ అను అద్భుతమును, ప్రమాదరహితము నగు వైద్యశాస్త్రము ఇంగ్లాండు ఆమెరికాలయందు గూడ వ్యాపించి, క్రమముగ మనదేశముం దనేకచోట్ల వాడుకలో నున్నది. ఈ మందులను మాత్రమే వాడుచున్న ఆసుపత్రులుగలవు. అనేకమందిడాక్టర్లు సమస్తవ్యాధులకు నీమందులనే వాడుచున్నారు. ఈ వైద్యమంతయు 12 మందులయం దిమిడియున్నది. ఈ 12 మందులు చూడరావలయునందును, వెల మిక్కిలి స్వల్పముగా మనదేశములోనే అనేకచోట్ల విక్రయింపబడుచున్నవి. ఈ వైద్యశాస్త్ర సహాయమున సులభముగ సమస్తవ్యాధులను నయము చేసికొనవచ్చును. డాక్టర్లతోను, వైద్యులతోను, ఆసుపత్రులతోను అన సర ముండదు. మన తెలుగు జిల్లాలలో ఇంగ్లీషునేలేవారనేకులు తమ కుటుంబములలో నీ మందులను సమస్త వ్యాధులకు వాడుకొనుచు, ఇతరులకు కూడ వైద్యసహాయము చేయుచున్నారు. ఇటువంటి ఆసుపాలకు గృహవైద్యశాస్త్రము మరియొకటిలేదు. చంటిపిల్లలు, గర్భిణీస్త్రీలు, వృద్ధులు మొదలగువారికి కూడ నీ మందు లను వాడుటకు ప్రత్యేకముగ పరిశుద్ధిచిన డాక్టర్లు అనుసరింతురు. ప్రతివారును మందును వాడవచ్చును. ఈ వైద్యశాస్త్రమంతయు నిదివరలో ఇంగ్లీషుభాషలోనే యున్నది. ఆంగ్లముల యుపయోగాగ్రము అద్భుతముగ నీ గృహవైద్యశాస్త్ర మిప్పుడు ఆంగ్లములో మనరూపమున సులభవైదిని ముద్రింపబడినది. ఈగ్రంథము చేతినున్న వారు తమ దేహరోగ్యమును కాపాడుకొనుచు, ఇతరులకేకులకు వైద్యసహాయము చేయ శక్తి గల్గియుందురు. ఈ వైద్యశాస్త్రము అవలంబించిన వైద్యులయొక్క వృత్తి అభివృద్ధియగును. ధనవంతు నీ వైద్యశాస్త్ర సహాయ మతో బీదల కి నేకులకు వైద్యసహాయము చేయవచ్చును. క్రమముగ ఆంగ్లదేశమందు ప్రతి కుటుంబములో నిది గృహవైద్యముగ వ్యాపించుటకు "పార్థివపదార్థచికిత్సాచంద్రిక" అను నీ గ్రంథము తోడ్పడును. ఈ మందులు మా కష్ట విక్రయింపబడును.

దీని వెల రు. 2-0-0.

మేనేజరు, సరస్వతీనికేతనము,

మచిలీపట్టణము, కృష్ణాజిల్లా.

(388)

సంగీత సుధాంబుధి.

ఇందు సంగీత లక్షణములును, ప్రథమాభ్యాస పద్ధతులును, వాడుకయం దున్న అనేక రాగములకు ఆరోహణాది క్రమములును, తాగయ్య, దీక్షితులు, రామాశాస్త్రిలు, భువనం సీతయ్య, మన్నకుడి కృష్ణయ్య, ముబ్బాణ్యయ్య, గోవిందసామయ్య, గర్భపురి వాసులు, పురందరవిఠలు, నారాయణాచార్యులు, శరం గంబాడి పంచనాదయ్య, సదాశివరావు మొదలగు సుమారు 35 పూర్వప్రసిద్ధ వాగ్గేయకారక విరచితంబు లైన పర్వములు, కీర్తనలు, జావల్లి మొదలగునవియును, తత్కాలరుచ్యమైన హిందుస్థానీలు, పార్సీలు, యింగ్లీషునోట్లు, టిల్లానా మొదలగు (Delicious Miscellany) లలిత మిశ్రమములును, స్వర తాళ ములతో అందరికి సులభముగ గ్రాహ్య మగునటుల వ్రాయబడియున్నవి. ఇందు వీణ, హార్మోనియం చక్రపటములతో యున్నవి.

మంచి గేసు కాగితములో ముద్రితమై మేలు లైందు చేయబడినది. ... వెల రూ. 3-0-0.

యం. ఆది అండు కంపెనీ,

(911) 39, చిన్నతంబిపేడి, మదరాసు.

గోరోజనము తులం ౧కి 2-౦-౦

కస్తూరి తులం 1 కి రూ. 30-0-0

కుంకుమపువ్వు తులం 1-కి 2-0-0

రసభస్మము తులం 1-కి 0-10-0

ఆదిపచ్చికానా లేక జాన్ను ... 3-9-0

బాలాచురము సీసా 1-కి ... 0-12-0

తాంబూలమాత్రము, సువాసనగా నుండును 50-కి 0-8-0

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు సిద్ధోపధము.

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి 0-8-0

తామర లైలము

దీనిని రాచిన చర్మము నలు వెక్కదు. మంట యుండదు.

డబ్బా 1-కి 0-6-0 (ఆరులగాలు)

అమృతాంజనం డిపో. } 109, ఫ్రేరికోడు, బొంబాయి.
6, తంబు శైలిపేడి, మదరాసు.

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్కుడిపో,

మాంటు రోడ్, మదరాసు.

ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకములన్నియు వ్యాపారమైన

వెలకు దొరకును. క్యాటలాగు ఉచితము.

డాక్టరు. ఆనంట-లక్ష్మీపతి, బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం.

(945) మేనేజరు.

Seeds & Plants.

నానావిధ చెట్ల దినుసులు.

మెడల్ను పొందిన నేలం శ్రేష్ట నూమిడి చెట్లు పలు విధమైన చెట్లదినుసులు యొక్క అనేక విధములయిన మొక్కల దినుసులు నీచ కానాకూలు నాటుకాయకూరలు విత్తనములు కర్రముగ విక్రయింపబడును. కావలసిన వారు అర్హతా ప్రాంతుపంపితే, పలుముతో ఇంగ్లీషు తెలుగు క్యాటలాగు పంపుతాము. జాబులు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

ఎస్. కె. వి. కాదర్ మీరానాసాబాయి.

విత్తనములు, మొక్కనర్తకుడు.

(959) కుమారస్వామిపట్టి, నేలం.

అమృతాంజన అవలేయ్యము.

ఈలేయ్యము రక్తమున శుద్ధిచేసి బలమును కలిగించి

కాశ్యోతసుఖము నొసంగును. 219

ఆరోగ్యమును కలుగజేసి ఆయుర్వృద్ధిని యిప్పించును.

ప్రస్తుతము శాస్త్రోద్దేశములు అను పుస్తకమునకు

వ్రాసిన తపాల ఖర్చు లేకయే ఉచితముగా పంపెదము.

వైద్యశాస్త్ర మహేశంకర్ గోవింద్,

ఆతంకర్ గోపా శ్రేష్ఠధామం, 157, వ్రాడ్లె, మదరాసు.

మీ కవసరమయినచో

చంద్రశంకరమండలమున గల పోతపోడునట్టి గాని వసులను గురించియు, ఈక్కు, ధనువచాసములు, వంపులు వంపులుగ వంచబడిన లేకులు కోణములుగా నున్నట్టి ఇతరవస్తువులు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గురించియు ఈ ప్రతి కంపెనీవాతోనే సంబంధపెట్టవలసి వాలోచించబడినది. ఏది సామానులను మిక్కిలి తక్కువవెలల కిచ్చుటలోను కోరి నుండిన వానిని బాగాలముతో వరదరా వేయటంలోను కొన్ని పేరు మ్రోగినవాను.

కల్యాణము— ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ

సాల్ ఇండియా ఇంప్రొవ్వియల్స్ లిమిటెడ్, రిలయన్సు నెం 555 కు,

389

మదరాసు

(పై కాటెగొరిగ్ గోడనప్పుడు ఈ ప్రక్రియేను కూడ నుదహరింప గోరుచున్నారు.)

క్రికెట్టులయిన గోపాలకృష్ణ గోకతేగారి చక్కని

రంగుల చిత్రపటము

(ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0.

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

హాస్టల్ బాక్స్ 212 మదరాసు

శారదాంబ

ఇది శ్రీ భక్తబోధిని యను నాటకము.

సంఘమురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ

మిందుజావబడినది. అందరును జదివి తీర

వలయును. వెల 4 అణాలు. పోస్టేజి పేరు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

7, లంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు

బాధాపీడితులకు వరము: ఐ.వో.డి.కా నహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసా రసవరిల్లా

అనిమల్లభపు రక్తమువలన జనించు వాడ్యములకు కీరీటమువంటి వుండు. కురుపులను, మచ్చలను, గండమాలలను తుండ్లను, ప్రాణహాత్యలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

వనోపధిసా రసవరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంకోచము, సహజమైనను మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన రోగములను పోగొట్టును. కీరీటమువంటి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కారైసంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరచును. శోకాలోగ్యమును గలుగజేయును. 15 రోజులవరకు మందులకు 4 ఖాన్సుల బుడ్డితో అమ్మబడును.

ప్రొత్తబడు:— పి. డి. సావంత్. 144, ఫనస్వాడి. నెం 2 బొంబాయి.

Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144, No. 2, BOMBAY.

విక బాహులీ ప్రశంస

ఇది రక్తములకంటి అప్పుగాయ వినితము.

ఇది 0-1-0-0 బాక్సులో అమ్మబడు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7 లంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఆంధ్ర నర్వకశోకాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయత కట్టించు రామలింగారెడ్డి గారిచే

ప్రారంభింపబడినది. వెల 0-1-0-0 బాక్సులో ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7 లంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

కుంకుమ పువ్వు

కుంకుమ పువ్వు

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ పువ్వు మావద్దదొరకును. శిశువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాన్ డెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ, (53) 21, హమ్మం వీధి, బొంబాయి

జీవిత చరిత్రములు.

1. మహాదేవగోవింద రాణడే వెల 0-8-0
2. రామతీర్థస్వామి ఎం. పి. 0-8-0
3. వివేదితపోదరి (982) 0-8-0
4. చార్మింజీప్రభువు 0-8-0
5. విదవ బార్మిచక్రవర్తి 0-8-0

ఈ 5 గ్రంథములను నొకేపర్యాయము కొనువారికి

పి. పి. ఖర్చులను మేమే భరించి పంపెదము.

ఎం. ఆర్. కృష్ణారావు అండు కో, నెల్లూరు.

ఆత్మజ్ఞానా

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.

దయ్యముల సద్భావమును గుఱించిన శాస్త్రీయ చర్చ

గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి.పి.

చిన్ననైజా చక్కనిగ్రంథము వెల రు. 0-8-0.

మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

హాస్టల్ బాక్స్ 212, మదరాసు.

పుష్పాల్

(పుష్పములతో తయారైన తలనూనె)

బజారులో దొరకు తలనూనె వంటిదిగాదు.

పుష్పాల్ తలనూనె చాల శ్రేష్ఠమైనది.

దీనికి మించినది లేదు.

బుడ్డి 1-కి రూపాయి.

Bengal Chemical & Pharmaceutical Works, Ltd..

91, Upper Circular Road, CALCUTTA.

908

దంత మార్మము

డబ్బి 1-కి వెల రూ 0-2-0 12-కి రూ 1-2-0.

ఈ దంతమార్మముతో పండ్లుతోముటవలన చిగుళ్లు గట్టిపడును. చిగుళ్ళనుండి రక్తము ప్రవించకుండును. నోటద్వందము లేక యుండును. పండ్లుముట్టములవలె తెల్లగానుండును. సర్వ నామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది.

తేలుమందు వెల సీసా ౧-కి 0-8-0

బుట్టినవోటు కొంచెము మందుపోసిన బాధ మాయమగును.

బాధ నరముల కంటె పెద్దనరము

దగ్గరనుండిలాగుట ప్రారంభించును

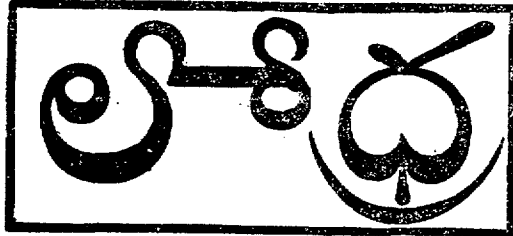
బుట్టినవోటును బండపారునటుల

చేసిన బాధ తగ్గును. ఈద్రావకము

ననేకులు పరిశీలించిరి. ఇది మిగుల

ఘాటుగలిగి నీటివలె నుండును.

అమృతాంజనం డిపో, 6, లంబుకెట్టివీధి, మదరాసు.

గర్భాశయ రోగనివారిణి:— శ్రీలక్ష్మ గలుగు ముకుళాల బహిష్టి కాకుండుట. ఆకాలబహిష్టి, మెల బాష్టి గాను, తక్కువగానుపోవుట, కుసుమరోగము, సంతానహీనత, రక్తహీనత, మలబద్ధకము, నూతికాలాతము, కీళ్లనొప్పులు, ఆరికాళ్లు, ఆరచేతులు మంట మొదలగు శరీరమువలన కాంతిని లను కుదుర్చును.

వెద్దబుడ్డి రు 8-0-0. చిన్నది రు. 1-10-0

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మేహ ప్రయములు, గుభనంకటములు, నిస్సక్తువు, కడుపులో మంట మొదలగువ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతిని ముఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును.

వెద్దబుడ్డి రు 8-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

జ్వర నివారిణి బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల, 166 9, బందరువీధి, మదరాసు.

ప్రాంచి:— సికింద్రాబాదు అండ్ నెల్లూరు.